

ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗΣ

ΕΤΟΣ ΠΡΩΤΟΝ.

ΕΠΙ ΚΩΛΩΝΩ. ΟΙΚΙΠΟΥΣ.

Μεθερμηνευθείς εις την καθομιλουμένην
πρός χρήσιν τοῦ λαοῦ
μετὰ τῶν ἀναγκαίων σημειώσεων.

ΕΚΔΙΔΟΤΑΙ

ΥΠΟ

1922 ΝΙΚΟΛΑΪΔΟΥ καὶ Χ. ΓΡΗΓΟΡΑ.

ΕΝ ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΥΠΟΛΕΙ.

ΕΚ ΤΟΥ ΤΥΠΟΓΡΑΦΕΙΟΥ ΤΗΣ «ΕΠΤΑΛΟΦΟΥ».

(Ὁδὸς Πεμπτοπαζάρου, Ἄριθ. 25).

1868.

ΑΝΑΛΥΣΙΣ

ΤΟΥ ΕΠΙ ΚΟΛΩΝΩ ΟΙΔΙΠΟΥΣ.

Ὁ Οιδίπους, ἀποδειχθεὶς ὑπὸ τοῦ πεπωρωμένου μιάστωρ τῆς μητρός του καὶ πατροκτόνος καὶ ἰδίαις χερσὶν ἀποσθέσας τὸ ζωογονοῦν τοὺς ὀφθαλμοὺς του πῦρ, ἐδιώχθη ὁ τλήμων ὑπ' αὐτῶν τῶν ἀτέγκτων καὶ ἀσπλάγγων υἱῶν του καὶ πλανώμενος τῇ δε κάκεισε καὶ ἐπαιτεῦον μετὰ τῆς ἀφρωσιωμένης αὐτῷ θυγατρὸς Ἀντιγόνης τὸν ἡμερούσιον ἄρπον, ἔφθασε τέλος πάντων εἰς τὸν Κολωνόν, κόμην ἔξω τῶν Ἀθηνῶν κειμένην.

Ἐκ τῆς εἰς Κολωνὸν ἀρίξεως τοῦ Οιδίπουδος ἀρχεται τὸ παρὸν δράμα. Ὁ Οιδίπους, τυφλὸς καὶ μὴ δυνάμενος νὰ διακρίνη ποῦ γῆς ἀρίκετο, ἐρωτᾷ, μετὰ τῆς τρυφερωτέρας περιπετείας καὶ τῆς μαλακωτέρας γλυκύτητος, τὴν προσφιλῆ εἰς αὐτὸν θυγατέρα του, εἰς ποῖαν πόλιν ἔφθασαν, καὶ τίς θὰ λάβῃ οἶκτον διὰ τὸν λιμοκτονοῦντα καὶ ταλαιπωρημένον Οιδίπουδα. Ἡ Ἀντιγόνη ἀποκρίνεται αὐτῷ ὅτι εἰς τὰς Ἀθήνας ὑπάρχουσιν, ἀλλ' ὅτι δὲν γνωρίζει εἰς ποῖον μέρος τῶν Ἀθηνῶν. Ἐν ᾧ δ' ἀμφοτέροι ἀμφιταλαντεύονται ἐν μέσῳ ἀμφιβολιῶν καὶ ἀβεβαιοτήτων, ὁ Σοφοκλῆς εἰσάγει, λίαν ἐγκαίρως, εἰς τὴν σκηνὴν ξένον τινα διαβάτην, ὅστις ἰδὼν τὸν γέροντα ἐπαίτην μετὰ τῆς θυγατρὸς του ἐντὸς τοῦ ἱεροῦ τῶν Εὐμενίδων ἄλσους περιπολοῦντας, πλησιάζει εἰς αὐτοὺς καὶ ζητεῖ νὰ τοὺς ἐκβάλῃ

ἐκ τοῦ ἀσύλου αὐτῶν, διότι εἰς τὸ ἄλλος ἐκεῖνο εἰς οὐδένα θνητὸν ἐπετρέπετο νὰ εἰσδύσῃ. Ἄλλ' ὁ Οἰδίπους κατορθώνει νὰ καταπέσῃ τὸν ξένον ὅτι δὲν ὀφείλει νὰ ἐξέλθῃ ἐκ τοῦ ἀσύλου τοῦ καὶ καθικετεύει αὐτὸν ὅπως ἀνενόχλητον ἀφίσῃ αὐτόν. Ἐν τῷ μεταξύ δὲ λαμβάνει καὶ παρὰ τοῦ ξένου πληροφορίας τινὰς περὶ τοῦ ἱεροῦ αὐτοῦ ἄλλους καὶ ἀνακαλεῖ εἰς τὴν μνήμην του ὅτι εἶχε λάβει ποτὲ χρησμὸν παρὰ τοῦ Ἀπόλλωνος, κατὰ τὸν ὅποιον μίαν καὶ μόνην ἀνάπαυσιν ἤθελεν ἔχει εἰς ὅλην τὴν βασιάνων κατὰμεστον ζωὴν του, καὶ ὅτι ἐλθὼν εἰς τὸν ναὸν τῶν Εὐμενίδων ἱκέτης ἤθελε καταρῦγει εἰς αὐτάς καὶ εὐμενῶς παρ' αὐτῶν ἦϊε φιλοξενηθῆ καὶ ὅτι, τέλος πάντων, ἐκεῖ ἤϊελε ἰδεῖ τὸ τέραμα μιᾶς ζωῆς ταλαιπωρημένης, οἰκτρᾶς ἀλληλουχίης δυστυχιῶν καὶ βρασίων. Ἀναχωρεῖ λοιπὸν ὁ ξένος ὅπως ἀναγγεῖλῃ τὸ πρᾶγμα εἰς τοὺς κατοίκους τοῦ Κολωνοῦ. Εὐχεται τότε ὁ Οἰδίπους πρὸς τὰς σεμνάς Εὐμενίδας καὶ καθικετεύει αὐτάς ὅπως μὴ ἀποκρούσωσιν ἕνα τοιοῦτον ἱκέτην, ὅπως μὴ φανῶσιν ἐναντίαι εἰς τοῦ Ἀπόλλωνος τὰς εὐχάς. Ἐν ᾧ δ' ἐκεῖνος ἤρχετο μὲ τόνον ἐμφαντικώτατον καὶ ὕψος λυρικοῦ, ἀναγγέλλεται εἰς αὐτὸν ὑπὸ τῆς Ἀντιγόνης ἡ ἔλευσις ξένων τιῶν, οἵτινες συνιστῶσι τὸν χορὸν τοῦ δράματος, περισκοπούντων τὴν τοῦ Οἰδίποδος ἔδραν. Ὁ Οἰδίπους κρύπτεται ὅπως ἀκούσῃ κρυφίως τοὺς λόγους των. Ἐν ᾧ δ' ὁ χορὸς ἐξετάζει ἐδῶ καὶ ἐκεῖ, ῥίπτει παντοῦ τὰ βλέμματά του πρὸς ἀεὶρεσιν τοῦ πατήσαντος τὸ ἱερὸν ἄλλος ἀσεβοῦς, ὃ Οἰδίπους ἀνακαλύπτεται μόνος του. Διὰ φρίκης τὸν βλέπει ὁ χορὸς, μετὰ φρίκης ἀκούει τοὺς λόγους του. Ἀπορεῖ πῶς ἐτόλμηκε ἀσεβῆ νὰ ἐκτείνῃ πόδα εἰς τὸ ἀπάτητον ἄλλος τῶν Εὐμενίδων καὶ ἐπιτάσσει αὐτὸν νὰ ἐξέλθῃ τοῦ ἄλλους, ἐὰν ἐπιθυμῇ συνομιλεῖν μετὰ τοῦ χοροῦ νὰ συνάψῃ. Ἐξελθόντος τοῦ Οἰδίποδος ἐκ τοῦ ἄλλους, τὴν πρώτην ἐρώτησιν, ἣν εἰς αὐτὸν ὁ χορὸς ἀποτείνει, εἶναι ἡ τῶν γονέων του ἔρευνα. Εἰς τὸ ἀκουσμα τοῦτο φρικτῶ ὁ Οἰδίπους, γογγύζει, βαρυστενάζει, ζητεῖ ν' ἀποτρέψῃ τὸν χορὸν ἀπὸ τοιούτων ἐρωτήσεων·

εἰς τὴν μνήμην του ἔρχονται τὰ φρικτῶδη τῶν ἐγγλημάτων φάσματα, καὶ εἰς τὴν θῆραν αὐτῶν ἀνατινάσσεται σπαρασσόμενος καὶ ἀνατριχιῶν. Ἄλλ' ὁ χορὸς ἐπιμένει· τὴν γενεάν του θέλει νὰ μάθῃ. Εἰς τῆς ἀνάγκης τὸ ρεῦμα ὑποχωρῶν ὁ Οἰδίπους, πληροφορεῖ τὸν χορὸν εἰς διακεκομμένας φράσεις περὶ τῆς μισαρᾶς γενεᾶς καὶ καταγωγῆς του. Μανιώδης ὀργῇ καταλαμβάνει τὸν χορὸν, μαθόντα τὰ στυγερά τοῦ ἱκέτου ἐγγλημάτα καὶ πικροχόλως ἐπιτάσσει αὐτὸν ἔξω τῆς πόλεως του ν' ἀπομακρυνθῇ.

Ἄλλ' ὁ Οἰδίπους ἐν τῷ δράματι τούτῳ ἔχει τι ὑψηλὸν καὶ μεγαλοπρεπές, τί σεβαστὸν καὶ ἐπιβλητικόν· προηγουμένως κατέπεισε τὸν ξένον νὰ μὴ ἐνοχλήσῃ αὐτὸν ἐν τῷ ἀσύλῳ εἰς ὃ κατέρυγε· τὸ αὐτὸ θέλει πράξει καὶ ἐνταῦθα. Εἰρωνεύμενος λέγει ὅτι ἐνόμιζε τὰς Ἀθήνας θεοσεβεστάτας καὶ τώρα ὅπως βλέπει αὐτάς οὐδεμίαν λαμβανούσας φροντίδα δι' ἕνα πτωχὸν ἱκέτην. Πείθει ἀκολούθως τὸν χορὸν ὅτι ὅλα τὰ ἐγγλημάτα του ἀνεξαρτήτως τῆς θελήσεώς του ἐπράχθησαν καὶ οὕτω ἐπισύρει τὴν πρὸς αὐτὸν εὐνοίαν τοῦ χοροῦ. Καταδεικνύει ἀκολούθως εἰς τὸν χορὸν τὴν διαφλέγουσαν αὐτὸν ἐπιθυμίαν, ὅτι θέλει δηλ. νὰ ἴδῃ τὸν τῆς πόλεως βασιλέα Θεσέα.

Ἐν ᾧ δὲ συνομιλεῖ ὁ Οἰδίπους μετὰ τοῦ χοροῦ, βλέπει αἴφνης ἡ Ἀντιγόνη ἐρχομένη πρὸς αὐτοὺς τὴν ἀδελφὴν τῆς καὶ τοῦ Οἰδίποδος θυγατέρα Ἰσμήνην. Ἐλθούσης τῆς Ἰσμήνης καὶ ἐναγκαλιθεῖσης τρυφερῶς τὴν τε ἀδελφὴν καὶ τὸν πατέρα τῆς, λαμβάνει ζωηρότατον ἢ πρᾶξις ἐνδιαφέρον. Ἡ Ἰσμήνη ἀναγγέλλει εἰς τὸν Οἰδίποδα τὴν συναφθεῖσαν μεταξύ τῶν δύο υἱῶν τοῦ φιλονεικίαν περὶ τοῦ Θεβαϊκοῦ θρόνου, ὅτι ὁ νεώτερος Ἐτεοκλῆς ἀπέβαλεν ἐκ τῆς πατρίδος τὸν πρωτότοκον Πολυνεΐκην, ὅτι οὗτος· πάλιν κατέφυγεν εἰς τὸν βασιλέα τοῦ Ἄργους Ἄδραστον, ἔνθα συνῆψε μετὰ τῆς θυγατρὸς του γάμον καὶ ὅτι μέλλει νὰ ἐκστρατεύσῃ κατὰ τῶν Θεβῶν. Ῥίπτει δὲ ἐν τῷ μεταξύ καὶ σκοτεινὸν τινα χρησμὸν, ὅτι οἱ θεοὶ

δὴλ. μέλλουν νὰ λυτρώσωσι πλέον τὸν πατέρα τῆς ἐκ τῶν δειῶν. Ὁ Οἰδίπους, χωρὶς οὐδὲν νὰ φροντίσῃ περὶ τῶν ἐπαπειλούντων τοὺς υἱούς του κινδύνων, οὔτινες οὐδὲν μέρος ἐντὸς τῆς πατριῆς καρδίας κατέχουσιν, ἐξετάζει λεπτομερῶς τὰ περὶ τοῦ νέου χρησμοῦ καὶ μανθάνει παρὰ τῆς Ἰσμήνης ὅτι ἐντὸς ὀλίγου μέλλει νὰ ἔλθῃ πρὸς αὐτὸν ὁ Κρέων διὰ νὰ τὸν μεταφέρῃ εἰς Θῆβας.

Δεινὰς ἀκολούθως ἐξακοντίζει ἀρὰς κατὰ τῶν ἐξορισάντων αὐτὸν ἐκ τῆς πατρίδος του υἱῶν καὶ ἐπεύχεται εἰς τοὺς θεούς ὅπως μηδέποτε σβασθῇ ἡμεταξὺ τῶν δύο φιλονεικία. Συμβουλεύει μετέπειτα αὐτὸν ὁ χορὸς ὅπως θυσίαν εἰς τὰς Εὐμενίδας προσφέρῃ, τὴν ἐκτελέσειν τῆς ὁποίας ἀναδέχεται ἡ Ἰσμήνη, διότι ὁ Οἰδίπους ὡς τυφλὸς καὶ ἀσθενὴς δὲν ἠδύνατο νὰ κατορθώσῃ τοιαῦτα ἐπίπονα ἔργα.

Ἐν ᾧ δὲ συνωμίλει ὁ Οἰδίπους μετὰ τοῦ χοροῦ περὶ τῶν κατεργασθέντων ἐγκλημάτων, ἔρχεται ὁ βασιλεὺς τῶν Ἀθηναίων Ἐπιχρῆς, ὅστις μετὰ μεγάλης ὄντως εὐγενείας καὶ γενναίων αἰσθημάτων ἐρωτᾷ τὸν Οἰδίποδα πρὸς τίνα σκοπὸν ἐκείτης εἰς τὰς Ἀθήνας κατέφυγεν. Οὗτος ἀποκρίνεται ὅτι ἦλθε νὰ προσφέρῃ εἰς τὸν Ἐπιχρῆ τὸ ἄθλιον τὴν ὄψιν σώματός του, ὅπερ μέγαν κέρδη εἰς αὐτὸν θὰ ἀποφέρῃ, καὶ τοὺς δοθέντας χρησμούς τοῦ Ἀπόλλωνος θέλουσι δὲ ἐκτελεσθῆν ὡς ἐκ τοῦ σώματος ὠφέλειαι, ὅταν ἀξίωσῃ ὁ Ἐπιχρῆς νὰ τὸ θάψῃ καὶ ὅταν προηγουμένως δὲν ἐπιτρέψῃ εἰς τοὺς ἐπιθυμοῦντας διὰ βίας νὰ ἐκβάλωσιν αὐτὸν ἐκ τοῦ ἀσύλου, εἰς δὲ κατέφυγεν. Αἱ ὑποσχέσεις μετὰ μεγάλης προθυμίας δίδονται καὶ ὁ Ἐπιχρῆς ἀναχωρεῖ.

Ὁ χορὸς τότε ἄδει τὴν πολυβρύλλητον ἐκείνην παράδοον, τῆς ὁποίας ὁ μόνος καὶ κύριος σκοπὸς εἶναι πῶς λυρικώτερον καὶ ἐνθουσιαστικώτερον τῶν Ἀθηναίων τὰς ἀρετὰς ἐγκωμίων ἐπαίνους νὰ στεφανώσῃ.

Μετὰ τὸ τέλος τῆς παρόδου διακρίνει ἡ Ἀντιγόνη μακρόθεν τὸν γαμφώνυχα γύπα ἐρχόμενον, τὸν κάκιστον Κρέοντα, μετ' ἄλλων συντρόφων συνοδευόμενον. Ὁ Οἰδίπους φρικτῶς τρέμει

ἡ Ἀντιγόνη καὶ αὐτὸς ὁ χορὸς δειλιᾷ. Ὁ δειλαιὸς ὅμως Κρέων ἔρχεται μετ' αὐτὴν πονηροτέραν πανουργίαν, μετ' αὐτὴν ἀναιδесеῖσαν κολακείαν, προσποιεῖται οἶκτον πρὸς τὸν Οἰδίποδα καὶ τὴν θυγατέρα του καὶ λέγει ὅτι ἦλθεν ὅπως ἐκβάλῃ καὶ τοὺς δύο ἐκ τοιαύτης ἀπρεπούς καὶ ἐλεεινῆς καταστάσεως. Ἄλλ' ὁ Οἰδίπους φοβερός, καταπληκτικὸς, μαινόμενος, παράφορος ὑπὸ ὀργῆς, χειμαρρῶν ὕβρεων ἐξέμει κατὰ τοῦ Κρέοντος. Αὐτὸς δὲ πάλιν, ὀργιζόμενος ἐκ τῶν ἄρῶν τοῦ τυφλοῦ ἐπαίτου, φανερόν ἐστι εἰς αὐτὸν ὅτι ἤρπασε τὴν Ἰσμήνην, ἀποστείλας αὐτὴν εἰς τὰς Θῆβας καὶ ὅτι μέλλει ν' ἀρπάσῃ καὶ τὴν Ἀντιγόνην. Καί, ἄμ' ἔπος, ἄμ' ἔργον ἡ ἀφωσιωμένη εἰς τὸν πατέρα τῆς κόρης, ἡ τρυφερὰ παρθένος κλαίουσα, ὀλοφυρομένη, βραθυμοῦσα, παραδίδοται εἰς χεῖρας τῶν τοῦ Κρέοντος συντρόφων καὶ ἀπάγεται διὰ βίας. Ἐν ᾧ δὲ καὶ αὐτὸν τὸν Οἰδίποδα προσπαθεῖ τὸ θηρίον νὰ τὸν ἀπαγάγῃ καὶ δεῖν συνάπτειται ἔρις μετὰ τοῦ Κρέοντος καὶ τοῦ χοροῦ, ἔρχεται αἰφνης ὁ Ἐπιχρῆς. Μετὰ βασιλικῆς ἀγερωχίας κατηγορεῖ τὸν Κρέοντα ὁ Ἐπιχρῆς καὶ τὸν βιάζει νὰ προπορευθῇ αὐτοῦ καὶ νὰ τῷ δείξῃ τοῦ ὑπῆγον τὰς τοῦ Οἰδίποδος θυγατέρας.

Ἐν ᾧ ὁ χορὸς λυρικώτατον τεμάχιον ἄδει, ἔρχονται ἡ Ἀντιγόνη καὶ ἡ Ἰσμήνη καὶ ῥίπτονται εἰς τὰς γλυκείας τοῦ πατρὸς τῶν ἀγάλας, ὅστις θερμῶς αὐτὰς περιπτύσσεται.

Ὁ Ἐπιχρῆς ἀναγγέλλει εἰς τὸν Οἰδίποδα, ὅτι ξένος τις ζητεῖ νὰ ὁμιλήσῃ αὐτόν· ὁ Οἰδίπους ἐννοεῖ ὅτι θὰ εἶναι ὁ Πολυνεϊκὸς καὶ εἰς τὸ ὄνομά του ταράσσεται. Φθάνει μετ' ὀλίγον ὁ Πολυνεϊκὸς βαρεστενάζων καὶ δακρυρροῶν καὶ θέλει τὸν πατέρα του νὰ ὁμιλήσῃ. Ὁ Ἐπιχρῆς προτρέπει τὸν Οἰδίποδα ν' ἀξίωσῃ τὸν Πολυνεϊκὸν ἀκράσεως ἢ Ἀντιγόνην μετὰ δάκρυα παρακαλεῖ τὸν πατέρα τῆς νὰ μὴ ἀποκρούσῃ τόσον οἰκτρῶς τὸν ἀγαπητὸν ἀδελφόν τῆς· ὁ Οἰδίπους, ἀνακαλῶν εἰς τὴν μνήμην του ὅσα δεινὰ ἔπαθε παρὰ τοῦ Πολυνεϊκοῦ, ἀκαμπτος μένει εἰς τὴν ἐπιμονὴν του. Ἡ Ἀντιγόνη συμβουλεύει τὸν Πολυνεϊκὸν νὰ ὁμιλήσῃ ἐκτεταμένως, ἴσως δυνήθῃ καὶ τὸν συγχινήσῃ. Μα-

κρηγορεί ὁ Πολυνεΐκης, ἀλλ' ἀντί πάσης ἀπαντήσεως ἀρὰς λαμβάνει φοβεράς. Ἀπληπισμένος δὲ οὗτος τὸν ὄλεθρόν του καταλαμβάνει καὶ παρακαλεῖ τὰς ἀδελφάς του ὅπως ἀξιώσωσι τοῦλάχιστον αὐτὸν ταφῆς.

Ἐν τῷ μεταξὺ βροντῆ ἤχηρὰ ἀκούεται. Τὸ τοῦ χρησιμοῦ σύμβολον ἐξεπληρώθη. Ἐννοεῖ ὁ Οἰδίπους τῆς ζωῆς του τὸ τέλος καὶ παρακαλεῖ νὰ προσκαλέσωσι τὸν Θεσέα. Φθάνει οὗτος· καὶ λαβὼν αὐτὸν ὁ Οἰδίπους καθὼς καὶ τὰς θυγατέρας του εἰς τὸν ναὸν τῶν Εὐμενίδων καταφύγει, ἔνθα ἀποχαιρετᾷ τὰς Ἀθήνας, ἐναγκαλιζέται τὰς θυγατέρας του, συμβουλεύει αὐταῖς τὰ δέοντα, παρακαλεῖ τὸν Θεσέα νὰ φροντίσῃ περὶ αὐτῶν καὶ φωνῇ ἐξ οὐρανοῦ:

Ὡ εὗτος, οὗτος, Οἰδίπους, τί μέλλομεν
χωρεῖς, πάλαι δὴ τ' ἀπὸ σοῦ βραδύνεται,

προσκαλεῖ αὐτὸν εἰς τὸ δεῖπνον τοῦ Χάρωνος. Ἐξέρχονται αἱ θυγατέρες του μετὰ τοῦ Θεσέως ἐκ τοῦ ναοῦ τῶν Εὐμενίδων καὶ θρηνῶσιν τὴν οἰκτροτάτην τύχην των. Παρακαλοῦσι δὲ τὸν Θεσέα νὰ τὰς ἀποστείλῃ εἰς Θήβας, ἔνθα τὸν Πολυνεΐκην νὰ θάψωσιν.

Ἴδου ἡ ὑπόθεσις τοῦ ἐπὶ Κολωνῶ Οἰδίποδος.

Βλέπομεν λοιπὸν ὅτι ἡ τραγωδία αὕτη εἶναι συνέχεια τοῦ Οἰδίποδος Τυράννου, καθὼς καὶ ἡ Ἀντιγόνη εἶναι συνέχεια τοῦ ἐπὶ Κολωνῶ Οἰδίποδος. Ἀλλὰ μὴ νομίση τις ὅτι τὰ τρία ταῦτα δράματα συνιστᾷσιν μίαν τριλογία (1). Διότι τὰ χρονικά τῆς ἐποχῆς ἐκείνης μαρτυροῦσιν ὅτι εἰς πολὺ μεγάλας χρονικὰς ἀποστάσεις διαχωρίζουσι τὴν παράστασιν ἐκάστου ἐκ τῶν τριῶν τούτων δραμάτων. Ἰδίως δὲ ὁ ἐπὶ Κολωνῶ Οἰδίπους ἐποιήθη κατὰ τὸ ἔσχατον

(1) Οἱ ἀρχαῖοι τραγικοί ποιηταὶ ὅπως ἀξιοῦσιν τὸν στέφανον καὶ τὸ βραβεῖον ἔπεπε νὰ παραστήσωσι κατὰ συνέχειαν τρεῖς τραγωδίας καὶ κατόπιν αὐτῶν ἓν Σατυρικὸν δράμα· τοῦθ' ὅπερ ἠνομαζέτο: Τετραλογία. Ὅταν δὲ ἔλειπε τὸ σατυρικόν, τότε ἠνομαζέτο Τριλογία.

γῆρας τοῦ Σοφοκλέους, ὅταν κατηγορεῖτο ὡς παλίμπαις ὑπὸ τοῦ υἱοῦ του Ἰσφῶντος, καθὼς καὶ ὁ Οἰδίπους καταδιώκεται ὑπὸ τοῦ Πολυνεΐκου.

Ἐνῶ ἐν τῷ Οἰδίποδι Τυράννῳ φοβερὰ συνήπτετο πάλιν μεταξὺ τῆς εἰμαρμένης καὶ τῆς ἠθικῆς ἐλευθερίας τοῦ Οἰδίποδος, ἐντύθη τὸ σκληρὸν πεπρωμένον συνδιαλλάσσεται μετ' αὐτοῦ καὶ εἰς τὰ ἔσχατα τοῦ βίου του γλυκεῖαν καὶ παρήγορον γαλήνην διαχέει ἐντὸς τῆς καρδίας του. Ἡ συνείδησις τοῦ Οἰδίποδος ἐγαληνίασεν· ἐκόπασε τῶν παθῶν του ὁ ἄλγος· συναισθάνεται τὴν ἀθωότητά του· καὶ ἐν ᾧ προηγουμένως σιωπηλῶς ἐδέχετο, ὡς ὁ ἐπὶ τοῦ Γολγοθᾶ σταυρωθεὶς, τὰς ὕβρεις καὶ τοὺς προπηλακισμοὺς τοῦ τυχόντος, λαμβάνει ἤδη ὕψος ἀπειλητικὸν καὶ ἀγέρωχον καὶ δεινὰς ἐκτοξεύει ἀρὰς μετὰ τοῦ Κρέοντος καὶ τοῦ Πολυνεΐκου.

Εἰς τὸ δράμα τοῦτο βασιλεύει ἰδίως γλυκύτης καὶ ἰλαρότης μεγάλη· σκηναὶ καταπληκτικαί, σκηναὶ τρήμων ἐμπνεύσαι, ἐκτὸς τῆς ἐξόδου, οὐδαμοῦ δὲν ὑπάρχουσι. Δὲν βλέπομεν ἐν ταῦθα τὸν Οἰδίποδα πάσχοντα πάθη φοβερά· δὲν παρίσταται ἐνώπιόν μας σφριγῶν καὶ ἀκμαῖος καὶ μετὰ τὴν ζωηροτέρην παραφορὰν τῶν παθῶν γέρων ἐνταῦθα εἶναι ἰλαρὸς, τυφλὸς ἐπαίτης τὴν βακτηρίαν κρατῶν καὶ ἀπὸ καιροῦ εἰς καιρὸν δίδων εἰς ἡμᾶς μαθήματα ἠθικὰ καὶ βιωφελῆ. Διὰ τοῦτο τὸ δράμα τοῦτο θεωρεῖται ὑπὸ τοῦ Κικέρωνος ὡς τὸ γλυκύτερον καὶ μαλακώτερον πάντων (Mollissum ejus carmen de Oedipode. Cicer. de finn V. 1, 3).

Ὅστις δ' ἐπιθυμεῖ νὰ ἰδῇ ἀναπτυσσόμενον μεθ' ὄλων τῶν λεπτομερειῶν τὸ τοῦ Ψαλμοῦ «Ματαιότης ματαιοτήτων, κτλ.», ἄς ἀναγνώσῃ τὸ ἔσχατον αὐτὸ δράμα. Ὁ βίος ἐνταῦθα παρίσταται μεστὸς ἀκανθῶν· ἡ ἐντελής εὐδαιμονία ἀνέφικτος· ἡ ἥδονῃ χωρὶς πικρίας ἀδύνατον· τὰ φίλτρα ὡς μάταια· φροῦδαὶ αἱ ἐπιθυμίαι· τὰ πάθη βασιλεύοντα· αἱ λύπαι παντοῦ ἐμφαλεύουσαι· καὶ μόνος ὁ θάνατος ὡς σωτηρία τοῦ ἀνθρώπου καταδείκνυται. Ἰπέφερον ὁ Οἰδίπους, ἔπαθε πλεῖστα ὅσα

δεινά, ὁ δυστυχέστερος τῶν ἀνθρώπων ἀπέβη ἀπὸ βσιλεύας εἰς ἐπαίτην κατήντησε. Ποῦ τέλος πάντων εὐδαιμονίαν εὔρει ; Ποῦ ἐκόπασεν ἡ τρικυμία καὶ ἡ γαλήνη συνήτησεν αὐτόν; Εἰς οὐδὲν ἄλλο μέρος, ἢ εἰς τὸ ἄλσος τῶν Εὐμενίδων, τοῦ ὁποίου τὰ σύσκια δένδρα τὸν ψυχρὸν ἐκάλυψαν τάφον του· εἰς οὐδεμίαν ἄλλην περίστασιν, ἢ ὅταν βρονταὶ καὶ ἀστραπαὶ διέσχισαν τὸν ἀέρα καὶ φωνὴ ἐξ οὐρανοῦ εἰς τὴν ἀκτὴν τοῦ Ἄχέρωνος προσεκάλεσεν αὐτόν.

Παριστᾶ δὲ τὸν θάνατον ὑπὸ τοιαύτην μορφήν ὁ Σοφοκλῆς, ὥστε ἐξάγει ὁ ἀναγνώστης ὅτι ἐπίστευεν εἰς τὴν ἀθανασίαν. Τοιαῦται καὶ τοιαῦται ὑψηλαὶ ἰδέαι κατέστησαν τὴν μεταφραζομένην τραγωδίαν ἓν ἐκ τῶν ἀριστουργημάτων τοῦ Σοφοκλέους.

Οἱ χαρακτῆρες τῶν προσώπων τοῦ δράματος εἶναι, τῇ ἀληθείᾳ, εἰς τὸν ἀνώτερον τῆς ἠθικῆς μορρώσεως βαθμὸν πεπλασμένα. Ὁ Οἰδίπους παρουσιάζεται γενναῖος καὶ ὑψηλόφρων, ἀγνός καὶ ἀθῶος μ' ὅλα τὰ κακουργήματά του, συναισθανόμενος ὅτι σωτὴρ τῆς ἀνθρωπότητος ὑπῆρξε, τὸ τῆς Σφίγγος λύσας αἴνιγμα. Ὑπομένει μετ' ἀπαραδειγματίστου καρτερίας εἰς τὰ δεινά του καὶ μένει ἀκλόνητος εἰς τὴν ἐπιθυμίαν του, ὅπως ἐντὸς τοῦ ἄλσους τὸ σῶμά του ταφῆ. Εἶναι ἀληθές ὅτι ἡ πρὸς τὸν Πολυεῖκην σκληρότης του φαίνεται ὡς τραχεῖα εἰς τὸ πνεῦμα τῶν νεωτέρων. Ἡ ἐποχὴ ὅμως ἦτο τοιαύτη καὶ τὰ αἰσθήματα τῶν ἀνθρώπων τοιοῦτον εἶχον χαρακτῆρα, ὥστε δὲν τοῖς ἐπέτρεπον νὰ κοσμῶνται μὲ τὰς λεπτὰς καὶ ἠθικωτάτας ἐκείνας ἀρετὰς, τὰς ὁποίας ἀνεκτίησάτο ἡ ἀνθρωπότης μετὰ τὴν ἐμφάνισιν τοῦ χριστιανισμοῦ. Καὶ ὅταν μάλιστα ἀναγινώσκωμεν δράμα τι ἐκ τῶν νεωτέρων, ἔχον ὡς ὑπόθεσιν τεμάχιόν τι τῆς ἀρχαίας ἑλληνικῆς μυθολογίας καὶ ἴδωμεν ἐν αὐτῷ ἰδέαι καὶ ἀρετὰς ξένας ὅλως πρὸς τὰς ἀρχαίας τῆς μυθώδους ἐποχῆς τῆς Ἑλλάδος, διόλου δὲν εὐαρεστούμεθα εἰς τὸ δράμα καὶ θεωροῦμεν αὐτὸ ὡς κατάλληλον μᾶλλον εἰς τὴν παρούσαν ἐποχὴν παρὰ εἰς τὴν νεωτέραν. Τοιοῦτόν τι συμβαίνει

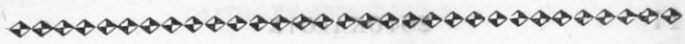
εἰς τινὰ δράματα τοῦ Ράκίνα, τοῦ Βολταίρου καὶ ἄλλων νεωτέρων ποιητῶν.

Ὁ χαρακτῆρ τῆς Ἀντιγόνης εἶναι τὸ πρότυπον τῆς ἠθικῆς. Παρθένος οὕσα εἰς ἄγρια δάση ἀπεράσισε νὰ πλανᾶται, νῆσις καὶ γυμνόπους νὰ ἐπαυεῖται, μόνον καὶ μόνον ὅπως γηροκομήσῃ τὸν προσφιλῆ πατέρα της, ὅπως μὴ ἀφίση αὐτὸν ἀπροστάτευτον εἰς τοὺς τόσους καὶ τόσους ἐχθρούς της. Ἐὰν ὑπάρχῃ ἐπὶ τῆς γῆς αὐταπάρνησις, κατὰ τὴν αὐστηράν τῆς λέξεως σημασίαν, εἶναι ἡ τῆς Ἀντιγόνης. Νομίζομεν ὅτι εἰς τὴν νεωτέραν ἐποχὴν πολὺ σπανίως θέλομεν εὔρει τοιαύτην αὐταπάρνησιν εἰς τὰς εὐγενεῖς δεσποινίδας.

Ὁ τοῦ Θησεῦς χαρακτῆρ ἐπίσης εἶναι εὐγενής καὶ ἀξιωματικός. Μετὰ προθυμίας δέχεται τὸν Οἰδίποδα ὡς ἰκέτην καὶ εὐχαρίστως ἐκπληροῖ τὰς αἰτήσεις του. "Ἐπαθον, λέγει, καὶ ἐγὼ δεινά" ὑπέφερα τῆς ξενιτείας τὰς δυσχερέτους πιεσίας" καὶ διὰ τοῦτο πατὴρ πάσχοντα ξένον ἀπροστάτευτον δὲν θέλω ἀφίσει.

Ἐν μέσῳ δὲ τῶν θαλερῶν τούτων βόδων καὶ ἀκκίθα εἰδεχθῆς ἐμφωλεῖται ἐν τῷ μεσῷ τῶν ἄλλων ἠθικῶν χαρακτῆρων καὶ ἡ τοῦ Κρέοντος δυσειδεστάτη ἐμφωλεῖται φύσις. Καθὼς εἰς πᾶσαν τραγωδίαν, ὅπως ζωηρότερον καὶ καταφανέστερον γίνῃ τὸ ἠθικὸν καλόν, ὑπάρχῃ καὶ τὸ δυσειδές, καθὼς ἐν μέσῳ τῶν ἠθικῶν τῆς Ἰλιάδος προσώπων καὶ ὁ ἀμετροεπὴς ἐμφωλεῖται Θερσίτης, οὕτω καὶ ἐνταῦθα ὅπως ζωηρότερα ἢ πρὸς τὰ ἄλλα πρόσωπα ἀγάπη μας γένηται, παρῖσται ἐνώπιον ἡμῶν καὶ ὁ δειλαιὸς Κρέων.

Ὁ ἐπὶ Κολωνῷ Οἰδίπους εἶναι ἓν ἐκ τῶν ἐξοχωτέρων καὶ διδασκτικωτέρων δραμάτων, τὸ ὁποῖον προστίθεται εἰς τὴν μεγαλοπρεπῆ πνευματικὴν πανδαισίαν, τὴν ὑπ' ἡμῶν προσφερομένην εἰς τὸν σύγχρονον Ἑλληνικὸν λαόν.

... αὐτὸν ἀποκρίσας ὁ Σοφοκλῆς ὅτι μὴ δύναται ἔτι
... αὐτὸν ἀποκρίσας ὁ Σοφοκλῆς ὅτι μὴ δύναται ἔτι
... αὐτὸν ἀποκρίσας ὁ Σοφοκλῆς ὅτι μὴ δύναται ἔτι

ΟΙΔΙΠΟΥΣ ΕΠΙ ΚΟΛΩΝΩ(*)

(1) Νῆπιον ἔχον τὸν Πηλοπείδα, ἡνίοχον τὸν
... αὐτὸν ἀποκρίσας ὁ Σοφοκλῆς ὅτι μὴ δύναται ἔτι
... αὐτὸν ἀποκρίσας ὁ Σοφοκλῆς ὅτι μὴ δύναται ἔτι
... αὐτὸν ἀποκρίσας ὁ Σοφοκλῆς ὅτι μὴ δύναται ἔτι

ΣΚΗΗΝΟΓΡΑΦΙΑ.

Παρουσιάζεται ἄλσος σκιερὸν, φοβεράν ἔχον τὴν ὄψιν, πλήρες ὕψι-
κόρμων δένδρων, ἰδίως δάφνης καὶ ἐλαίας, ἐφ' ὧν κηλαδοῦσιν αἱ ἀη-
δόνες. — Ἐν μέσῳ τοῦ ἄλσους ἀνεγείρεται ὑπερφάνως ὁ ναὸς τῶν
Εὐμενίδων. — Μακρόθεν φαίνονται τὰ τεῖχη τῶν Ἀθηνῶν. — Εἰς τὸ
ἄλσος αὐτὸ ἐπιφαίνονται ὁ Οἰδίπους μετὰ τῆς θυγατρὸς του, ἀποροῦν-
τες ποῦ νὰ καθίσωσιν. Πλησίον δὲ τοῦ ναοῦ ὑπάρχει πέτρα τις ἀκα-
τέργαστος, ἐφ' ἧς ἐκάθισεν ὁ Οἰδίπους.

ΟΙΔΙΠΟΥΣ. Ὡ Ἀντιγόνη, τέκνον τυφλοῦ γέροντος, εἰς
ποίους ἐφθάσαμεν τόπους καὶ εἰς ποῖαν ἄρά γε πόλιν; Τίς πάλιν
σήμερον οἶκτον θὰ λάβῃ διὰ τὸν δυστυχῆ καὶ πλανήτην
Οἰδίποδα; Ὀλίγα οὔτως ζητῆσι καὶ τοῦ ζητουμένου ὀλιγώτερον
ἀπολαμβάνων, πάλιν ὁ ἄθλιος εὐχαριστεῖται. Αἱ δυστυχίαι

(4) Ὁ Κολωνὸς εἶναι λόφος τῆς Ἀττικῆς, κείμενος ἀρκτικῶς τῆς
πέλειος τῶν Ἀθηνῶν, πλησίον τῆς Ἀκαδημίας, ἔχων ἐπ' αὐτοῦ ἓνα
ναὸν τοῦ Πόσειδῶνος καὶ ἐν ἱερὸν ἄλσος τῶν Εὐμενίδων. Αἱ δὲ ἐπὶ
τοῦ λόφου τούτου ἠκοδομημέναι οἰκίαι ἐσχημάτιζον δῆμον τῆς Ἀττι-
κῆς, ἐν τῷ ὀπίῳ ἐγεννήθη ὁ Σοφοκλῆς.

μου ἀφ' ἐνός, τὸ γῆράς μου ἀφ' ἐτέρου καὶ ἡ γενναιότης μου, πρὸς τοῦτοίς, ἀγογγύτως μὲ κάμουν νὰ ὑποφέρω εἰς τὰ δεινά μου. Ἄν βλέπῃς, κόρη μου, κἀνὲν κάθισμα ἢ εἰς βεβηλὸν τινα τόπον ἢ ἐντὸς τοῦ ἱεροῦ ἄλσους, βάλε με νὰ καθίσω ν' ἀναπαυθῶ καὶ ἔπειτα ἐρωτῶμεν ποῦ εἴμεθα. Ὅθ' συμβουλευθῶμεν, ξένοι ἡμεῖς, τοὺς ἐντοπίους καὶ κατὰ τὰς συμβουλάς των θὰ ἐνεργήσωμεν (1).

ΑΝΤΙΓΟΝΗ. Τὰ μὲν τείχη τῆς πόλεως, πάτερ μου, πολὺ μακρὰν εἶναι, καθὼς δύναμαι νὰ διακρίνω· ἐδῶ δὲ ὁ τόπος ἰερός φαίνεται ὅτι εἶναι, ἂν δύναταί τις νὰ συμπεράνη ἀπὸ τὰ ἀναρίθμητα δένδρα τῆς δάφνης, ἐλαίας καὶ τῆς ἀμπέλου· ἀηδόνες δὲ καλλικέλαδοι μελωδικὰ ἐντὸς ψάλλουσιν (2). Ἄλλε

(1) Ἡ ἀφέλεια, δι' ἧς ἀρχίζει ὁ Σοφοκλῆς τὸ δράμα του, εἶναι ἀπαράμιλλος τῆν τέχνην· δὲν προλογίζει ὡς ὁ Εὐριπίδης· διότι τοῦτο δὲν δίδει τόσον ζωηρὸν ἐνδιαφέρον, ὅσον τὸ διαλογικῶς ἐπιθέσθαι τὴν ὑπόθεσιν τοῦ δράματος. Ἐξ ἀπλουσιῶν συμβεβηκότων λαμβάνει ὁ διάλογος ἔντονον ὕψος καὶ ἡ προτοχὴ τοῦ θεατοῦ ἐνδιαφερότερα καθίσταται. Ὁ δ' εὐρυῶς τοὺς τραγικούς ποιητὰς μελετήσας καὶ λίαν εὐγλωτῶς ἀναλύσας, ὁ Γαλάτης Πρατίνης, λέγει ὅτι ὅσον ὁ ὑπὸ τοῦ Σοφοκλέους ἐξυμνούμενος Κολωνὸς πλησιέστερος εἰς τὴν Ἀκαδημίαν εἶναι, τόσον ἡ τέχνη αὐτῆ τοῦ ποιητοῦ συμφωνεῖ εἰς τὴν ὑπὸ τοῦ Πλάτωνος ἀναπτυχθεῖσαν ἐν τοῖς διαλόγοις τῆν τέχνην, δι' ἧς ἐξ ἐνός ἀπλουσιῶν σημείου προβαίνει εἰς τὴν ἐξέτασιν τῶν πολυπλοκωτέρων φιλοσοφικῶν ζητημάτων. — Μόνοι δὲ οἱ ὀλίγοι οὗτοι λόγοι τοῦ Σοφοκλέους ζωγραφῶντι ἡμῖν διὰ τῶν ζωηροτέρων χρωμάτων τὰ πάθη τοῦ Οἰδίπιδος, τὴν ἰσχυρὰν μελαγχολίαν, ὑπὸ τῆς ὁποίας κατέχεται καὶ τὴν ἀνεκτικωτάτην καρτερίαν, ὑπ' ἧς ὁ τῆς ἀνθρωπότητος μάρτυς περικοσμεῖται.

(2) Πολὺ ἐντέχνως κατῴρθωτε νὰ περιγράψῃ ὁ Σοφοκλῆς τὸ ἱερὸν τῶν Εὐμενίδων ἄλσος· δὲν περιέγραψεν αὐτὸ ὑπ' ὄψιν φοβερὰν, καταπηκτικὴν, ἐμπνεύσαν τρόμον· ἐν ἔσχατον ἐντὸς αὐτοῦ πενήθιμους κυπαρίσους, οὐδὲ μὲ γνόφον αὐτον ἐκάλυψεν αὐτό. Τὸ ἐστόλιτε μὲ δάφνας, μὲ ἐλαίας καὶ ἀμπέλους· καὶ ἐπὶ τῶν τανυφύλλων αὐτῶν κλάδων καλλικελάδους ἔβαλεν ἀηδόνας· διότι εἰς τὸ ἄλσος αὐτὸ δὲν ἐπέπρωτο νὰ τιμωρηθῇ ὁ Οἰδίπιδος, ἀλλὰ γαλήνην καὶ νηνεμίαν νὰ εὕρῃ καὶ ἀνάπαιυσιν τῆς συνειδήσεώς του.

κάμψον τὸ γόνυ σου καὶ κάθισ' ἐδῶ εἰς τὴν ἀκατέργαστον πέτραν· πολὺ βεβαίως θὰ ἐκουράσῃς, ἀπὸ τόσον μακρὸν δρόμον.

ΟΙΔΙΠΟΥΣ. Βάλε με λοιπὸν νὰ καθίσω καὶ φύλαξον, κόρη μου, τὸν τυρλὸν πατέρα σου.

ΑΝΤΙΓΟΝΗ. Ἔμαθον πλέον τὰς θελήσεις σας, ὥστε, χωρὶς νὰ μοὶ τὰς λέγητε, τὰς κάμνω.

ΟΙΔΙΠΟΥΣ. Δύνασαι τώρα νὰ μὲ πληροφρήσῃς εἰς ποῖαν πόλιν εἴμεθα;

ΑΝΤΙΓΟΝΗ. Γνωρίζω μὲν ὅτι εὕρισκόμεθα εἰς Ἀθήνας, ὅχι ὅμως καὶ εἰς ποῖον τόπον.

ΟΙΔΙΠΟΥΣ. Ὅθ' ἡμᾶς τὸ ἔλεγε βεβαίως, ἂν κάνεις ταξειδιώτης διήρχετο ἐντεύθεν.

ΑΝΤΙΓΟΝΗ. Θέλεις, πάτερ μου, πορευθεῖσα ἐδῶ εἰς κἀνὲν μέρος νὰ μάθω τί τόπος εἶναι αὐτός;

ΟΙΔΙΠΟΥΣ. Ναι, κόρη μου, ἐρώτησον ἂν κατοικοῦν ἐδῶ ἄνθρωποι.

ΑΝΤΙΓΟΝΗ. Ὅτι κατοικοῦν, εἶναι ἀναμφίβολον· τώρα δὲ περιττὸν νομίζω νὰ ὑπάγω νὰ ἐρωτήσω, διότι ἰδοὺ βλέπω ἐρχόμενον ξέον τινα πρὸς ἡμᾶς.

ΟΙΔΙΠΟΥΣ. Ἔρχεται λοιπὸν ὁ ξένος; ἔφθασε, κόρη μου;

ΑΝΤΙΓΟΝΗ. Ἐνώπιόν μας εἶναι καὶ ὅ,τι κρήνης ἀρμόδιον ἐρώτησέ τον.

ΟΙΔΙΠΟΥΣ. Ἦκουσα, ξένε, παρὰ τῆς κόρης μου, ἧτις καὶ δι' ἐαυτὴν καὶ δι' ἐμὲ τὸν ἴδιον βλέπει, ὅτι εἰς πολὺ κατὰλληλον περίστασιν ἦλθες πρὸς ἡμᾶς· λέγε μας λοιπὸν . . .

ΞΕΝΟΣ. Πρὶν ἢ τὸν λόγον σου τελειώσῃς, φύγε ἀπ' αὐτὸν ἐδῶ τὸν τόπον, διότι ἐδῶ δὲν ἐπιτρέπεται εἰς κἀνένα νὰ ἔμβῃ.

ΟΙΔΙΠΟΥΣ. Καὶ τί τόπος εἶναι αὐτός; Εἰς ποῖον ἐκ τῶν θεῶν εἶναι ἀφιερωμένος;

ΞΕΝΟΣ. Οὔτε νὰ τὸν πατήσῃ τις ἐπιτρέπεται οὔτε νὰ κατοικήσῃ εἰς αὐτόν. Διότι ἐδῶ κατοικοῦσιν αἱ φοβεραὶ καὶ φρικώδεις θεαί, τῆς Γῆς καὶ τοῦ Σκότου αἱ κόραι.

ΟΙΔΙΠΟΥΣ. Πῶς ὀνομάζων αὐτάς δύναμαι νὰ τὰς ἰκετεύσω;

ΞΕΝΟΣ. Ὁ λαὸς ἐδῶ ὅλος Εὐμενίδας (1) τὰς ὀνομάζει· ἴσως ἀλλοῦ μ' ἄλλα καλὰ ὀνόματα τὰς ἰκετεύουσιν.

ΟΙΔΙΠΟΥΣ. Εἶθε μὲ οἴκτον νὰ μ' ὑποδεχθῶσι, τὸν πρὸς αὐτάς ἰκέτην· αὐτὸ δὲ τὸ κάθισμα ἐγὼ ποτὲ δὲν θέλω τὸ ἀρῖσι.

ΞΕΝΟΣ. Καὶ διατί;

ΟΙΔΙΠΟΥΣ. Τῶν οἰκτροτάτων παθῶν μου τὸ τέρμα ἐδῶ τὸ εὐρίσκω.

ΞΕΝΟΣ. Ἄλλ' οὐτ' ἐγὼ τολμῶ ποτε νὰ σὲ διώξω ἐντεῦθεν πρὶν, ἀναγγείλας τὸ πρᾶγμα εἰς τοὺς συμπολίτας μου, συμβουλευθῶ αὐτοὺς τὸ πρακτέον.

ΟΙΔΙΠΟΥΣ. Δι' ἀγάπην τῶν θεῶν, μὴ ἀτιμάσῃς, ὦ ξένη, ἓνα πλάνητα, ἓνα ἐξήριστον ὡς ἐμὲ καὶ καταδέξου νὰ μ' ἀποκριθῆς εἰς ὅσα σ' ἐρωτήσω.

ΞΕΝΟΣ. Ἐρώτα με καὶ δὲν σκοπεύω νὰ σὲ προσβάλλω.

ΟΙΔΙΠΟΥΣ. Ποῖος λοιπὸν εἶναι αὐτὸς ἐδῶ ὁ τόπος, εἰς τὸν ὁποῖον εἰσῆλθομεν;

ΞΕΝΟΣ. Ὅσα γνωρίζω, ὅλα θέλεις τὰ μάθει. Ὅλος ἐδῶ ὁ τόπος εἶναι ἱερός· κατοικεῖ δὲ ἐνταῦθα ὁ σεβάσμιμος Ποσειδῶν καὶ ὁ κλέπτης τοῦ οὐρανοῦ πυρός, ὁ Τιτᾶν Προμηθεύς (2).

(1) Αἱ Ἐρινύες ἐγενήθησαν κατὰ μὲν τὸν Ἡσίοδον ἀπὸ τὸ αἷμα τὸ ἀποτρίβαν ἐκ τοῦ Οὐρανοῦ ὅταν ἐσφάγη ὑπὸ τοῦ Κρόνου, κατὰ δὲ τὸν Αἰσχύλον καὶ τὸν Σοφοκλῆν ἀπὸ τὸν Σκότον. Ἦσαν δὲ τρεῖς· ἡ Ἀλκίτων, ἡ Μέγαιρα καὶ ἡ Τιτιφῶνη· ἔτιμῶρον τοὺς ἀνθρώπους οὐ μόνον ἐν τῷ Ταρτάρῳ ἀλλὰ καὶ ἐπὶ τῆς γῆς, σπαρακτικώτατα πάθη ἀποπέλλουσαι εἰς αὐτούς. Ἐζωγροῦντο δὲ μέλαινα, ἰσχναί, ἀγριωπαί, ὄφεις ἐπὶ τῶν κεφαλῶν των φέρουσαι καὶ δάσας εἰς τὰς χεῖρας κρατοῦσαι. Τόσον δὲ τὰς ἐφοβούντο οἱ Ἕλληνες ὥστε τὰς ὠμαζον, κατ' ἐφημισμὸν, Εὐμενίδας.

(2) Ὁ Προμηθεύς, υἱὸς τοῦ Τιτᾶνος Ἰαπετοῦ καὶ τῆς Κλυμένης, εἶναι ὁ ἥρωας τῆς ἀνθρωπότητος, κατὰ τὴν ἑλληνικὴν μυθολογίαν, ὅστις ἔκλεψε τὸ πῦρ ἐκ τοῦ οὐρανοῦ, διδάξας τοὺς ἀνθρώπους διαφόρους

Ὁ τόπος δὲ, τὸν ὁποῖον πατεῖς, χαλκῆ φλιά ὀνομάζεται καὶ βᾶσις εἶναι τῶν Ἀθηνῶν· ὅλαι δ' αἱ πέριξ πεδιάδες τὸν ἱππικὸν Κολωνὸν ὡς ἀρχηγόν των ἔχουσι καὶ μὲ τὸ κοινὸν αὐτοῦ ὄνομα ὀνομάζονται ὅλαι. Ἴδου ὅτι εἶχον νὰ σοὶ εἶπω, ὦ ξένη· τιμῶνται λοιπὸν ἐνταῦθα οἱ θεοὶ ὄχι μὲ λόγους ἀπλοῦς, ἀλλὰ διὰ πραγματικῆς καὶ ἀρχαίας λατρείας.

ΟΙΔΙΠΟΥΣ. Καὶ οἱ κάτοικοι τοῦ τόπου ποῖοι εἶναι;

ΞΕΝΟΣ. Καὶ αὐτοὶ μὲ τοῦ θεοῦ τὸ ὄνομα ὀνομάζονται.

ΟΙΔΙΠΟΥΣ. Ἐχουσιν ἄρα γε βασιλέα ἢ ὁ λαὸς ἐξουσιάζει;

ΞΕΝΟΣ. Ἀρχηγὸς αὐτῶν ὅλων ὁ βασιλεὺς τῆς πόλεως εἶναι.

ΟΙΔΙΠΟΥΣ. Ποῖος λοιπὸν εἶναι αὐτὸς ὁ βασιλεύων καὶ διὰ δικαιοῦματος καὶ δι' ἐξουσίας;

ΞΕΝΟΣ. Θησεὺς ὀνομάζεται καὶ εἶναι υἱὸς τοῦ Αἰγέως.

ΟΙΔΙΠΟΥΣ. Δύναται τις ἀπὸ σᾶς νὰ ὑπάγῃ νὰ τὸν μυνῆσῃ;

ΞΕΝΟΣ. Τί θέλεις λοιπὸν νὰ τῷ εἶπωσιν;

ΟΙΔΙΠΟΥΣ. Ὅτι παρέχων μικρὰν βοήθειαν, μεγάλα θ' ἀπολαύσῃ κέρδη.

ΞΕΝΟΣ. Τυφλὸς ἄνθρωπος τίνα βοήθειαν δύναται νὰ παράσῃ;

ΟΙΔΙΠΟΥΣ. Τυφλὸς μὲν εἶμαι, τὸ ὁμολογῶ· οἱ λόγοι μου ὅμως εἰς τὸ φῶς διαδίδονται (1).

ΞΕΝΟΣ. Ἴδου τί νὰ κάμῃς, ἂν δὲν θέλῃς νὰ καταφρονηθῆς· ἐπειδὴ σὲ βλέπω ὅτι εἶσαι γενναῖος, ἐκτὸς βέβαια τῆς περιβαλλούσης σε δυστυχίας· μείνον ἐδῶ, ἕως ὅτου ἀναγγείλω τὴν ἔλευσίν σου εἰς τοὺς κατοίκους αὐτοῦ τοῦ μέρους καὶ ὄχι εἰς τὴν πόλιν. Αὐτοὶ θέλουν ἀποφασίσαι ἂν πρέπη νὰ μείνῃς ἐδῶ ἢ νὰ φύγῃς ὅθεν ἦλθες.

τέχνας. Ὡς ἐκ τούτου ἐτιμωρήθη ὑπὸ τοῦ Διὸς, σταυρωθεὶς ἐπὶ τοῦ Καυκάσου. Τὴν ὑπόθεσιν ταύτην ἀπέπτυξεν ὁ Αἰσχύλος ἐν τῷ Πρῶμῳ ἢ τῷ Δεσμῶτι.

(1) Ὅτι δὲν θὰ εἶναι ὄηλ. μάταιοι καὶ ἀνεκτελέστοι.

ΟΙΔΙΠΟΥΣ. Ἐφυγε, τέκνον μου, ὁ ξένος;

ΑΝΤΙΓΟΝΗ. Ἐφυγε, πάτερ μου, ὥστε ἐλευθέρως δύνασαι τώρα νὰ εἶπης ὅ,τι καὶ ἂν θέλῃς, διότι ἐμὲ μόνην πλησίον σου ἔχεις.

ΟΙΔΙΠΟΥΣ. Θεαὶ φοβεραὶ καὶ σεβάσμιοι, ἐπειδὴ εἰς ἰδικόν σας τόπον κατὰ πρῶτον ἐκάθησα, μὴ φανήτε, σᾶς ἰκετεύω, ἐναντία εἰς τε τὰς ἰδικὰς μου εὐχὰς καὶ εἰς τοῦ Ἀπόλλωνος τὰς θελήσεις. Αὐτὸς, ὅταν τὰ φρικώδη ἐκεῖνα δεῖνὰ ἐπέσκηψαν ἐπ' ἐμοῦ, ἐμάντευσεν ὅτι εἰς τὸ μακρὸν τῆς ἡλικίας μου ρᾶδιον μίαν καὶ μόνην θὰ ἔχω ἀνάπαυσιν ὅτι θὰ ἔλθω εἰς χώραν τελευταίαν διὰ τὴν ζωὴν μου ὅλην, ἔνθα ἰκέτην θὰ μὲ ὑποδεχθῶσιν αἱ Εὐμενίδες κ' εἰς τὴν ὁποίαν τὸ τέλος θὰ ἴδω τῆς τεθλιμμένης ζωῆς μου, ἀγαθὰ μὲν εἰς τοὺς δεχομένους με ἀποφέρων καὶ πλείστας ὅσας ζημίας εἰς τοὺς διώξαντάς με, εἰς ἐκείνους, οἵτινες μ' ἐξώρισαν μὴ ὑπέσχετο δὲ ὅτι ὡς σύμβολον τῶν χρησμάτων τοῦ ἠσεισμόν τινα θὰ ἔχω, ἢ βροντὴν ἢ καὶ ἀστραπὴν τοῦ Διός. Ἐγνώρισα τώρα ὅτι ἐξ οἰωνοῦ τινος εἰσῆλθον εἰς τὸν δρόμον, τὸν φέροντα εἰς τὸ ἄλσος αὐτό. Ἐὰν τοῦτο δὲν ἦτο, ποτὲ ταξειδεύων ἐγὼ σᾶς πρῶτον δὲν ἤθελον ἀπαντήσαι, νηράλιος ἐγὼ σᾶς, τὰς τοῦ οἴνου ἐχθράς, ποτὲ εἰς τὴν σεβάσμιον ταύτην καὶ ἀκατέργαστον πέτραν δὲν ἤθελον καθίσει. Ἐὰν λοιπὸν φαίνομαι εἰς ὑμᾶς ὅτι ἀκούοντως ἐτιμωρήθη, ὅτι φθάνουσι τὰ τόσα βᾶσανά μου, αἱ τόσαι πικραὶ λύπαι μου, ἐκπληρώσατε τότε, θεαί, τοὺς χρησμούς τοῦ Ἀπόλλωνος καὶ τερματίσατε ζωὴν βρασιανισμένην καὶ δυστυχῆ. Συμπαθήσατέ με, λάβετε οἶκτον δι' ἐμὲ, ὦ κόραι γλυκεῖαι τοῦ ἀρχαίου Σιότου. Καὶ σεῖς δὲ τίμαι καὶ εὐγενεῖς Ἀθηναί, τὰς ὁποίας προστατεύει ἡ Παλλὰς Ἀθηναῖα, λυπήθητε φεῦ! τὴν φασματώδη σκιάν τοῦ Οἰδίποδος ναι, βέβαια, σκιάν, διότι ἐκ' τοῦ ἀρχαίου σώματός του οὐδὲ ἔχνοσά ἐναπέμεινε πλέον (1).

(1) Ἐντεῦθεν λαμβάνει ἡ τραγωδία ζωηρότατον ἐνδιαφέρον. Το με-

ΑΝΤΙΓΟΝΗ. Σιώπα, πάτερ μου, διότι βλέπω κάποιους γέροντας τὸ κάθισμά σου περιβλέποντας.

Σιωπῶ, σιωπῶ! Ἀλλὰ κρύψον με εἰς κἀνὸν τοῦ ἄλσους μέρος, ὅπως ἀκούσω τί θὰ εἴπωσιν οὗτοι. Ἀφ' οὗ δὲ πληροφορηθῶμεν περὶ τοῦ πρακτέου, μετὰ φρονήσεως ἔπειτα καὶ εὐλαβείας θὰ ἐνεργήσωμεν.

ΧΟΡΟΣ.

(Στροφή).

Βλέπε. Τίς νὰ ἦτο; ποῦ ὑπήγεν; Τί ἀπέγεινε, φυγῶν ἐντεῦθεν, ὁ ἀκορόστερος ἐκ τῶν ἀνθρώπων ὄλων; Ζητήσατε τὰ ἔχνη του, παρατηρήσατε πανταχοῦ. Πλάνης, φυγὰς βέβαια θὰ εἶναι ὁ γέρον. Ἐὰν ἐντόπιος ἦτο, ποτὲ δὲν ἤθελε τολμήσει εἰς τὸ ἀπάτητον δάσος τῶν ἀνικητῶν θεῶν νὰ εἰσδύσῃ. Ἡμεῖς, ὅταν ἐνώπιον αὐτῶν διεργώμεθα, τρέμονεν, νὰ ἴδωμεν δὲν τολμῶμεν, φωνὴν δὲν ἐκβάλλομεν καὶ εὐφήμους μόνον λόγους ψιθυρίζομεν σιγαλά. Καὶ τώρα ὁμῶς λέγουσιν ὅτι ἔστρεψε τὰ βήματά του ἐδῶ ἄνθρωπος ἀσεβῆς, τοῦ ὁποίου τὰ ἔχνη ζητῶν, καθ' ὅλον ἐδῶ τὸ ἄλσος, δὲν δύναμαι νὰ εὔρω καὶ ποῦ οὗτος κατοικεῖ νὰ μάθω.

ΟΙΔΙΠΟΥΣ. Ἴδου ἐκεῖνος τὸν ὁποῖον ζητεῖτε ὡς ἐκ τῶν λόγων σας ἐννοῶ ὅτι ἐκπληρωθήσονται οἱ χρησμοὶ μετ' ὀλίγον.

ΧΟΡΟΣ. Οὐαί, οὐαί. Καὶ νὰ σὺ βλέπω φοβοῦμαι καὶ ἀκούων σε τρέμω.

γαλεῖον τῶν τοῦ Οἰδίποδος λόγων εἶναι πασίδηλον. Ἀποδεικνύουσι δὲ ὅτι μυστηριώδης τις δύναμις ὠθεῖ τον Οἰδίποδα, μετὰ τόσας βασιάνους οἰκτράς, εἰς τὸν τάφον, ἔνθα ἀνάπαυσιν αἰώνιαν θὰ ἀπολαύσῃ.

ΟΙΔΙΠΟΥΣ. Σᾶς ἰκετεύω, μὴ μ' ἀτιμάσῃτε· ὡς ἀσεβῆ μὴ μ' ὑπολάβῃτε.

ΧΟΡΟΣ. Ἀλεξίκακε Ζεῦ, ποῖος νὰ εἶναι αὐτός ὁ γέρον;

ΟΙΔΙΠΟΥΣ. Καὶ πρῶτον μάθετε, ᾧ ἀρχηγὸς τῆς χώρας, ὅτι δὲν ὑπάρχει εἰς ἐμὲ εὐτυχία. Ἐάν μοῖρα καλὴ μὲ πῦνθῃ, ἤθελον σύρεσθαι ἐδῶ εἰς τοὺς δρόμους, μὲ ξένους ὀφθαλμοὺς ὀδηγούμενος; ἤθελον ἔρχεσθαι ἐδῶ, μέγας ὢν πρότερον, μικρὰν βοήθειαν νὰ σᾶς ζητῶ;

(ΧΟΡΟΣ.)

(Ἀντιστροφὴ α΄.)

Ἐ, εἰ σὲ βλέπω ὅτι τυφλὸς ἐγεννήθης, ὅτι οἰκτρὰ δυστυχία σὲ βασανίζει, ὅτι καὶ γῆρας μακρὸν, δυστυχῆ, σὲ βαρύνει. Ἀλλὰ, τοῦλάχιστον, εἰς τὰ τόσα δεινὰ σου μὴ ζήτηί καὶ ἄλλας νὰ προσθέσῃς κατάρτας. Πολὺ, πολὺ πρὸς τὰ πρόσω προέβης. Ἀλλ' εἰς τὸ χλοηρόρον αὐτὸ καὶ ἔρημον ἄλλος, ἔνθα μέλιτος κρατὴρ ἐνυπάρχει, ἔνθα βεῦμα δροσερὸν καταρρέει, μὴ τὸν πόδα σου στρέψῃς, μὴ εἰς αὐτὸ προσεγγίσῃς· φυλάξου καλῶς καὶ ἄπεχε μακρὰν ἐξ αὐτοῦ. Μακρὸς δρόμος ἡμᾶς χωρίζει· ἀκούεις, ἐξόριστε πολυπαθῆ; Ἄν θέλῃς ὅμως νὰ μ' ἀποκριθῆς, ἐξελεθε τότε ἀπὸ μέρη, ἔνθα δὲν ἐπιτρέπεται νὰ πατήσῃ καὶ ἔπειτα ὀμίλει· εἰ δὲ μὴ, σιώπα.

ΟΙΔΙΠΟΥΣ. Τώρα, κόρη μου, τί πρέπει νὰ κάμω (1);

(4) Ὁ Οἰδίπους, ἂν καὶ ἀκούῃ τοὺς λόγους τοῦ χοροῦ, ὅστις μὲ τῶσον μελανὰ χρώματα ζωγραφίζει τὸν ἀσεβῆ, τὸν εἰς τὸ ἄλλος τῶν Εὐμειδῶν πατήσαντα, ἐξέρχεται ὅμως χωρὶς οὐδόλως νὰ δειλιάσῃ, διότι συναισθάνεται ὅτι εἶναι ἀθῶος καὶ εὐσεβής.

ΑΝΤΙΓΟΝΗ. Ἄκουε, πάτερ μου, τῶν ἐντοπίων τοὺς λόγους καὶ κατ' ἐκείνους ἐνέργησον.

ΟΙΔΙΠΟΥΣ. Λάβε, λοιπόν, τὴν χειρὰ μου.

ΑΝΤΙΓΟΝΗ. Ἴδου τὴν ἔλαβον.

ΟΙΔΙΠΟΥΣ. Ὑποχωρῶ εἰς τοὺς λόγους σας, ξένοι· φεύγω ἐκ τούτων τῶν τόπων, ὅπως μὴ με ὑβρίσητε.

ΧΟΡΟΣ. Καὶ ὅμως, διὰ βίας, κἄνεις, ᾧ γέρον, δὲν δύναται ἐκ τοῦ καθίσματός σου νὰ σ' ἐκβάλῃ.

ΟΙΔΙΠΟΥΣ. Ἀκόμη ἐμπρὸς νὰ ὑπάγω;

ΧΟΡΟΣ. Πήγαινε.

ΟΙΔΙΠΟΥΣ. Ἀκόμη;

ΧΟΡΟΣ. Πήγαινε τὸν σὺ, κόρη, διότι ἐκεῖνος δὲν ἀκούει.

ΑΝΤΙΓΟΝΗ. Ἀκολούθει με, πάτερ μου· ἄφες μ' ἐγὼ νὰ σὲ ὀδηγήσω.

ΧΟΡΟΣ. Ὑπόμεινον, δύστηνε, ἐπὶ ξένης γῆς ξένος, νὰ σέβησαι ὅτι καὶ ἡ πόλις σέβεται καὶ νὰ μισῆς ὅτι μισεῖται ὑπ' αὐτῆς.

ΟΙΔΙΠΟΥΣ. Ὅδηγε με, κόρη μου, καὶ γενώμεθα εὐσεβεῖς· ἄς ὑπάγωμεν νὰ συνομιλήσωμεν μετ' αὐτῶν, κί ἄς μὴ θέλωμεν τὴν ἀνάγκην νὰ πολεμῶμεν.

ΧΟΡΟΣ.

(Ἀντιστροφὴ β΄.)

Σταμάτισον τώρα ἐκεῖ καὶ ἔξω τῆς ὁμοίας μὲ πέτραν φλιᾶς μὴν ἐξέρχῃσαι.

ΟΙΔΙΠΟΥΣ. Ἐδῶ λοιπόν;

ΧΟΡΟΣ. Ἐκεῖ.

ΟΙΔΙΠΟΥΣ. Νὰ καθίσω;

ΧΟΡΟΣ. Κάμψον τὸ γόνυ σου καὶ ἀναπαύσου εἰς τὴν ὑψηλὴν ταύτην πέτραν.

ΑΝΤΙΓΟΝΗ Ἄφησε τώρα ἐμὲ νὰ σὲ βάλω νὰ καθίσῃς ἡσύχως, ἡσυχῶς κάμψου.

ΟΙΔΙΠΟΥΣ. Ἄλλοίμον! ἄλλοίμονον!

ΑΝΤΙΓΟΝΗ. Κλίνει τὸ γηραλέον σῶμά σου ἐπὶ τῆς χειρὸς τῆς φιλτάτης θυγατρὸς σου.

ΟΙΔΙΠΟΥΣ. Ἄχ! πόννοι σκληροί.

ΧΟΡΟΣ. Καὶ τώρα, ἀφ' οὗ τὴν συμβουλὴν μου ἤκουσας, εἰπέ μοι τίνες εἶναι οἱ γονεῖς σου, πρὸς τί τὸσον σκληρῶς ἐβασανίσθης καὶ ποία εἶναι ἡ πατρίς σου.

ΟΙΔΙΠΟΥΣ. Ἄχ! ξένοι, ἐξόριστος εἶμαι. Ἄλλὰ μὴ . . .

ΧΟΡΟΣ. Τί θέλεις, γέρον, νὰ ἀρνηθῆς;

ΟΙΔΙΠΟΥΣ. Μὴ, μὴ μ' ἐρωτήσης ποῖος εἶμαι, τὴν γενεάν μου μὴ ἐξετάσης.

ΧΟΡΟΣ. Τί συμβαίνει; διατί;

ΟΙΔΙΠΟΥΣ. Ἄχ! φοικῶδης καταγωγῆ!

ΧΟΡΟΣ. Ὅμιλε δά.

ΟΙΔΙΠΟΥΣ. Τί θὰ γίνω, ἄλλοίμονον, κόρη μου;

ΧΟΡΟΣ. Ἡ γενεά σου ποία εἶναι; ποῖος πατὴρ σ' ἐγέννησεν;

ΟΙΔΙΠΟΥΣ. Οὐαί, τί ἔχω, κόρη μου, νὰ πάθω;

ΧΟΡΟΣ. Ὅμιλε, διότι ἐγὼ ἐπιμένω τὴν γενεάν σου νὰ μάθω.

ΟΙΔΙΠΟΥΣ. Ὁά τὴν μάθης, δὲν τὴν ἔχω κρυφὴν.

ΧΟΡΟΣ. Σπεύδε ὅμως, διότι πολὺ βραδύνεις.

ΟΙΔΙΠΟΥΣ. Γνωρίζετε κανένα ἐκ τοῦ αἵματος τοῦ Λαίου;

ΧΟΡΟΣ. Οὐαί, οὐαί.

ΟΙΔΙΠΟΥΣ. Καὶ ἐκ τῆς γενεᾶς τῶν Λαβδακιδῶν;

ΧΟΡΟΣ. Ὡ Ζεῦ!

ΟΙΔΙΠΟΥΣ. Τὸν ἄθλιον Οἰδίποδα;

ΧΟΡΟΣ. Σὺ λοιπὸν εἶσαι ἐκεῖνος;

ΟΙΔΙΠΟΥΣ. Μὴ φοβηθῆτε δι' ὅσα εἶπω.

ΧΟΡΟΣ. Ἰὼ, ὦ, ὦ.

ΟΙΔΙΠΟΥΣ. Δυστυχῆς ἐγὼ!

ΧΟΡΟΣ. Ὡ, ὦ.

ΟΙΔΙΠΟΥΣ. Κόρη μου, τί μέλλει νὰ συμβῆ;

ΧΟΡΟΣ. Ἐξω, ἔξω ἐκ ταύτης τῆς γῆς.

ΟΙΔΙΠΟΥΣ. Καὶ τὰς ὑποσχέσεις σου ποῦ θὰ τὰς ἀφήσης;

ΧΟΡΟΣ. Τίς θεὸς δύναται νὰ τιμωρῆσῃ ἐκεῖνον, ὅστις ἐβλάψεν ἄλλον διότι καὶ αὐτὸς ἐβλάφθη; Ἡ μὴ ἀπάτη συνεπάγεται τὴν ἄλλην καὶ ἀντὶ εὐγνωμοσύνης πόνους γεννᾷ καὶ βασάνους. Τώρα δὲ σὺ ἐγέρθητι ἐντεῦθεν, ἔξω τῆς γῆς τὰ βήματά σου στρέφον καὶ μὴ ζητῆς συμφορὰς εἰς τὴν πόλιν μου νὰ γεννήσης.

ΑΝΤΙΓΟΝΗ. Ἄχ! σεβάσμιοι ξένοι, ἐπειδὴ δὲν ὑπεφέρατε παρά τοῦ γηραιοῦ πατρὸς μου ἀκούσια καὶ ἀνεξάρτητα τῆς θελήσεώς του ν' ἀκούσητε ἐγκλήματα, ἐμὲ τοῦλάχιστον λυπήθητε τὴν δυστυχῆ, ἡ ὁποία σὰς ἰκετεύω ἀντὶ τοῦ ἀθλίου πατρὸς μου, τοῦ ἐγκαταλειμμένου. Ἰδοῦ, ξένοι, σὰς βλέπω ὄχι μὲ τυφλοὺς ὀφθαλμούς, ἀλλ' ὡσάν ἐκ τοῦ ἰδικοῦ σὰς νὰ κατηγόμην αἵματος, καὶ σὰς ἰκετεύω θερμῶς ὅπως λάβητε ὀλίγον οἶκτον διὰ τὸν δυστυχῆ πατέρα μου. Σεῖς οἱ θεοὶ μας εἶσθε ἀπὸ σὰς κάθε ἐλπίς μας κρέματα. Συγκατανεύσατε λοιπὸν μίαν ἀνέλπιστον νὰ μᾶς κάμητε χάριν' σὰς ἐξορίζω εἰς ὅ,τι καὶ ἂν ἔχητε ἱερὸν, εἴτε εἰς τὸ φιλτατον τέκνον σας, εἴτε εἰς κάμμίαν ἀρχαίαν παράδοσιν, εἴτε εἰς ἱερὸν καθῆκον, εἴτε εἰς αὐτὸν τὸν θεὸν ἐπὶ τέλους. Σεῖς τὸ γνωρίζετε, ὅτι ἂν κάνεις θεὸς θέλῃ θνητὸν τινα νὰ καταστρέψῃ, εὐκόλως δύναται νὰ τὸ κατορθώσῃ.

ΧΟΡΟΣ. Μάθε, κόρη τοῦ Οἰδίποδος, ὅτι καὶ σὲ καθὼς καὶ τὸν πατέρα σου ἐξ Ἰσου λυπούμεθα καὶ συμπαθοῦμεν διὰ τὰ ἀναριθμητὰ πάθη σας. Ἄλλ' ὁ πρὸς τοὺς θεοὺς τρόμος καὶ ἡ θρησκευτικὴ ἡμῶν εὐσεβεία δὲν μᾶς ἐπιτρέπει τὴν προτέραν νὰ μεταβάλωμεν γνώμην.

ΟΙΔΙΠΟΥΣ. Ποῖον κέρδος λοιπὸν, ποία ὠφέλεια δύναται νὰ παραχθῇ ἀπὸ δόξης ἐφημέρου, ἀφ' ὑπολήψεως εἰς μάτην ρεούσης; Ἐλεγον δὰ ὅτι οἱ Ἀθηναῖοι εἶναι θεοσεβέστατοι, ὅτι δύ-

νανται νὰ σώσωσιν ἀναξιοπαθοῦντα ξένον, καὶ τὴν ἀρκοῦσαν εἰς αὐτὸν βοήθειαν νὰ παράσχωσι. Ποῦ τῶρα οἱ ἔπαινοι οὗτοι; τί ἐκάματε εἰς ἐμέ; μ' ἐσηκώσατε ἐκ τῆς ἑδρας μου πρῶτον, μακρὰν μὲ διώκετε τῶρα, εἰς μόνον τ' ὄνομά μου φοβηθέντες. Ἀλλὰ τὸ σῶμα αὐτὸ εἰς ἐμέ δὲν ἀνήκει καὶ τὰ ἔργα ἰδικά μου δὲν εἶναι. Τί πταίω, ἂν τὰ ἔπαθον καὶ δὲν τὰ κατηργάσθην μόνος μου, ἂν πρέπει ν' ἀναφέρω τὰ ὅσα ἔκαμα εἰς τοὺς γονεῖς μου, διὰ τὰ ὁποῖα μὲ τρομάζετε τῶρα; Τί πταίω καὶ πῶς δύναμαι κακὸς νὰ ὀνομασθῶ ἂν παθῶν ἐγὼ ἐξεδικίχθην; ὥστε, καὶ ἂν γνωρίζω τὸ κακούργημα ἔπραττον, πάλιν κηλὶς δὲν ἤθελε προσαφθῆ εἰς ἐμέ. Τῶρα δὲ χωρὶς οὐδὲν νὰ γνωρίζω καὶ νὰ αἰσθάνωμαι, ἔκαμα τὰ ὅσα ἐγένοντο· ἐν ᾧ ἐκείνοι οἵτινες τόσα μ' ἔκαμαν νὰ πάθω πολὺ καλῶς ἐγνωρίζον ὅτι ἔμειλλον ν' ἀπαλεσθῶ. Διὰ ταῦτα λοιπὸν σᾶς ἐξορκίζω, ὦ ξένοι, καθὼς ἐκ τοῦ ἀσύλου μου μ' ἐξεβάλετε, σώσατέ με πάλιν καὶ μὴ, ἐπιθυμοῦντες τοὺς θεοὺς νὰ τιμῆσητε, ὑβρίζετε αὐτοὺς ἀπ' ἐναντίας καὶ ἀτιμάζετε. Οἱ θεοὶ καὶ εἰς τοὺς εὐσεβεῖς καὶ εἰς τοὺς ἀσεβεῖς τὸ ὄμμα των στρέφουσιν· ἀπὸ δὲ τὴν θείαν ἐκδίκησιν ἀσεβεῖς τὸ ὄμμα των εὐδαιμόνων Ἀθηνῶν μ' ἔργα ἀσεβείας. Ἄλλ' ἐπειδὴ ἅπαξ ἔλαβες ὑπὸ τὴν ἐγγύησίν σου ἕνα πτωχὸν ἰκέτην, σῶσον πάλιν αὐτὸν καὶ φύλαξέ τον καὶ μὴ τὸν ἀτιμάξῃς, τὴν δυσθέατον βλέπων μορφήν του· ὅταν δὲ ἔλθῃ ἐνταῦθα τῆς πόλεως ταύτης ὁ βασιλεὺς, ὅλα τότε θέλεις τὰ μάθει· ἐν τῷ μεταξύ ὅμως, μὴ φανῆς κακὸς εἰς ἐμέ.

ΧΟΡΟΣ. Ἀνάγκη, ὦ ξένε, νὰ σεβασθῶ τὰς εὐχὰς σου, τὰς ὁποίας μὲ τσοσάτην ἐμπιστοσύνην ἐξέφερας. Τὰς ἀπέδειξας δὲ διὰ μακρῶν· εἰς ἐμέ λοιπὸν ἄλλα δὲν μένει παρά τοὺς ἀρχοντας τῆς πόλεώς μας νὰ πληροφορηθῶ περὶ τούτου.

ΟΙΔΙΠΟΥΣ. Ποῦ δὲ εἶναι ὁ βασιλεὺς τῶν Ἀθηνῶν;

ΧΟΡΟΣ. Ἐδρεύει μὲν εἰς τὴν πατρικὴν του χώραν· ὁ δὲ εἰδοποιήσας εἰς ἐμέ τὴν ἔλευσίν σου καὶ εἰς αὐτὸν ἐπίσης μέλλει νὰ τὴν ἀναγγείλῃ.

ΟΙΔΙΠΟΥΣ. Πιστεύετε ὅτι θὰ φροντίσῃ δι' ἕνα τυφλὸν ἐξόριστον καὶ δὲν θὰ ἐνοχληθῇ, ἐὰν ἔλθῃ νὰ μ' εὔρη;

ΧΟΡΟΣ. Διόλου δὲν θὰ ἐνοχληθῇ, ὅταν μάθῃ ὅτι σὺ τὸν ζητεῖς.

ΟΙΔΙΠΟΥΣ. Καὶ ποῖος λοιπὸν ὑπέγγε νὰ τὸν εἰδοποιήσῃ περὶ ἐμοῦ;

ΧΟΡΟΣ. Ἄν καὶ πολὺς δρόμος μᾶς χωρίζῃ, ἐν τούτοις αὐτὸς ἀκούων τῶν διαφορῶν ταξειδιωτῶν τὰς περὶ σοῦ ὁμιλίας θὰ ἔλθῃ ἐνταῦθα. Διότι μεγάλην φήμην τὸ ὄνομά σου ἔχει πανταχοῦ· ὥστε καὶ ἂν ἐπὶ τῆς κλίνης του γλυκοκοιμᾶται, πάλιν ὀγγίγωρα θὰ σ' εὔρῃ.

ΟΙΔΙΠΟΥΣ. Εὐτυχὴς λοιπὸν εἶθε νὰ ἔλθῃ καὶ δι' ἐμέ καὶ διὰ τὴν πόλιν του. Ποῖος δὲ φρόνιμος ἐκ ψυχῆς δὲν ἀγαπᾷ αὐτόν;

ΑΝΤΙΓΟΝΗ. ὦ Ζεῦ, τί νὰ εἶπω; τί νὰ συλλογισθῶ, πάτερ μου;

ΟΙΔΙΠΟΥΣ. Τί τρέχει, Ἀντιγόνη μου;

ΑΝΤΙΓΟΝΗ. Βλέπω νὰ μᾶς πλησιάζῃ γυνὴ τις, ἐπὶ Αἰτναίου ἵππου καθημένη. Θεσσαλικὸς πῖλος τὴν κεφαλὴν τῆς καλύπτει καὶ προφυλάσσει τὸ πρόσωπόν της ἀπὸ τὸν καύσωνα τοῦ ἡλίου. Τί νὰ φαντασθῶ; . . . εἶναι; ἢ δὲν εἶναι; νὰ μὴ ἀπατώμαι; Καὶ ναὶ λέγω καὶ ὄχι καὶ τί νὰ εἶπω δὲν γνωρίζω ἢ δυστυχὴς. Ἀλλὰ ἐκείνη, ἐκείνη εἶναι. Ὅσον πλησιάζει, οἱ χαρωποὶ ὀφθαλμοὶ της πολὺ μὲ θέλγουσιν· ἢ Ἰσμήνην λοιπὸν εἶναι καὶ ὄχι κάμμια ἄλλη.

ΟΙΔΙΠΟΥΣ. Τί εἶπας, κόρη μου;

ΑΝΤΙΓΟΝΗ. Πάτερ μου, ἡ κόρη σου ἔρχεται καὶ ἡ ἰδική μου ἀδελφή· ὅταν δὲ πλησίον μας ἔλθῃ, ἀπὸ τὴν φωνὴν της τότε θὰ τὴν γνωρίσῃς.

ΙΣΜΗΝΗ. ὦ γλυκύτατέ μοι πάτερ, ὦ φιλάτη ἀδελφὴ μου, ἄχ! πόσους ὑπέφερα κόπους, ἕως οὔ σᾶς εὔρω καὶ πόσον τῶρα λυποῦμαι ἐν ᾧ ἀντικρὺ μου σᾶς ἔχω!

ΟΙΔΙΠΟΥΣ. Ἐδῶ εἶσαι, κόρη μου ;
 ΙΣΜΗΝΗ. Ἄχ ! δυστυχῆ πάτερ μου, τί πρόσωπον εἶναι
 αὐτό !

ΟΙΔΙΠΟΥΣ. Ἥλθες λοιπόν ;
 ΙΣΜΗΝΗ. Ὅχι ὅμως χωρὶς λύπης.
 ΟΙΔΙΠΟΥΣ. Εἰς τὰς ἀγκάλας μου ἔλα, κόρη μου (1).
 ΙΣΜΗΝΗ. Ἴδου καὶ τοὺς δύο ἑμοῦ σὰς ἐναγκαλιζομαι.
 ΟΙΔΙΠΟΥΣ. Ἄχ ! βλαστὲ ἀδελφικέ!

(1) Ὅποιος σκηνῆς συγκινητικῆς, ἐνδιαφέροντος πλήρεις γεννᾶ ἡ-
 λευσις τῆς Ἰσμήνης. Εἰς ποῖον τρυφερὸν διατιθέμεθα ἄλλος ἀπέναντι
 πατρός ζητούντος νὰ ἐναγκαλισθῆ φιλάτην καὶ ὁρσερὰν παρθένον ἥτις
 διέσχισεν ὄρη καὶ φεράσθαι, ὑφ' ἑνὸς καὶ μόνου ὑπέρτερου συνοδευομέ-
 νη, μόνον καὶ μόνον ὅπως ἐπανεύρῃ τὸν πατέρα της; Καὶ ὅμως ὁ κύ-
 ριος Λαχάρπ, ὅστις δὲν φαίνεται τόσον καλὸς κριτικὸς εἰς τὴν μελέτην
 τῶν ἑλληνικῶν δραμάτων, ἐτόλμησε νὰ εἴπῃ ἀπὸ τῆς ὑψηλῆς σκοπιᾶς
 τῆς κριτικῆς λεπτότητος καὶ ὀξυνοίας του ὅτι τὸ πρόσωπον τῆς Ἰσμή-
 νης δὲν κατορθώνει ἄλλο παρὰ διπλασιᾶζει τὸ τῆς Ἀντιγόνης. Συντα-
 τίζεις λοιπόν, κύριε Λαχάρπ τὴν Ἀντιγόνην μετὰ τῆς Ἰσμήνης;
 Ἄλλ' ὁ Σοφοκλῆς τοῦ ὁποῖου τὸ ἔμμοσον πνεῦμα ἤρκει νὰ ἐνοήσῃ
 τοὺς κανόνας τοῦ καλοῦ καὶ τοῦ ἀρμόζοντος, διὰ πολλῶν χαρακτήρων
 εὐκαταλήπτων καὶ εἰς ἓνα ἄπλοῦν ἀναγνώστην κατάρθωσε νὰ διαχωρί-
 σῃ τὰς φύσεις τῶν δύο ἀδελφῶν καὶ οὕτως εἰς μὲν τὴν Ἀντιγόνην νὰ
 ἐνσαρκώσῃ τὴν αἰταπάρησιν, τὴν παρθενικὴν ἀφοσίωσιν, εἰς δὲ τὴν Ἰ-
 σμήνην πρὸς τὴν ἀρσένωσιν νὰ δώσῃ καὶ ἰσχυρὰ τινὰ δειλίαν καὶ γυναι-
 κείαν ἀδυναμίαν. Ἡ Ἀντιγόνη οὐδέμιαν ἀναφέρει ἐκ τῶν τῶν βασι-
 λῶν ὅσας καθημερινῶς ὑποφέρει, συμπλανωμένη μετὰ τοῦ τυφλοῦ πα-
 τρός της. Ἄλλ' ἡ Ἰσμήνη ἀποφασίζει νὰ εἴπῃ εἰς τὸν πατέρα της ὅτι
 πολλὰ ὑπέφερον ἕως οὗ τὸν εὔρη. Μόνη αὕτη ἡ διαφορὰ τῶν χαρα-
 κτήρων καθίστησι τὰ πρόσωπα ποικίλα καὶ ἐνισχύει ἐπὶ μάλλον
 καὶ μάλλον τὸ ἐνδιαφέρον τοῦ θεατοῦ, ὅστις τέρπεται βλέπων τὴν ὑφι-
 σταμένην διαφορὰν μετὰ τῶν δύο ἀδελφῶν. — Καὶ ἔπειτα ποῖον ἄλ-
 λο πρόσωπον ἢ το καταλλήλοτερον ὅπως ἀναγγείλῃ εἰς τὸν Οἰδίπωνα
 τοὺς περὶ αὐτοῦ χρησμούς τοῦ Ἀπόλλωνος καὶ τὰς τοῦ Πολυνεΐκου
 καὶ Ἐτεοκλείου ἐπιτάξεις; Τὸ πρόσωπον λοιπόν τῆς Ἰσμήνης, ἢ ἀναγ-
 καίον, ἀναγκαϊότερον μάλιστα καὶ διόλου ὀρθῶς δὲν ἔκαμεν ὁ Χενιέρος
 ἀποστᾶτας αὐτὸ ἐκ τοῦ δράματός του, ὅπερ τὴν αὐτὴν μετὰ τοῦ ἐπὶ
 Κολωνῶ Ὁ ἰδί πο δ ος ὑπόθεσιν ἔχει.

ΙΣΜΗΝΗ. Ὡ τρισαθλία ὑπαρξίς.
 ΟΙΔΙΠΟΥΣ. Καὶ ἡ ἰδική μου καὶ ἡ τῆς Ἀντιγόνης;
 ΙΣΜΗΝΗ. Καὶ ἐμοῦ τῆς ταλαιπώρου τρίτης.
 ΟΙΔΙΠΟΥΣ. Μὲ τί σκοπὸν, τέκνον μου, ἦλθες;
 ΙΣΜΗΝΗ. Πρὸς ἰδικόν σου, πάτερ μου, συμφέρον.
 ΟΙΔΙΠΟΥΣ. Ὁ πρὸς ἐμέ, λοιπόν, πόθος σου σ' ἔφερον ἐν-
 ταῦθα ;

ΙΣΜΗΝΗ. Εἰς τοῦτον προσθέσατε καὶ τὰ νέα τὰ ὅποια ἦλ-
 θον νὰ σὰς φέρω, ὑφ' ἑνὸς πιστοῦ ὑπέρτερου μου συνοδευομένη.
 ΟΙΔΙΠΟΥΣ. Οἱ δὲ ἀδελφοί σου τί κάμνουν;
 ΙΣΜΗΝΗ. Ἄ! τὰ κατ' αὐτοὺς εἶναι φοβερά.

ΟΙΔΙΠΟΥΣ. Ἐκεῖνοι οἱ δύο ζῶσι καθ' ὅλα τηροῦντες τοὺς
 ἐν Αἰγύπτῳ νόμους. Ἐκεῖ, εἰς τὴν Αἴγυπτον, οἱ μὲν ἄνδρες
 εἰς τοὺς οἴκους τῶν κάθηνται καὶ τὸ ὑφαίνειν εἰς αὐτοὺς ἀνή-
 κει, αἱ δὲ σύντροφοὶ τῶν γυναικῶν προμηθεύουσι τὰ εἰς τὴν
 συντήρησιν τῆς ζωῆς ἀναγκαίουντα (1). Καὶ ἀπὸ σὰς δὲ, τέ-
 κνα μου, ἐκεῖνοι μὲν εἰς τοὺς ὁποίους ἤρμυζεν ἡ τοῦ πατρός
 τῶν γηροκομία καὶ περιποίησις, ὡς γυναικῶν κάθηνται εἰς
 τοὺς οἴκους τῶν σείς δὲ, ἀγαπηταί μου θυγατέρες, ἀνελάβετε
 τὰ καθήκοντα ἐκείνων. Καὶ ἡ μὲν Ἀντιγόνη, ἀρ' ὅτου ἐξῆλθε
 τῆς παιδικῆς ἡλικίας καὶ ἰσχυρὸν τὸ σῶμά της ἔλαβε, μὲ γη-
 ροκομεῖ ἡ ταλαιπώρος, μετ' ἐμοῦ πλανωμένη εἰς τὰ ἄγρια δά-
 σκη, χωρὶς τροφὴν πολλακίς μένουσα, γυμνόπονος τῶν δασῶν
 τὰς ἀκάνθας πατοῦσα, τῆς βροχῆς τὰ δεινὰ ὑποφέρουσα, τοῦ
 ἡλίου τὸν καύσωνα ἀνεχομένη καὶ πρὸς οὐδὲν σκεπτομένη
 ὅτι ἐστεργίθη τῆς οἰκιακῆς ζωῆς καὶ τῶν θελγῆτρων αὐτῆς,
 ἀρκεῖ μόνον τροφὴν ὁ πατήρ της νὰ ἔχῃ. Σὺ δὲ, Ἰσμήνη, πρὸ
 ὀλίγου μὲν ἦλθες, κρυφίως ἀπὸ τοὺς Θηβαίους, τοὺς ἀφορῶν-
 τας τὸ ἄθλιον σῶμά μου χρησμούς νὰ μοι ἀναγγείλῃς πῶς
 δὲ μ' ἐφύλαξας, ὅταν μ' ἐδίωκον ἐκ τῆς πατρίδος μου. Εἰπέ

(1) Ἴδου τί λέγει ὁ Ἡρόδοτος περὶ τοῦ ἐθίμου τούτου τῶν Αἰγυ-
 πτιῶν «...ἐν τοῖσι αἱ μὲν γυναῖκες ἀγοράζουσι καὶ καπηλεύουσι, οἱ δὲ
 ἄνδρες κατ' οἴκους ἐόντες βραβίουσι (Ἡρ. Βιβ. II. § 33).

μοι δὲ τώρα τί νέον φέρεις εἰς τὸν πατέρα σου; Μὲ ποίαν ἀπόφασιν τὸν οἰκόν σου ἀφήσες; Τὸ γνωρίζω ἐγὼ, ὅτι μέλλεις νὰ μοι ἀναγγεῖλῃς κάτι τι φοβερόν.

ΙΣΜΗΝΗ. Ὅσα μὲν ἔπαθα, πάτερ μου, τὴν κατοικίαν σου ζητοῦσα, ὅλα ταῦτα θέλω τ' ἀφήσει· δὲν θέλω δις νὰ βαρυνθῶμαι, ἐπαναλέγουσα αὐτὰ ἐκ νέου· ὅσα δὲ ἀφαιρῶσι τοὺς δύο ἀθλίους υἱούς σου, αὐτὰ τώρα θέλω σοὶ ἀναγγεῖλει. Καὶ πρῶτον μὲν ἐσκέπτοντο εἰς τὸν Κρέοντα τὸν θρόνον ν' ἀφήσωσι, μὴ θέλοντες νὰ μιάνωσι τὴν πόλιν, τὰ φοβερὰ ἀναλογιζόμενοι ἐγκλήματα τῶν ὁποίων ἐστὶ ὁ ἄθλιος ἐγένετο οἰκός σου. Τώρα δὲ θεὸς τις φαίνεται ἐχθρὸς πρὸς αὐτοὺς καὶ ἡ ἀφροσύνη των ἀπ' ἑτέρου, ὀλεθρίαν μεταξὺ τῶν τρισαθλίων διηγήρειν ἔριδα, τίς δηλ. τὸ σκῆπτρον καὶ τὴν ἐξουσίαν νὰ καταλάβῃ. Καὶ ὁ μὲν νεώτερος ἀδελφὸς ἀφαιρεῖ τὸν θρόνον ἀπὸ τὸν πρωτότοκον Πολυνείκη καὶ ἐξορίζει αὐτὸν ἐκ τῆς πατρίδος. Αὐτὸς δὲ, καθὼς ὅλοι λέγουσιν εἰς τὰς Θῆβας, εἰς τὸ κοῖλον Ἄργος ἀνεχώρησεν, ἐνθα νέαν συνάπτει συγγένειαν (γάμον δηλ.) καὶ νέους προσλαμβάνει συμμάχους μὲ τοὺς ὁποίους μέλλει νὰ ἔλθῃ εἰς Θῆβας καὶ ἡ νικήσας τὴν πόλιν τοῦ Κάλμου νὰ κυριεύσῃ ἢ νικήσῃ τὴν τῶν Θηβῶν δόξαν μέχρι οὐρανοῦ ν' ἀνυψώσῃ. Καὶ ταῦτα πάντα δὲν εἶναι, πάτερ μου, λόγοι ἀπλοὶ ἀλλ' ἔργα πραγματικά. Πότε δὲ πλέον τὰ πάθη σου οἱ θεοὶ θὰ οἰκτείρωσιν, ἐκεῖνο πλέον δὲν τὸ γνωρίζω.

ΟΙΔΙΠΟΥΣ. Ἐλπίζεις λοιπὸν ὅτι θέλουν μὲ λυπηθῆν οἱ θεοὶ καὶ περὶ τῆς σωτηρίας μου θὰ φροντίσωσιν;

ΙΣΜΗΝΗ. Ναί, πάτερ μου, εἰς τοὺς νέους ἐλπίζω χρησμούς,

ΟΙΔΙΠΟΥΣ. Εἰς ποίους; Τί προφητεύουσιν;

ΙΣΜΗΝΗ. Ὅτι θὰ ζητηθῆς σὺ εἰς Θῆβας, εἴτε ἀπέθανες, εἴτε ζῆς, χάριν τῆς σωτηρίας αὐτῶν.

ΟΙΔΙΠΟΥΣ. Τοιοῦτος ἄνθρωπος, ὡς ἐγὼ, τίνα ὠφέλειαν δύναται νὰ παρέξῃ.

ΙΣΜΗΝΗ. Εἰς τὰς ἰδικὰς σου χεῖρας, λέγουσιν, ὅτι ἔγκειται ἡ ἐξουσία αὐτῶν.

ΟΙΔΙΠΟΥΣ. Πῶς θὰ εἶμαι ἰσχυρὸς, ἀπ' οὗ τίποτ' ἐγὼ δὲν ἀξίζω;

ΙΣΜΗΝΗ. Τώρα θὰ σ' ἀνορθώσωσιν οἱ θεοὶ, ἀπ' οὗ πρῶτον σὲ κατέστρεψαν.

ΟΙΔΙΠΟΥΣ. Μάταιον εἶναι ν' ἀνορθώσωσι γέροντα, ὅστις ἐν τῇ νεότητι του οἰκτρὰν ὑπέστη πτώσιν.

ΙΣΜΗΝΗ. Καὶ ὅμως μάθε ὅτι μετ' ὀλίγον ὁ Κρέων θὰ ἔλθῃ ἐνταῦθα ὅπως σὲ ζητήσῃ.

ΟΙΔΙΠΟΥΣ. Ἐξηγήσου μοι, Ἰσμήνη· τί μέλλει νὰ κάμῃ αὐτός;

ΙΣΜΗΝΗ. Θέλουν νὰ σὲ βάλωσι νὰ καθίσῃς πλησίον τῶν Θηβῶν ὅπως σ' ἔχωσι μὲν ὑπὸ τὴν ἐξουσίαν των, σὺ δὲ νὰ μὴ δύνασαι ἐντὸς τῆς πόλεως νὰ ἐμβῆς.

ΟΙΔΙΠΟΥΣ. Καὶ ὡς ἐκ τούτου τίς ὠφέλεια θέλει προκύψῃ;

ΙΣΜΗΝΗ. Ἄν ἐπὶ ξένης γῆς ἀποθάνῃς, ὀλεθριον τοῦτο θέλει εἶναι δι' αὐτούς.

ΟΙΔΙΠΟΥΣ. Αὐτὸ βέβαια καὶ χωρὶς νὰ τὸ εἴπῃ ὁ θεὸς, ἡ δύνατο νὰ τὸ ἐνοήσωσιν.

ΙΣΜΗΝΗ. Διὰ τοῦτο λοιπὸν πλησίον τῶν Θηβῶν νὰ σὲ βάλωσι θέλουν, χωρὶς ὅμως νὰ εἶσαι ἐλεύθερος.

ΟΙΔΙΠΟΥΣ. Τῶν Θηβῶν λοιπὸν χῶμα θὰ καλύψῃ τὸ σῶμά μου;

ΙΣΜΗΝΗ. Ἄ! ἐπιτρέπεται ποτε τοῦτο εἰς ἓνα πατροκτόνον;

ΟΙΔΙΠΟΥΣ. Ποτὲ λοιπὸν ὑπὸ τὴν ἐξουσίαν των δὲν θὰ διέλθω.

ΙΣΜΗΝΗ. Ἄλλ' αὐτὸ ὀλεθριον διὰ τοὺς Θηβαίους θὰ εἶναι.

ΟΙΔΙΠΟΥΣ. Διὰ ποίαν αἰτίαν, θυγάτηρ μου;

ΙΣΜΗΝΗ. Ἐνεκα τῆς ὀργῆς σου, ὅταν εἰς τὸν τάφον σου πλησιάσωσιν.

ΟΙΔΙΠΟΥΣ. Καὶ ὅσα λέγεις, παρὰ τίνος τὰ ἤκουσας;

ΙΣΜΗΝΗ. Παρ' ἀνθρώπων, ἐκ τοῦ ἐν Δελφοῖς μαντείου ἐπανερχομένων.

ΟΙΔΙΠΟΥΣ. Ὁ Ἀπόλλων λοιπὸν τὰ ἐμάντευσεν εἰς ἐμέ;

ΙΣΜΗΝΗ. Καθώς τουλάχιστον λέγουσιν οἱ ἐκ Δελφῶν εἰς Ἰθάκας ἐπανελθόντες.

ΟΙΔΙΠΟΥΣ. Κάνεις δ' ἐκ τῶν υἱῶν μου ἤκουσε τοὺς δοθέντας μοι χρησμούς;

ΙΣΜΗΝΗ. Καὶ οἱ δύο τοὺς ἤκουσαν καὶ καλῶς τοὺς γνωρίζουσιν.

ΟΙΔΙΠΟΥΣ. Καὶ ἀφ' οὗ τοὺς ἤκουσαν ἐπροτίμησαν τὴν βασιλείαν ἀπὸ τῆν πρὸς ἐμὲ ἀγάπην των;

ΙΣΜΗΝΗ. Κι' ἐγὼ ἐπίσης βρέως λυπούμαι, ὦφειλον ὅμως νὰ σοὶ τοὺς ἀναγγείλω.

ΟΙΔΙΠΟΥΣ. Εἴθε, ὦ εἴθε νὰ μὴ κατασθέσωσιν οἱ θεοὶ τὴν μεταξύ αὐτῶν πεπρωμένη φιλονεικίαν. Εἴθε τὸ τέλος τοῦ φοβεροῦ πολέμου των, διὰ τὸν ὁποῖον ἠγέρθησαν τῶρα καὶ ἀλληλομάχονται, εἴθε τὸ τέλος τοῦ ἀπ' ἐμοῦ μόνον νὰ ἐξαρτᾶται. Τότε βεβαίως καὶ ὁ κατέχων τῶρα τὸ σκήπτρον καὶ τὸν θρόνον, ποτὲ στερεῶς εἰς αὐτὸν δὲν θὰ μείνῃ, καὶ ὁ ἐκ τῆς πατρίδος του ἐξορισθεὶς ποτὲ εἰς αὐτὴν δὲν θέλει ἐπανέλθει. Οἱ ἄθλιοι! ἐξοριζόμενον τῆς πατρίδος με εἶδον καὶ δὲν ἐκράτησαν τὸν πατέρα των καὶ ἔχνος ὑπερασπίσεως εἰς αὐτὸν δὲν παρέσχον· ἀπ' ἐναντίας αὐτοὶ οἱ κατηραμένοι μ' ἐδίωξαν, αὐτοὶ ἐπαίτην καὶ ἐξόριστον με κατέστησαν. Καὶ θὰ εἶπῃ τις ὅτι ἡ ἐξορία μου τότε δῶρον τῶν Θεῶν ἦτον, ὅτι ἐγὼ ὁ ἴδιος παρεκάλουν αὐτοὺς μακρὰν τῆς γενεθλίου γῆς νὰ με διώξωσιν; Ἄ! ματαία εἶναι πρόφασις· διότι καὶ μὲν κατὰ τὴν ὀλεθρίαν ἐκείνην ἡμέραν, καθ' ἣν ἄγριος θυμὸς εἰς τὰ στήθη μου ἔβραζε καὶ γλυκὺ, γλυκύτατον μοι ἦτον ἢ ν' ἀποθάνω ἢ νὰ λιθοβοληθῶ, κάνεις, κάνεις δὲν ἐξεπλήρου τὴν φλογερὰν ἐπιθυμίαν μου. Ἄλλ' ὅταν ἔπειτα τοῦ θυμοῦ μου ὁ σάλος εἶχε κοπάσει, ὅταν τὰ πάθη μου κατεστέλλησαν καὶ καλῶς ἐγὼ ἐνόησα ὅτι πολὺ σκληρῶς ἡ φρικώδης ἀπελπισία με εἶχε τιμωρήσει, διὰ βία, τότε ἤθελον ἡ πόλις νὰ με διώξῃ καὶ διὰ παντός με εἶχεν ἐξορίσει· ἐκεῖνοι δὲ οἰμοὶ! οἵτινες πολὺ καλῶς ἠδύναντο τὸν ἀναξιοπαθοῦντα πατέρα των νὰ ὑπερασπισθῶσιν, οὐδ' ἓνα λόγον

οἱ ἀσπλαγχοὶ ἠθέλησαν νὰ εἶπωσι καὶ οὕτω, πτωχὸς ἐγὼ καὶ ἀπληγισμένος, εἰς ξένας χώρας ἀπεπλανώμην. Αὐταὶ δὲ αἱ δύο παρθένοι, αὐτὰ τὰ ἀσθενῆ πλάσματα μοι παραχωροῦσιν, ὅσον αἱ δυνάμεις των τὸ ἐπιτρέπουσι, τὴν τροφήν τῆς ζωῆς μου, με ἀσφαλίζουσι καθ' ἐκάστην ἡμέραν εἰς κάμμιαν γωνίαν τῆς γῆς καὶ μ' ἀγαπῶσι τρυφερῶς καὶ ἐγκαρδίως. Αὐτοὶ δὲ οἱ ἄθλιοι κατεφρόνησαν τὸν πατέρα των καὶ ἐπροτίμησαν τὸν θρόνον καὶ τὴν βασιλείαν. Ἄλλὰ ποτὲ, ποτὲ εἰς ἐμὲ σύμμαχον καὶ συμβοηθὸν δὲν θὰ εὑρωσι, ποτὲ θυμῆρες θέλητρον ἐκ τῆς τῶν Θεῶν βασιλείας δὲν θ' ἀπολαύσωσιν. Καλῶς περὶ τούτου εἶμαι ἠσφαλισμένος καὶ τοὺς χρησμούς τῆς Ἰσμήνης λαθῶν ὑπ' ὄψιν καὶ τοὺς παλαιούς χρησμούς τοῦ Ἀπόλλωνος ἀναλογιζόμενος, τοὺς ὁποίους θὰ ἐκπληρῶσῃ βεβαίως ποτέ. Ἄς σείλωσιν ἔπειτα νὰ με ζητῶσιν εἴτε τὸν Κρέοντα εἴτε ἄλλον κανένα ἐκ τῶν ἰσχυρῶν τῆς γῆς. Ἐὰν δὲ σεῖς, ὦ ξένοι, τοὺς προστάτας τοῦ τόπου σας θεοὺς σεβόμενοι, τὰς σεβαστάς Εὐμενίδας, με βοηθήσητε κατὰ τι, ἀσφαλίζετε τότε σωτηρίαν μὲν εἰς τὴν πόλιν σας, δεῖνὰ δὲ καὶ βίβσανα εἰς τοὺς ἐχθρούς μου.

ΧΟΡΟΣ. Τὰ πάθη σου, Οἰδίπου, καὶ σὲ με κάμνουσι νὰ συμπαθῶ καθὼς καὶ τὰς θυγατέρας σου· ἐπειδὴ δὲ σωτηρίαν ὑπόσχεσαι εἰς ταύτην τὴν πόλιν, ἰδοὺ τί θέλω σὲ συμβουλεύσει.

ΟΙΔΙΠΟΥΣ. Λέγε, φίλτατε, καὶ προθύμως τὰς συμβουλὰς σου θέλω τὰς ἐκπληρώσει.

ΧΟΡΟΣ. Θυσίαν πρόσφερε εἰς τὰς θεὰς, πρὸς τὰς ὁποίας ἰκέτης κατέφυγες καὶ ἐπάτησας τὴν ἀπάτητον γῆν των.

ΟΙΔΙΠΟΥΣ. Πῶς ἡ θυσία νὰ γίνῃ; διδάξέ μοι, ξένη.

ΧΟΡΟΣ. Καὶ πρῶτον πρόσφερε σπονδὰς ἀρνούμενος ὕδωρ, με χεῖρας εὐσεβεῖς, ἀπὸ τὰς χειρῶν αὐτὰς πηγᾶς.

ΟΙΔΙΠΟΥΣ. Καὶ ὅταν λάβω τὸ καθαρὸν καὶ ἄκρατον αὐτὸ ὕδωρ;

ΧΟΡΟΣ. Ὑπάρχουσιν ἐδῶ ὑδρῖαι, ἐπιτηδεῖου ἀνδρὸς καλλιτεχνήματα, τῶν ὁποίων κάλυφον τὰ χεῖλη καὶ τὰς λαβὰς.

ΟΙΔΙΠΟΥΣ. Μὲ τί ; μὲ φύλλα καὶ κλάδους, ἢ μετ' ἐρίου;
καὶ πῶς νὰ τὰς καλύψω ;

ΧΟΡΟΣ. Νεοκομμένον νὰ λάβῃς μαλλί ἀπὸ κἀνὸν τρυφερὸν
πρόβατον.

ΟΙΔΙΠΟΥΣ. Καὶ ἔπειτα τί νὰ κάμω ;

ΧΟΡΟΣ. Στραφεὶς πρὸς Ἀνατολὰς σπονδὰς νὰ χύσῃς.

ΟΙΔΙΠΟΥΣ. Ἄπ' αὐτὰς τὰς ὑδρίας ;

ΧΟΡΟΣ. Τρεῖς σπονδὰς νὰ κάμῃς, τὴν τελευταίαν ὅμως
φορὰν νὰ χύσῃς ὅλην τὴν ὑδρίαν.

ΟΙΔΙΠΟΥΣ. Λέγε μοι τώρα, μὲ τί νὰ τὰς γεμίσω ;

ΧΟΡΟΣ. Ἄπὸ μέλι καὶ ὕδωρ καὶ ὄχι ἀπὸ οἶνον.

ΟΙΔΙΠΟΥΣ. Καὶ ὅταν πατισθῇ ἀπὸ ταῦτα ἡ δενδροσκε-
πὴς γῆ ;

ΧΟΡΟΣ. Τρεῖς ἐννέα κλάδους μὲ τὰς δύο σου χεῖρας νὰ
κατατάξῃς ἐπὶ τῆς γῆς καὶ ἔπειτα νὰ προσευχηθῇς οὕτω πως.

ΟΙΔΙΠΟΥΣ. Τί προσευχὰς νὰ εἶπω ; θέλω νὰ τὰς γνωρίσω,
διότι πολὺ μὲ ἐνδιαφέρουσιν.

ΧΟΡΟΣ. Ἐξικέτευσον αὐτὰς, εἴτε σὺ, εἴτε καὶ ἄλλος κά-
νεις ἀντὶ σοῦ, εὐμενῶς νὰ σὲ δεχθῶσι, καθὼς καὶ Εὐμενίδας
τὰς ὀνομάζομεν καὶ νὰ σώσωσι τὸν πρὸς αὐτὰς καταφυγόντα
ικέτην. Τὰς εὐχὰς δὲ ταύτας νὰ μὴ τὰς εἶπῃς μεγαλοφώνως,
ἀλλὰ ψιθυρίζων μόνον αὐτὰς καὶ ὡς νὰ μὴ ἀκούῃσαι. Ἄφ' οὗ
δὲ τελειώσῃ ἡ προσευχή σου, φύγε τότε χωρὶς ὀπίσω τὴν
κεφαλὴν σου νὰ στρέψῃς.

ΟΙΔΙΠΟΥΣ. Ἦκούσατε, τέκνα μου, τοὺς λόγους τῶν ξένων;

ΑΝΤΙΓΟΝΗ. Τοὺς ἠκούσαμεν καὶ εἰπέ μας τί πρέπει νὰ
κάμωμεν.

ΟΙΔΙΠΟΥΣ. Ἐγὼ μὲν ταῦτα δὲν δύναμαι νὰ τὰ κατορ-
θώσω· δύο κακὰ μὲ ἐμποδίζουσιν· καὶ νὰ τὰ κάμω δὲν δύ-
ναμαι, καὶ ἀφ' ἐτέρου εἶμαι τυφλός. Ἀπὸ σὰς λοιπὸν κάμματα
ἀς πράξῃ ταῦτα ἀντὶ ἐμοῦ. Ἐν μίᾳ ψυχῇ μετὰ ζήλου τὴν
θυσίαν προσφέρῃ, ἀρκεῖ, νομίζω, νὰ ἀντικαταστήσῃ ἀναριθμή-
τους ἄλλας. Ἀλλ' ὀλίγωρα εἰς τὴν ἐκτέλεσίν τῆς προβῆτε.

καὶ τὸν πατέρα σας μόνον μὴ τὸν ἐγκαταλιμπάνετε· δὲν ἔχει,
τέκνα, τὸ σῶμά μου δύναμιν ὥστε μόνον του εἰς τοὺς δρόμους
νὰ σύρηται, χωρὶς κἀνενα ὀδηγόν.

ΙΣΜΗΝΗ. Ἐγὼ, πάτερ μου, θὰ θυσιάσω. Νὰ μάθω ὅμως
θέλω τὸν τόπον εἰς τὸν ὅποιον ἡ θυσία θὰ γίνῃ.

ΧΟΡΟΣ. Ἐκεῖ κάτω, εἰς τὸ ἱερὸν ἄλσος νὰ ὑπάγῃς· ἐὰν δὲ
σὲ λείψῃ τίποτε, θὰ εὐρεθῇ κἀνεὶς ἐντόπιος νὰ σοὶ τὸ προμη-
θεύσῃ.

ΙΣΜΗΝΗ. Πηγαίνω λοιπὸν, καὶ σὺ, Ἀντιγόνη, φύλαξε τὸν
πατέρα μας. Τοὺς δὲ κόπους τοὺς ὁποίους κἀνεὶς καταβάλλει
διὰ τοὺς γλυκυτάτους γονεῖς του, οὔτε κἀν νὰ τοὺς ἀναφέρῃ
δὲν ἐπιτρέπεται.

ΧΟΡΟΣ. Ἄν καὶ φοβερὸν εἶναι, ξένε, τὴν κόνιν ἀρχαίων κα-
κῶν ν' ἀνάσκαλεύσω, καὶ ὅμως ἐπιθυμῶ νὰ σ' ἐρωτήσω. . .

ΟΙΔΙΠΟΥΣ. Τί ;

ΧΟΡΟΣ. Τὴν αἰτίαν τῶν φρικαλέων καὶ ἀνιάτων δεινῶν,
ὅσα οἰκτρῶς σ' ἐβασάνισαν.

ΟΙΔΙΠΟΥΣ. Ἐν ὀνόματι τῆς φιλοξενίας, σὲ ἱκετεύω, γλυκύ-
τατε ξένε, μὴ τὸ στόμα σου ἀνοιξῇς δι' ἔρευναν ἀναιδεστάτων
ἔργων.

ΧΟΡΟΣ. Καὶ ὅμως θέλω ν' ἀκούσω πιστὴν διήγησιν τῶν
πολυθρῦλλήτων ἐκείνων συμβεβηκότων.

ΟΙΔΙΠΟΥΣ. Οὐαί !

ΧΟΡΟΣ. Σὲ ἱκετεύω, συγκατατέθητι.

ΟΙΔΙΠΟΥΣ. Οὐαί, οὐαί.

ΧΟΡΟΣ. Καθὼς ἐγὼ ἐξετέλεσα τὰς εὐχὰς σου, πείσθητι τώρα
καὶ σὺ εἰς ἐμέ.

ΟΙΔΙΠΟΥΣ. Ναι, ὦ ξένοι, κατεργάσθη φρικώδη, τρομερὰ
ἐγκλήματα κατεργάσθη· ἀλλ' ὅλα ἀκουσίως ἐγένοντο, ἀνε-
ξαρτήτως τῆς θελήσεώς μου.

ΧΟΡΟΣ. Τί πράγματα ;

ΟΙΔΙΠΟΥΣ. Χωρὶς νὰ γνωρίζω οὐδὲν, εἰς ὀλεθρίαν μ' ἔδρασε
κλίην ἡ πόλις, εἰς μιᾶρώτατον γάμον.

ΧΟΡΟΣ. Μετὰ τῆς μητρὸς σου λοιπὸν ἀνόσιον συνῆψας γάμον;

ΟΙΔΙΠΟΥΣ. Ἄχ! σκληροὶ μὲ σφάζουσι πόνοι ὅταν τὰ τοιαῦτα ἀκούω (1). Ἰδοὺ δὲ, φεῦ, αὐταὶ αἱ δύο.

ΧΟΡΟΣ. Τί εἶπες;

ΟΙΔΙΠΟΥΣ. Αἱ θυγατέρες μου, ἢ μάλλον δύο οἰκτραὶ γεννήσεις.

ΧΟΡΟΣ. Ἦ Ζεῦ.

ΟΙΔΙΠΟΥΣ. Ἐκ τῆς αὐτῆς μητρὸς ἐγεννήθησαν, ἐκ τῆς ὀπιόσας κ' ἐγὼ ἔλαβον τὸ ζῆν.

ΧΟΡΟΣ. Ἰδικαί σου λοιπὸν εἶναι θυγατέρες;

ΟΙΔΙΠΟΥΣ. Καὶ τοῦ πατρὸς των ἀδελφαί.

ΧΟΡΟΣ. Ἰώ.

ΟΙΔΙΠΟΥΣ. Ἀλλοίμονον! καὶ πάλιν ἀλλοίμονον! ποία συνηχεία παθῶν!

ΧΟΡΟΣ. Ἐπαθες.

ΟΙΔΙΠΟΥΣ. Ἐπαθα πράγματα τὰ ὅποια ἐκ τῆς μνήμης μου ποτὲ δὲν θὰ ἐξέλθωσιν.

ΧΟΡΟΣ. Ἐπραξας.

ΟΙΔΙΠΟΥΣ. Ἄ! δὲν ἔπραξα.

ΧΟΡΟΣ. Τί λοιπόν;

ΟΙΔΙΠΟΥΣ. Ἐδέχθην δῶρον τὸ ὅποιον εἶθε ποτὲ νὰ μὴ ἐλάβανον ὁ δυστυχής.

ΧΟΡΟΣ. Δὲν ἐφόνευσας λοιπόν;

ΟΙΔΙΠΟΥΣ. Ποῖον; Λέγε.

ΧΟΡΟΣ. Τὸν πατέρα σου;

ΟΙΔΙΠΟΥΣ. Πωπῶ! δευτέραν μοῦ ἤνοιξας πληγὴν.

(2) Πόσον εὐγενὴς τοῦ Οἰδίποδος εἶναι ἡ φύσις! Σφάζεται, λέγει, ἀποβήσκει ὅταν τὸ οὖς του πλήττωσι φρικώδεις περὶ τῶν ἐγκλημάτων λόγοι. Ἐχει πεποιθήσιν σταθερὰν ὅτι ἐνώπιον τοῦ νόμου ἀθῶος αὐτὸς εἶναι. Ἐν τούτοις τὸ ὑψηλόφρον τῶν ιδεῶν του φρίκην πάντοτε τῶ ἐμβάλλει ὅταν εἰς τὴν μνήμην του ἀνακαλῶνται αἱ ὀλέθριοι ἐκείναι ἡμέραι καθ' ἃς ἡ σκληρὰ Εἰμαρμένη εἰς ζοφῶδες τὸν ὠθήσῃ βάραθρον

ΧΟΡΟΣ. Ἐφόνευσας.

ΟΙΔΙΠΟΥΣ. Ναί, ἀλλ' ὅμως. . . .

ΧΟΡΟΣ. Τί;

ΟΙΔΙΠΟΥΣ. Δὲν εἶμαι ἐγκληματίας.

ΧΟΡΟΣ. Διατί;

ΟΙΔΙΠΟΥΣ. Ὁμολογῶ ὅτι ἐφόνευσά καὶ κατέστρεψα, ἀλλ' ἐνώπιον τοῦ νόμου ἀγνότατος εἶμαι, διότι ἐκακούρησα χωρὶς τίποτε νὰ γνωρίζω.

ΧΟΡΟΣ. Κατὰ τὴν αἰτησίην σου ἐρχεται πρὸς ἡμᾶς ὁ βασιλεὺς τῶν Ἀθηνῶν, ὁ υἱὸς τοῦ Διγέως, Θησεύς.

ΘΗΣΕΥΣ. Ὑπὸ πολλῶν καὶ πρότερον ἀκούων τὴν αἵματηρὰν τῶν ὀφθαλμῶν σου στρέβλωσιν, σ' ἐγνώρισα εὐθύς ἐξ ἀρχῆς, υἱὲ τοῦ Λαῖου, καὶ μάλιστα ἀκόμη καλλίτερον σὲ γνωρίζω τώρα, διότι εἰς ὅλους τοὺς δρόμους περὶ σοῦ ἤκουσα νὰ ὁμιλῶσι. Καὶ τὸ ἐξωτερικόν σου καὶ τὸ εἰδεχθὲς καὶ στρεβλωμένον πρόσωπόν σου τρανῶς μοὶ φανεροῦσι ποῖος εἶσαι· ἰδὼν δὲ ὅτι μεγάλην ἡ ψυχὴ μου συμπάθειαν ἔλαβε διὰ σέ, ἦλθον νὰ σ' ἐρωτήσω, ταλαίπωρε Οἰδίπου, ποῖαν ζητῶν βοήθειαν εἶτε παρ' ἐμοῦ εἶτε καὶ παρὰ τῆς πόλεως ἦλθες ἐνταῦθα. Εἰπέ τὰς θελήσεις σου ἐλευθέρως· διότι πολὺ δυσκολοκατόρθωτος πρέπει νὰ εἶναι ἡ αἰτησίς σου ὥστε ν' ἀντισταθῶ εἰς αὐτὴν καὶ νὰ μὴ τὴν ἐκπληρώσω. Κ' ἐγὼ τῆς ξενιτείας τὰς πικρίας ἐγεύθην· κ' ἐπ' ἐμοῦ πλεῖστοι ὅσοι κίνδυνον εἶχον ἐπέλθει ὅταν εἰς ξένην γῆν ἐπλανώμην· ὥστε, ἀφ' οὗ ἀπαξ ἑμοιοπαθῆς σου ὑπῆρξα, πιστεύεις ποτὲ ὅτι δὲν ἤθελον βοηθήσει ἕνα τοιοῦτον ξένον ὡς σὺ, εἰς τὸν ὅποιον σωτηρίαν νὰ μὴ παράσχω; Μὴ δὲν γνωρίζω ὅτι ἄνθρωπος εἶμαι κ' ἐγὼ; ὅτι τὴν αὐρίον ἡμέραν οὔτε σὺ οὔτ' ἐγὼ δύναμαι νὰ τὴν διαθέσω ὅπως θέλω (1);

(1) Πόσον εὐγενῶς ἐκπράζεται ὁ Θησεύς! Βασιλεὺς αὐτὸς ὢν, πλήθην ὀλόκληρα ἐξουσιάζων, σκῆπτρον ἀνά χεῖρας κρατῶν, συγκαταβαίνει ὁμοίως εἰς τὴν αὐτὴν μεθ' ἐνὸς τυφλοῦ ἑπαίτου τάξιν καὶ λέγει ὅτι κατ' αὐτὸς τὰ ἴδια ἔπαθεν. Ἐννοεῖ τὴν ματαιότητα τοῦ κόσμου, τὴν μετα-

ΟΙΔΙΠΟΥΣ. Ἐπειδὴ, γενναϊόφρον Ἰησεῦ, εἰς ὀλίγας λέξεις τὸ μεγαλόκαρδον φρόνημά σου κατέδειξας, διὰ τοῦτο κ' ἐγὼ ὀλίγα θέλω σοι εἶπει. Τίς εἶμαι, πόθεν ἔρχομαι καὶ οἱ γονεῖς μου ποιοὶ εἶναι, ταῦτα πάντα καλῶς σὺ τὰ γνωρίζεις ὥστε δὲν ἔχω ἄλλο νὰ προσθέσω εἰ μὴ τὸ τί θέλω νὰ σοὶ εἶπω καὶ οὕτω νὰ τελειώσω τὸν λόγον μου.

ΘΗΣΕΥΣ. Αὐτὸ λοιπὸν εἰπέ μοι.

ΟΙΔΙΠΟΥΣ. Ἦλθον νὰ σοὶ δώσω ὡς δῶρον τὸ ἄθλιον σώμα μου ἂν καὶ ἡ ὄψις τοῦ δυσθέατος εἶναι, τὰ κέρδη τοῦ ὄμοσι εἶναι πολὺ ἀνώτερα μιᾶς ὥραίας μορφῆς.

ΘΗΣΕΥΣ. Καὶ τί κέρδος νομίζεις ὅτι θέλει μοὶ φέρει;

ΟΙΔΙΠΟΥΣ. Αὐτὸ πλέον μὲ τὴν παρέλευσιν τοῦ καιροῦ θὰ τὸ μάθης καὶ ὄχι τώρα.

ΘΗΣΕΥΣ. Καὶ πότε ἢ ἐκ τοῦ σώματός σου ὠφέλεια θέλει γνωσθῆ;

ΟΙΔΙΠΟΥΣ. Ὅταν ἐγὼ ἀποθάνω καὶ θάψῃς σὺ τὸ σώμα μου.

ΘΗΣΕΥΣ. Τὴν ἐσχάτην τῆς ζωῆς σου ἀνάγκην ζητεῖς. Ἀμεριμνεῖς δὲ καὶ λησμονεῖς ὅλως διόλου τὰ ἐν τῷ μεταξῷ.

ΟΙΔΙΠΟΥΣ. Αἱ ἀνάγκαι μου ὅλαι εἰς μόνην τὴν τελευταίαν στιγμὴν περιστρέφονται.

ΘΗΣΕΥΣ. Πολὺ μικρὰν, λοιπὸν, χάριν ζητεῖς παρ' ἐμοῦ.

ΟΙΔΙΠΟΥΣ. Πρότεχε καλὰ, διότι ὁ ἀγὼν εἶναι μέγας καὶ ὄχι τὸσον μικρὸς.

ΘΗΣΕΥΣ. Περὶ τῶν υἱῶν σου ὀμιλεῖς ἢ περὶ ἐμοῦ;

ΟΙΔΙΠΟΥΣ. Ἐκεῖνοι θέλουν εἰς τὰς Θήβας νὰ μὲ μεταφέρωσιν.

ἐξ τῶν ἀνθρώπων ὑφισταμένην ἰσότητά, τὰ ἴσα, τὰ αὐτὰ δικαιώματα πάντων, καὶ οὐδεμίαν θεωρεῖ διαφοράν ὅτι ὑπάρχει μεταξύ πλουσίου καὶ πένητος, μεταξύ ἐπαίτου καὶ ἡγεμόνος. Ἀκούσατε σεῖς οἱ τῶν ὁμογενῶν πλούσιοι, σεῖς οἱ νομίζοντες ὅτι ἄλλη παρὰ τὴν ἀνθρωπίνην συνιστᾷ ὑμᾶς φύσις! Λάβετε ὡς πρότυπον ταπεινοφροσύνης τὸν πρόγονόν σας Ἰησεῖα καὶ ἐννοήσατε μετ' αὐτοῦ τὸ φθαρτὸν καὶ ἐπίκηρον τοῦ ἐπιγεῖου τούτου κλαυθμῶνος.

ΘΗΣΕΥΣ. Ἐὰν λοιπὸν θέλῃς καὶ σὺ, τότε ἀδικία εἶναι ἐξόριστος εἰς ξένην γῆν νὰ κάθησαι.

ΟΙΔΙΠΟΥΣ. Ἄλλ' ὅταν ἤθελον, Ἰησεῦ, εἰς τὴν πατρικὴν νὰ μ' ἀφήσωσι γῆν, δὲν μοὶ τὸ ἐπέτρεψαν.

ΘΗΣΕΥΣ. Εἶσαι ἀνόητος ἐὰν νομίζῃς ὅτι ὁ θυμὸς ὠφελεῖ κατὰ τι ἐν ταῖς δυστυχίαις.

ΟΙΔΙΠΟΥΣ. Περιμεινον πρῶτον νὰ μ' ἀκούσῃς καὶ ἔπειτα ὀμίλει.

ΘΗΣΕΥΣ. Λέγε, διότι χωρὶς νὰ σ' ἀκούσω τίποτε νὰ εἶπω δὲν δύναμαι.

ΟΙΔΙΠΟΥΣ. Ἀναριθμητὰ ἔπαθον πάθη.

ΘΗΣΕΥΣ. Τὴν δυστυχίαν ἐννοεῖς τῆς παλαιᾶς γενεᾶς σου;

ΟΙΔΙΠΟΥΣ. Ποσῶς! αὐτὰ πᾶς Ἑλλήν τὰ γνωρίζει.

ΘΗΣΕΥΣ. Πῶς εἶναι λοιπὸν τὰ ὑπεράνθρωπα αὐτὰ πάθη σου;

ΟΙΔΙΠΟΥΣ. Ἐδιώχθην, Ἰησεῦ, τῆς πατρίδος μου, κατεφρονήθην ἀπ' αὐτοὺς τοὺς υἱούς μου, ἀλλοίμονον. Καὶ τώρα πλέον νὰ ἐπανέλθω εἰς αὐτὴν δὲν δύναμαι, διότι οἰκτρὸν πατροκτονίας στίγμα μὲ κηλιδώνει (1).

ΘΗΣΕΥΣ. Πῶς λοιπὸν λέγεις ὅτι εἰς τὰς Θήβας σὲ θέλουν, ἀπ' οὐ εἶναι ἀδύνατον νὰ συνοικήσῃς ἐν αὐταῖς.

ΟΙΔΙΠΟΥΣ. Οἱ χρησμοὶ τοῦ θεοῦ τοὺς ἀναγκάζουσι πρὸς τοῦτο.

(1) Ἴδου τί ἐσήμανεν, ἰδού τί θέλητρον θυμῆρες, τί φίλτρον εὐφρόσυνον παρεῖχεν εἰς τοὺς ἀρχαίους Ἑλληνας ἢ λέξις πατριός! Μεθ' ὅσα καὶ ἂν λέγωσιν οἱ Ἄγγλοι, οἱ Γάλλοι, οἱ Γερμανοὶ περὶ φιλοπατρίας, περὶ ἐλευθερίας, οὐδεὶς ὡς τοὺς Ἑλληνας συλλαμβάνει ὑπὸ τοιαύτην ἐνθουσιαστικὴν ἐποψίν τὸ ὄνομα τῆς πατρίδος! Προτιμᾷ ὁ Οἰδίπους τὴν πατροκτονίαν, τὸν μετὰ τῆς μητρὸς του γάμον, παρὰ τὴν ἐκ φίλης πατρίδος ἐξορίαν. Δὲν τῷ μέλει τὸσον ὅτι ἐφόνευσεν τὸν πατέρα του ἢ ψυχὴ του δὲν σφάζεται ὅταν τῷ λέγωσιν ὅτι τὴν μητέρα του ἐνουμφεῖθη, ὅσον ὅταν εἰς τὴν μνήμην του ἔρχεται ἡ ἰδέα ὅτι ἐξόριστος εἶναι, ὅσον ὅταν σπρέθῃ τὸ ὄμμα του εἰς τὸν χιονόλευκον Ἐλικῶνα καὶ τὰς ἰσοτεφάνους Ἀθήνας καὶ δὲν βλέπῃ εἰς ἐκεῖνας τὰς χλοηφόρους καὶ δρασεράς πεδιάδας ἀντανακλώμενον τὸ ἔδαφος τῶν Θηβῶν!!

ΘΗΣΕΥΣ. Τί κακὸν τοῖς προφητεύουσιν οὗτοι ;
ΟΙΔΙΠΟΥΣ. Ἀνάγκη νὰ νικηθῶσιν ἐκ τῶν κατοίκων ταύτης τῆς γῆς.

ΘΗΣΕΥΣ. Καὶ πῶς, ἐν ᾧ αἱ μετὰ τῶν Θηβαίων σχέσεις μας εἶναι καλαὶ, εἰς ἐχθρικός μετ' ὀλίγον θὰ μεταβληθῶσιν;

ΟΙΔΙΠΟΥΣ. Ὡ φίλτατε υἱὲ τοῦ Αἰγέως, οἱ θεοὶ δὲν γηράσκουσι μόνον, καὶ μόνον εἰς αὐτοὺς εἶναι ξένος ὁ θάνατος· ὅλα δὲ μὲν τὰ ἄλλα ἀναμιξ καταστρέφει ὁ παντοδύναμος χρόνος. Γηράσκει τῆς γῆς ἡ γονιμότης, γηράσκει τοῦ σώματος ἡ ἀνδρία· ἀπαθνήσκει ἡ ἐμπιστοσύνη καὶ ἀντ' αὐτῆς ἡ ἀπιστία γεννᾷται. Ἐν δὲ καὶ τὸ αὐτὸ πνεῦμα, μία καὶ ἡ αὐτὴ ἰδέα οὐδ' ἀναμέσον τῶν φίλων δύναται νὰ ὑπάρξῃ, οὔτε μεταξὺ τῶν πόλεων νὰ βασιλεύσῃ. Διότι, πότε μὲν αἰφνιδίως, πότε δὲ μετὰ παρέλευσιν χρόνου τινός, τὰ γλυκεὰ εἰς πικρὰ μεταβάλλονται καὶ ταῦτα πάλιν εἰς τὰ πρῶτα ἐπανέρχονται(1). Καὶ αἱ πρὸς τὰς Θήβας δὲ σχέσεις σας ἐὰν φιλικῶς διάκεινται τώρα, πολὺ πιθανὸν εἶναι μετὰ παρέλευσιν τόσων ἡμερῶν καὶ νυκτῶν, ὅσας ὁ χρόνος γεννᾷ, εἰς ἐχθρικός νὰ μεταβληθῶσιν ἐξαίφνης διὰ τοῦ δόρατος καὶ δι' ἀσίμμητον καὶ μηδαμινὴν αἰτίαν. Καὶ ὁ ψυχρὸς τότε τάφος μου, ὁ ὑπὸ μαῦρον χῶμα παραχωμένος, ἀχνίζον αἷμα θὰ ποτισθῇ, ἐὰν ὁ Ζεὺς εἶναι Ζεὺς καὶ οἱ χρησμοὶ τοῦ Ἀπόλλωνος εἶναι ἀληθινῆ(2).

(1) Νομίζομεν ὅτι ἐμβριθετέρα, βαυτετέρα φιλοσοφία περὶ τοῦ κόσμου δὲν δύναται νὰ ὑπάρξῃ. Τὰ πάντα ἐν τῷ κόσμῳ εἶναι φθαρτὰ καὶ τὸ νεῖκος σχεδὸν πανταχοῦ βασιλεύει. Ἀπεθῆωσεν ὁ Σοφοκλῆς τὴν τραγῳδίαν τοῦ παύτην, διότι, καθ' ἡμᾶς, νομίζομεν ὅτι ὁ Οἰδίπους ἀντιπροσωπεύει αὐτὴν τὴν ἀνθρωπότητα, ἥτις πάσχει μόνον καὶ θρηνηθεῖ καὶ ὅπως ἀφιχθῇ εἰς τῆς αἰωνιότητος τὸν ἀκήρατον πλανήτην διέρχεται ὁδὸν βεβρεγμένην ὑπὸ λυγρῶν δακρύων, ἅτινα καταρβῶσιν τὰ ἐκ τῶν ὀφθαλμῶν τοῦ ἀνθρώπου κατὰ σταγόνα πέλαιος εὐρὺ σχηματίζουσιν, εἰς τὴν ἀγρίαν τοῦ ὁποίου τρικυμῖαν οὐδὲν ὁ ἄνθρωπος θέλητρον κατορθώνει ν' ἀπολαύσῃ.

(2) Ἐκ τῶν λόγων τούτων τοῦ Οἰδίποδος καταφαίνεται ὅτι, κατὰ

Ἄλλ' ἀφῆσέ με ἐκεῖ ὅπου ἤρχισα, διότι δὲν ἀρμόζει νὰ λέγωμεν ὅσα νὰ σιωπῶνται πρέπει· φύλαξον μόνον τὴν πρὸς ἐμὲ ὑπόσχεσίν σου καὶ μὴ σε μέλη· ποτὲ δὲν θὰ εἴπῃς ὅτι ἀχρεῖον ἐνταῦθα ἐδέχθης ἰκέτην, ἂν οἱ θεοὶ δὲν ψευσθῶσιν.

ΧΟΡΟΣ. Πρὸ πολλοῦ, βασιλεῦ, ὑπέσχετο αὐτὰς τὰς ὠφελείας καὶ τὰ κέρδη εἰς τὴν πόλιν μας.

ΘΗΣΕΥΣ. Τίς τολμᾷ νὰ διώξῃ τοιοῦτον ἰκέτην καὶ νὰ μὴ βοηθήσῃ αὐτόν; Μὴ δὲν εἶναι ἡ πόλις μας κοινὴ τῆς φιλοξενίας ἐστία; ἢ μήπως ἰκέτης πρὸς τὰς σεβασμίας θεὰς προσελθὼν, κέρδος μέγα δὲν ὑπόσχεται εἰς τὴν πόλιν μας νὰ προσφέρῃ; Πάντα ταῦτα σεβόμενος, οὐδέποτε θὰ τοῦ ἀπαρνηθῶ τὴν χάριν τὴν ὅποιαν μοὶ ἐζήτησε, καὶ μ' εὐχαρίστησιν τῷ ἐπιτρέπω εἰς τὴν πόλιν μας νὰ κατοικήσῃ. Καὶ ἂν μὲν ὁ ξένος ἐδῶ νὰ κατοικήσῃ θέλῃ, σὲ τότε διορίζω ὅπως ἐπιμελῶς αὐτόν φυλάξῃ· ἐὰν δὲ πάλιν μετ' ἐμοῦ ἐπιθυμῇ νὰ ἔλθῃ, ἐλευθέρως δύναται νὰ τὸ εἴπῃ ὥστε ἔκλεξον, Οἰδίπου, ἐν ἐκ τῶν δύο.

ΟΙΔΙΠΟΥΣ. Εἰς τοιοῦτους ἀνθρώπους εἶθε μεγάλην εὐτυχίαν νὰ δώσῃς.

ΘΗΣΕΥΣ Μετ' ἐμοῦ, λοιπὸν, εἰς τὸν οἶκον θέλεις νὰ ἔλθῃς;

ΟΙΔΙΠΟΥΣ. Ἐὰν μοὶ ἐπιτρέπηται νὰ ὑμιλήσω, αὐτὸς ὁ τόπος, νομίζω, εἶναι . . .

ΘΗΣΕΥΣ. Τί θέλεις νὰ κάμῃς; λέγε, διότι δὲν σκοπεύω νὰ σοὶ ἐναντιωθῶ.

ΟΙΔΙΠΟΥΣ. Ἐνθα θέλω θριαμβεύσει κατ' ἐκείνων οἵτινες διὰ βίας θέλουσι νὰ μ' ἐκβάλλωσιν ἐντεῦθεν.

ΘΗΣΕΥΣ. Λέγεις λοιπὸν ὅτι συγκατοικῶν μεθ' ἡμῶν μεγάλη κέρδη εἰς ἡμᾶς θὰ παράσχῃ;

ΟΙΔΙΠΟΥΣ. Βεβαίως, ἐὰν πιστὸς εἰς τοὺς λόγους σου μείνῃς.

ΘΗΣΕΥΣ. Ἐμπιστεύητι εἰς ἐμὲ, καὶ ποτὲ δὲν θέλω σὲ προδώσει.

τὴν ἐποχὴν ἐκείνην αἱ Ἀθηναὶ εὐρίσκοντο εἰς πόλεμον μετὰ τῶν Θηβῶν.

ΟΙΔΙΠΟΥΣ. Δι' ὄρκου νὰ σὲ δεσμεύσω δὲν θέλω, διότι τοῦτο ὕβρις βεβαίως διὰ σὲ θὰ ἦτο.

ΘΗΣΕΥΣ. Λάβε τὸν λόγον μου, ὡς τὴν αὐτὴν μετὰ τοῦ ὄρκου ἔχοντα δύναμιν.

ΟΙΔΙΠΟΥΣ. Τί λοιπὸν προτίθεσαι νὰ κάμῃς;

ΘΗΣΕΥΣ. Εἰς τί πάλιν φοβεῖσαι;

ΟΙΔΙΠΟΥΣ. Ἄλλὰ θὰ ἔλθωσιν ἄνθρωποι . . .

ΘΗΣΕΥΣ. Μὴ σε μέλη, καὶ αὐτοὶ θέλουν σὲ βοηθήσει.

ΟΙΔΙΠΟΥΣ. Πρόσεχε, λοιπὸν, μὴ ἀπροστάτευτον μ' ἔγκαι καλίπης.

ΘΗΣΕΥΣ. Μὴ με συμβουλευῆς τὸ τί πρέπει νὰ κάμω.

ΟΙΔΙΠΟΥΣ. Μὲ ἀναγκάζει πρὸς τοῦτο ὁ φόβος.

ΘΗΣΕΥΣ. Ἄλλ' ἐγὼ δὲν φοβοῦμαι.

ΟΙΔΙΠΟΥΣ. Διότι ἀπὸ φοβερισμοῦ δὲν γνωρίζεις.

ΘΗΣΕΥΣ. Τοῦτο μόνον ἐγὼ γνωρίζω, ὅτι κἀνεὶς χωρὶς τῆς συγκαταθέσεώς μου δὲν θὰ δυνηθῆ νὰ σ' ἐκβάλῃ ἐντεῦθεν. Ὁ θυμὸς μόνον γενεῖα φοβερισμοῦς, ὅτινες ὅμως εὐθύς διαλύονται ἅμα τὸ πνεῦμα γαληνιάσει καὶ κατασταλῆ ἡ ὄργη. Καὶ ἐὰν τολμήσουν νὰ σ' ἐκβάλωσιν ἐντεῦθεν, πάλιν μὴ φοβεῖσαι, διότι τὸ διαχωρίζον αὐτοὺς ἀπὸ σοῦ πέλαγος μέγα θὰ τοῖς φανῆ καὶ ἀπλευσίμον ὅλως διόλου. Ἐὰν δὲ ἀπ' αὐτὸν τὸν φοῖβον ἐστάλης, σὲ συμβουλεύω, καὶ χωρὶς τῆς συγκαταθέσεώς μου, νὰ μὴ φοβῆσαι ἀλλ' ἀσφαλῶς ν' ἀναπαύησαι· ἀλλὰ κ' ἐγὼ ἂν δὲν εὐρεθῶ ἐνταῦθα, τὸ ὄνομά μου μόνον θὰ σὲ φυλάξῃ ἀπὸ παντὸς κινδύνου καὶ δὲν θὰ σ' ἀφήσῃ νὰ κακοπάθῃς (1).

(1) Ὁ Σοφοκλῆς, τῆς αὐτῆς εὐγενῆ καὶ ἀγέρωχον φύσιν ἀποδίδων εἰς τὸν Θησεῖα, μεγάλως, νομίζομεν, ἐκολάκευε τὴν ἐθνικὴν τῶν Ἀθηναίων φιλοτιμίαν. Εἰς τὸ πρόσωπον τοῦ Θησεῖως ἀντανακλῶνται αὐταὶ αἱ Ἀθήναι· μ' ὄλην τὴν φυσικὴν εὐγένειάν των, μ' ὅλας τὰς περιουσιαστικὰς τὸ μέγιστον των ἀρετὰς, μ' ὄλην τὴν κοσμοκράτειραν δύναμίν των.

ΧΟΡΟΣ.

(Στροφή α΄.)

Εἰς τοὺς καλλίστους τῆς χώρας μας τόπους ἦλθες, ὦ ξένη, εἰς αὐτὰς τὰς εὐίππους πεδιάδας, εἰς αὐτὸν τὸν χιονόλευκον Κολωνόν. Ἡ ἀηδῶν λιγυρὰ ἐδῶ κελαδεῖ, εἰς γλοηφόρους καθημένη κοιλάδας, κί' εἰς τὸν οἰνόχρωμον πρὸ πάντων κισσὸν ἀναπηδῶσα, ἐντὸς τοῦ ἱεροῦ αὐτοῦ καὶ εἰς πάντας ἀπροσίτου ἄλσους, ὅπου τὰ δένδρα κάμπτουσι τὸν κορμὸν των ὑπὸ τὸ βάρος τῶν καρπῶν, ὅπου ὁ καύσων τοῦ ἡλίου δὲν τολμᾷ νὰ εἰσδύσῃ, ὅπου τρικυμιάδεις ἀνεμοὶ δὲν τολμῶσι νὰ εἰσχωρήσωσι καὶ νὰ ταραξῶσι τὴν τῶν δένδρων γαλήνην· ἐδῶ, ἐδῶ διαμένει ὁ ἔνθους Διόνυσος, μετὰ τὰς τροφούς του Νύμφας συγκατοικῶν.

('Αντιστροφή α΄.)

Ἐδῶ βλαστάνει ὁ καλλίκαρπος νάρκισσος, ἀνθῶν καθ' ἡμέραν καὶ ὑπὸ δρόσου ποτιζόμενος οὐρανίας· ἐδῶ ὁ κρόκος ὁ χρυσαυγῆς ἀναθάλλει, δι' οὗ στεφανοῦνται αἱ μεγάλαι θεαί. Ἐδῶ τὰ ρεῖθρα τὰ κρυσταλλώδη τοῦ Κηφισσοῦ αἰωνίως καὶ πάντοτε ρέουσι χωρὶς ὕπνον, χωρὶς στάσιν· νάματα δὲ δροσερὰ καὶ ἀφθονοῦς βροχῆ τὰς ἐξηγάς τῆς πλατυστέρου γῆς ποτίζει καὶ γονίμους αὐτὰς καθιστᾷ· καὶ οἱ καλλίστροφοι δὲ χοροὶ τῶν Μουσῶν κ' ἡ χρυσοχάλινος Ἀφροδίτη αὐτὸν ἐδῶ ἀγαπῶσι τὸν τόπον.

(Στροφή β΄.)

Ἐδῶ δένδρον βλαστάνει, ὑπ' ἀνθρωπίνης χειρὸς μὴ φυτευθὲν, ἀλλὰ βλαστῆσαν μόνον του, τρόμον εἰς τοῦ ἐχθροῦ μας τὰ ὄπλα ἐμπνέον κί' οὐδ' εἰς τὴν γῆν τῆς Ἀσίας, οὐδ' εἰς τὴν

Δωρικὴν τοῦ Πέλοπος ἀπαντῶμενον χώρην τῆς ὀλογολαύκου ἐλαίας τὸ δένδρον, εἰς τοῦ ὁποίου τὴν δροσῶδη σκιάν τὰ δένδρα αὐξάνουσιν, ἐδῶ μεγεθύνει τοὺς κλάδους του. Εἶτε δὲ νέος, εἶτε γέρων εἶναι ὁ ἀρχηγὸς τοῦ ἐχθροῦ μας, ποτὲ δὲν ᾔθελε δυνηθῆ με τὰς χεῖράς του αὐτὸ ν' ἀποσπάσῃ Μεγάλας δι' αὐτὸ λαμβάνουσι φροντίδας καὶ ὁ Μόριος Ζεὺς καὶ ἡ γλαυκὸφθαλμος Ἀθηναῖα.

(Ἀντιστροφὴ β').

Ἐπαίνῳ δὲ προσέτι τὴν μητρόπολιν αὐτήν, διότι δῶρον ἔλαβε παρὰ τοῦ μεγάλου θεοῦ, τὸ ν' ἀνατρέφῃ γενναίους ἵππους καὶ ἀτρόμητος τὰ τῆς θαλάσσης κύματα νὰ διαπλῆ. Γιὰ τοῦ Κρόνου Πόσειδον, σὺ τὴν ἀμάραντον αὐτὴν δόξαν εἰς τὰς Ἀθήνας ἐδώρησας, σὺ τὸν ἀδάμαστον χαλινὸν κατεσκευάσας, δι' οὗ τοὺς ἵππους δαμάζει ἡ πόλις. Καὶ τὸ καλλίκωπον δὲ πλοῖον, ὑπὸ χειρὸς ἰκανῆς κυβερνούμενον, ὡς νύμφη διαπλέει τὴν ὀλογογλαυκὴν θάλασσαν, τὰς ἐκατόμποδας Νηρηΐδας ἀκολουθοῦσα (1).

(1) Τὸ ἄσμα τοῦτο τὸ πλήρες ὕψους λυρικοῦ ἐπιπέθῃ μόνον καὶ μόνον πρὸς πανηγυρικῶν τῶν Ἀθηναίων. Καὶ, τῇ ἀληθείᾳ, μόναι αἱ Ἀθηναῖαι, ὁ ἥλιος οὗτος ὁ σελαυγῆς, ὁ τὰς ἀκτῖνας τῶν διανοητικῶν φάτων, τὸ διαυγὲς αὐτὸ κάτοπτρον, εἰς ὃ ἐγκατοπερίζεται τις πᾶσαν ἀρετὴν ἠθικὴν καὶ πᾶν ἐξοχὸν πλεονέκτημα, ἡ προνομιοῦχος αὐτῆ γῆ, εἰς ἣν ἡ φύσις ἐδώρησεν ἀπειρώς καὶ πλουσιώς πᾶν ἀγαθὸν καὶ πᾶν μαγεῦον θέλγητρον, μόναι λέγονται αἱ Ἀθηναῖαι ἦσαν ἀξίαι ὅπως ἐργασθῆ ἡ Μοῦσα τοῦ Σοφοκλέους καὶ ἀνθὴ δροσερὰ συλλέξασα ἐκ τοῦ κήπου τῶν Ἑσπερίδων νὰ στεφανώσῃ τὴν ποιητικὴν καὶ φιλόσοφον καὶ καλλιτέχνην τῆς Ἑλλάδος μητρόπολιν. — Λέγεται δὲ ὅτι, ὅταν ἐκατηγορήθῃ ὁ Σοφοκλῆς ὑπὸ τοῦ υἱοῦ του ὡς παλιμπαις, τὸ ἀριστοῦργημα τοῦτο ἀνέγνω ἐνώπιον τῶν δικαστῶν, οἵτινες θελγθέντες ἐξ αὐτοῦ, γοητευθέντες εἰς τὸν ὑπέρτατον βαθμὸν, γαλθανισθέντες, ἂν εἶναι δυνατόν νὰ εἴπωμεν, ἠγέρθησαν ὅλοι ὁμοφώνως, ὑπὸ τῆς γλυκείας τοῦ ἐνθουσιασμοῦ αἴρας ἐμπνευσθέντες καὶ μετὰ καλλίνικον στέφανον τὸν δημοτικὸν ποιητὴν ἔστεφάνωσαν. Διὰ τοῦτο ἠκμασεν ἐν Ἀθήναισι ποιηταί, διότι οἱ ἀχρο-

ΑΝΤΙΓΟΝΗ. ὦ πεδῖς, με τοσοῦτους ἐπαίνους εὐλογημένη, δικαίωσον τώρα τὴν μέχρις οὐρανοῦ ἀναβαίνουσαν φήμην σου.

ΟΙΔΙΠΟΥΣ. Τί συμβαίνει, κόρη μου;

ΑΝΤΙΓΟΝΗ. Ἐρχεται πρὸς ἡμᾶς ὁ Κρέων, ὁμοῦ μετὰ ἄλλους συντρόφους.

ΟΙΔΙΠΟΥΣ. Ἀπὸ σᾶς τώρα περιμένω σωτηρίαν, φίλτατοι γέροντες.

ΧΟΡΟΣ. Μὴ σε μέλει, θὰ σὲ σώσω· ἐγὼ μὲν γέρων εἶμαι, ἀλλὰ μήπως γηράσκει ποτὲ καὶ ἡ τῆς πόλεως δύναμις;

ΚΡΕΩΝ. Εὐγενεῖς τῆς πόλεως ταύτης πολῖται, σὰς βλέπω ὅτι ὑπὸ φόβου κατελήφθητε κατὰ τὴν ἔλευσίν μου. Διόλου ὁμῶς μὴ φοβῆσθε καὶ ὕβριν ἐκ τοῦ στόματός σας μὴ ἐκβάλλετε. Δὲν σκοπεῖω ἐδῶ νὰ ἐξασκήσω βίαν· καὶ γέρων εἶμαι καὶ ἡ πόλις, τὴν ὁποίαν πατῶ, ἡ βασιλις τῶν Ἑλληνίδων πόλεων εἶναι. Μόνος σκοπός μου εἶναι νὰ δυνηθῶ νὰ καταπέισω αὐτὸν τὸν ἄνθρωπον ὅπως μ' ἀκολουθήσῃ εἰς τὰς Θήβας· πρὸς τὸν σκοπὸν τοῦτον ἐστάλην παρ' ὄλων τῶν Θεβαίων, διότι εἰς ἐμὲ πάντοτε ἀρμόζει εἰς τὰς δεινὰς δυστυχίας του νὰ πενθῶ καὶ λυπῶμαι. Ἄλλ' ἔλθε, ταλαίπωρε Οιδίπυ, τοὺς λόγους μου ἀκουσον καὶ ἐπίστρεψον εἰς τὰς Θήβας. Σὲ προσκαλεῖ δικαίως, σ' ἐπιθυμεῖ εἰλικρινῶς ὁ λαὸς τῶν Θεβαίων ὀλόκληρος καὶ πρὸ πάντων ἐγὼ περισσώτερον ἀπ' ὅλους. Σπαράσσεται, ναί, ἡ καρδία μου (ἐάν δὲν ἐγεννή-

όμενοι αὐτοὺς ἄνδρες εἶχον ἐν τοῖς στήθεσιν αὐτῶν τὴν λεπτοτέρην καλλιαιθεσίαν καὶ κατενόουν τὴν ἀξίαν τῶν ἐνώπιον αὐτῶν παριστανομένων, διότι ὑπῆρχον Ἰέρωνες καὶ Ἀλέξανδροι, οἵτινες πλείστους ποιητὰς ἰδίῳ ἐξόδοις ἐν ταῖς αὐταῖς αὐτῶν ἔτρεφον, διότι κατὰ τὴν ἐποχὴν ἐκείνην δὲν ὑπῆρχεν ἡ οὐλοφροσύνη ἐκείνη ψυχρότης, ἥτις σήμερον βασιλεύει εἰς τοὺς Ἕλληνας, οἵτινες οὐδόλως τὰ γράμματα ἐνθαρρύνουσι, διότι τέλος πάντων οἱ Ἕλληνες τῆς ἐποχῆς ἐκείνης δὲν ἐλάμβανον τόσον ζῆλον πρὸς τὸν Κερδῶν Ἑρμῆν, ὡς οἱ πλείστοι τῶν σημερινῶν, οἵτινες ἐκτὸς τοῦ ἐμπορίου οὐδὲν ἄλλο νὰ γνωρίζωσι θέλουσιν.

θην ὁ κάκιστος ἐκ τῶν ἀνθρώπων) καὶ λυποῦμαι μεγάλως, τὰς οἰκτρὰς δυστυχίας σου βλέπων καὶ ἀναλογιζόμενος ὅποσα ἄρ' γε ὑποφέρεις ξένος ἐπὶ ξένης γῆς πλανώμενος, αὐτὸν τὸν ἄρτον σου στερούμενος καὶ ὑπὸ μιᾶς καὶ μόνης συντροφῆς συνοδευόμενος. Καὶ γνωρίζεις πόσον ἐγὼ διὰ ταύτην λυποῦμαι; ποτὲ δὲν ἐπίστευον, οὐδ' ἐκ τοῦ πνεύματός μου διήρχετό ποτε ἡ ἰδέα, ὅτι εἰς ποσάυτην οἰκτρὰν δυστυχίαν ἤθελε καταντήσῃ, εἰς τὴν ὑποίαν κατήντησε τώρα γηρακομοῦσά σε ἡ ταλαιπώρος καὶ περιποιουμένη τοὺς ὀφθαλμούς σου; Τίς ἤλπιζεν ὅτι ἄγαμος ἤθελεν εἶναι τώρα εἰς τοιαύτην ἡλικίαν, ὅτι ἤθελε κινδυνεύει τοῦ τυχόντος νὰ γίνῃ οἰκτρότατον θῦμα; Ποῖον δὲ αἰσχος καὶ ποῖον ὄνειδος οἱ λόγοι οὗτοι δὲν προσάπτουσιν οὐ μόνον εἰς σέ, ἀλλὰ καὶ εἰς ἐμέ τὸν δυστυχῆ καὶ εἰς ὅλην τὴν γενεάν μου; Ἀλλ' ἐπειδὴ τὰ φανερά καὶ πρόδηλα ποτὲ κρυπτά δὲν γίνονται, τοῦλάχιστον πρὸς τὸ παρόν, ὦ Οἰδίπου, σὲ ἐξορκίζω, κρύψον τὸ αἰσχος σου καὶ συγκατάνευσον εἰς τὴν πατρίδα καὶ τοὺς οἰκεῖους σου νὰ ἔλθῃς, ἀφ' οὗ πρῶτον ἀποχαιρετήσῃς τὴν πόλιν ταύτην, ἥτις εἶναι ἀξία, ἀληθῶς, τοιαύτης ἀγάπης· ἀλλ' ἐνθερμότερον τῶν πατέρων σου τὴν γῆν ὀρεῖσαι ν' ἀγαπᾷς, ἥτις σ' ἐγέννησε καὶ σὲ ἀνέθρεψεν (1).

Οἴδιππος. ὦ φοβερὲ τολμητρία, ὦ σὺ, ὅστις εἰς πάντα χροιάν δικαίου προσπαθεῖς νὰ δώσῃς, πρὸς τί μάτην μὲ δοκιμάζεις, πρὸς τί ζητεῖς ἐκ δευτέρου ὑπὸ τὴν ἐξουσίαν σου νὰ

(1) Γλῶσσα πονηρότερα, βραδουργωτέρα, ἐπιβουλωτέρα τῆς τοῦ Κρέοντος δὲν δύναται νὰ ὑπάρῃ. Συναισθάνεται τὰς ἀδικίας τὰς ὁποίας μέλλει νὰ κάμῃ καὶ τὰς ὁποίας ἔκαμεν ἤδη ἐν μ' ῥει (διὰ τῆς ἀπαγῆς τῆς Ἰσμήνης) καὶ μεταχειρίζεται μυρίας στρεψοδικίας ὅπως ἀπατήτη τὸν γηραῖον Οἰδίπου, ὅστις εἰθὺς ἐξ ἀρχῆς θετικῆν σχηματίζει ἰδέαν, ὅτι ἀδύνατον νὰ εὐρεθῇ ἴχνος ἀνθρωπίνης φύσεως εἰς φύσιν ἐχθίδνης. Πόσον δ' ἐπιτυγχάνει ὁ Σοφοκλῆς εἰς τὴν διαγραφὴν τῶν διαφορῶν φύσεως χαρακτηρίων. Εἰς τὸ πρόσωπον τοῦ Κρέοντος ἀντεπροσώπυευσεν αὐτὴν τὴν διάστροφον φύσιν μεθ' ὅλων τῶν ὀλεθρίων αὐτῆς κακιῶν.

μὲ λάβῃς, τὸ ὅποιον ἐγὼ ἀναλογιζόμενος τρέμω καὶ φρικιῶ; Ὅταν ἐγὼ οἰκτρῶς ἀπὸ τὰ πάθη μου κατετρυχόμην, ὅταν νεφέλη σκοτεινὴ ἀπελπισίας μου ἐσκότιζε τὸν νοῦν καὶ μὲ δάκρυα ἐζήτουν τὴν ἐξορίαν μου ἐκ τῶν Θεῶν, δὲν συγκατένευες τὴν θέλησίν μου νὰ ἐκ πληρώσης· ἀλλ' ὅταν ἡ τρικυμία τοῦ πάθους μου κατεστάλη καὶ πολὺ γλυκὺ μοι ἦτο τυφλὸς εἰς τὴν πατρίδα μου νὰ διατρίβω, μακρὰν τότε τῆς πατρικῆς γῆς μ' ἐδίωκες, μακρὰν εἰς ξένην μ' ἐξώριζες γῆν ἢ συγγένειαν τότε οὐδὲν ἐσήμαινεν εἰς σέ. Καὶ τώρα πάλιν βλέπων, ἄθλιε, ὅτι αἱ φίλτατά μοι Ἀθηναὶ εὐμενῶς μὲ ὑποδέχονται, ὅτι ὅλος ὁ λαὸς μὲ ἀγαπᾷ, ἀγωνίζεσαι καὶ προσπαθεῖς νὰ μ' ἀποσπάσῃς ἐκ τοῦ ἀσύλου μου, γλυκεῖς τοὺς σκληροὺς λόγους σου κάμνον. Πρὸς τί δὲ θέλεις ἐκείνους ν' ἀγαπᾷς, οἵτινες οὐδ' ἴχνος συμπαιδείας τρέφουσι διὰ σέ; Σ' ἐρωτῶ δὲ καὶ τοῦτο, ἐάν κάνεις ἀφ' οὗ ἠρήθη κατὰ πρῶτον ἔτι τοῦ ἐζήτησες καὶ δὲν σὲ ἐβόηθησεν εἰς τὴν ἀνάγκην σου, ἤρχετο ἔπειτα τὸ ζητούμενον νὰ σᾶς δώσῃ, ὅταν ἡ καρδιά σας κορεσθεῖσα οὐδὲν ἐζήτει πλέον, ὅταν τοιαύτη ἄχαρις ἠδονὴ οὐδὲν σᾶς προσέφερε θέληγτρον, ματαῖα τότε καὶ χωρὶς λόγον μεγαλοδωρῖα δὲν ἤθελε σοὶ φανῆ; Τοιούτου εἶδους εἶναι καὶ αἱ πρὸς ἐμέ χάριτες σου· γλυκεῖαι ἐξω φαίνονται, ἀλλὰ φύσει κακαὶ καὶ ὀλεθριοὶ εἶναι. Ἴδου δὲ καὶ ἐνώπιον αὐτῶν κάκιστον ἄνθρωπον θὰ σὲ ἀποδείξω. Δὲν σκοπεύεις εἰς τὸν οἶκόν μου νὰ μὲ φέρῃς, ἀλλ' ἐξω τῶν Θεῶν νὰ μὲ βάλῃς νὰ καθίσω ἐπιθυμείς· καὶ οὕτω νὰ ἐλευθερωθῶσιν αἱ Θεῶν ἐκ τῶν δεινῶν, τὰ ὅποια πέρωται νὰ πάθῃ ἀπ' αὐτὴν ἐδῶ τὴν πόλιν. Ἀλλ' εἰς μάτην προσπαθεῖς· κάνενα ἐκ τῶν ὀλεθρίων σκοπῶν σου δὲν θὰ κατορθώσῃς. Τοῦτο μόνον θὰ κερδίσῃς ὅτι τὸ κακοποιὸν καὶ ἐκδικητικόν μου πνεῦμα ὑπεράνω τῆς πόλεώς σας θὰ περιπετᾷ. Ὅσον δ' ἀφορᾷ τοὺς υἱούς μου, τόσον μόνον θὰ κερδίσωσι τόπον, ὅσος τοὺς φθάνει πρὸς ταφὴν των. Ἐνόησας λοιπὸν ὅτι καλλίτερον ἀπὸ σὲ γνωρίζω ὅτι ἐν Θεῶν συμβαίνει; Ναι, βέβαια, πολὺ καλλίτερον, καθ' ὅσον ἀπὸ ἀσφαλέστερα τὰ

έμαθον πρόσωπα, από τὸν Ἀπόλλωνα δηλ. καὶ τὸν πατέρα τοῦ Δία. Σὺ δὲ μὲ τὰς αἰσχυρὰς πανουργίας καὶ δολιότητάς σου, μὲ τὰς ἀναιδεῖς καυχησιολογίας σου περισσότερα κακὰ παρὰ κέρδη καὶ ὠφελείας θ' ἀπολαύσης. Ἀλλὰ βεβαιώσου πλέον ὅτι εἰς τοὺς λόγους σου δὲν σκοπεύομεν νὰ πεισθῶμεν καὶ ἐπομένως ἀφισέ μας ἡσύχως νὰ ζῶμεν· διότι καὶ εἰς αὐτὴν τὴν ἀθλιὰν κατάστασιν εἰς τὴν ὁποίαν εὕρισκόμεθα, πάλιν κακῶς δὲν ζῶμεν, ἀφ' οὗ μᾶς ἀρέσκη τοιαύτη ζωή.

ΚΡΕΩΝ Μ' αὐτὰ ποῦ λέγεις καὶ ἀρνούμενος εἰς τὰς Θήβας νὰ ἐπιστρέψης, τί νομίζεις; ὅτι ἐγὼ θὰ δυστυχήσω ἢ σὺ ὁ ἴδιος πάλιν;

ΟΙΔΙΠΟΥΣ. Ἐγὼ πολὺ εὐχαριστοῦμαι καὶ λίαν τερπνὸν μοὶ εἶναι ὅτι οὐτ' ἐμὲ ἠδυνήθης νὰ πείσης, οὐτ' αὐτοὺς ἐδῶ οἴτινες μὲ περικυκλοῦσιν.

ΚΡΕΩΝ. Οὐδ' ἢ μακρὰ ἡλικία σου σ' ἐσωφρόνησεν, ἄθλιε, ἀλλ' ὄνειδος τὸ γῆρας σοὶ εἶναι.

ΟΙΔΙΠΟΥΣ. Ἴσως πολλὰ σὺ γνωρίζεις νὰ ὁμιλῆς· ἀλλὰ ποτὲ δὲν εἶναι δίκαιος ἐκεῖνος, ὅστις ὅλα καλὰ ζητεῖ νὰ τὰ κάμη.

ΚΡΕΩΝ. Πολὺ ὅμως διαφέρει ὁ ὁμιλῶν πολλὰ ἀπ' ἐκεῖνον, ὅστις κατάλληλα καὶ ἔγκαιρα λέγει.

ΟΙΔΙΠΟΥΣ. Ὅμιλεῖς λοιπὸν σὺ καὶ μὲ συντομίαν καὶ μὲ δικαιοσύνην;

ΚΡΕΩΝ. Ὅχι ὅμως καὶ δι' ἐκεῖνον, τοῦ ὁποίου ὁ νοῦς τὸν ἰδικόν σου ὁμοιάζει.

ΟΙΔΙΠΟΥΣ. Ἴδου ἐνώπιον αὐτῶν τὸ λέγω· φύγε καὶ εἰς μάτην μὴ τριγυρίζης τὸν τόπον, τὸν ὁποῖον ἐγὼ ὡς ἄσυλόν μου θεωρῶ.

ΚΡΕΩΝ. Λαμβάνω μάρτυρας, ὅχι πλέον σὲ, ἀλλ' αὐτοὺς ἐδῶ καθὼς καὶ τοὺς ἰδικούς μου, διὰ τοὺς λόγους τοὺς ὁποῖους μοὶ λέγεις, ἂν ποτε εἰς τὰς χεῖράς μου πέσης.

ΟΙΔΙΠΟΥΣ. Ποῖος διὰ βίας θὰ δυνηθῆ νὰ μ' ἀποσπάσῃ ἀπὸ τὰς χεῖρας τῶν γενναίων αὐτῶν προστατῶν μου;

ΚΡΕΩΝ. Ἀλλὰ σὺ, καὶ χωρὶς αὐτὸ νὰ τὸ πάθης, πάλιν μεγάλως θὰ λυπηθῆς.

ΟΙΔΙΠΟΥΣ. Αὐτός σου πάλιν ὁ φοβερῖσμός τί σημαίνει;

ΚΡΕΩΝ. Ἐκ τῶν δύο σου θυγατέρων, τὴν μὲν μίαν πρὸ ὀλίγου ἀρπάσας, τὴν ἀπέστειλα εἰς τὰς Θήβας, τὴν δὲ ἄλλην τώρα ἐτοιμάζομαι νὰ τὴν λάβω.

ΟΙΔΙΠΟΥΣ. Ἀλλοίμονον! εἰς ἐμέ.

ΚΡΕΩΝ. Μετ' ὀλίγον ἀκόμη σπαρακτικώτερον θὰ στενάζῃς καὶ θὰ γογγύζῃς.

ΟΙΔΙΠΟΥΣ. Ἦρπασες λοιπὸν τὴν κόρην μου;

ΚΡΕΩΝ. Μετ' ὀλίγον θ' ἀρπάσω καὶ ταύτην.

ΟΙΔΙΠΟΥΣ. Ἀχ! ξένοι, τί μέλλετε λοιπὸν νὰ κάμητε; σκοπεύετε νὰ μὲ προδώσετε, νὰ παραβῆτε τὰς ὑποσχέσεις σας; ἢ θὰ διώξῃτε αὐτὸν τὸν ἀχρεῖον ἀπὸ τὴν πόλιν σας;

ΧΟΡΟΣ. Ἐξω, ὀγλίγωρα, ξένε. Καὶ ὅ,τι τώρα κάμνεις, καὶ ὅ,τι πρὸ ὀλίγου ἔκαμες, ἄδικα ἐξ ἴσου εἶναι.

ΚΡΕΩΝ, (ἀποτεινόμενος πρὸς τοὺς συντρόφους του). Καιρὸς διὰ βίας νὰ τὴν λάβῃτε αὐτὴν, ἐὰν ἑκαυσίως δὲν θελήσῃ νὰ σᾶς συνοδεύσῃ.

ΑΝΤΙΓΟΝΗ. Ἀχ! ἡ ταλαίπωρος, ποῦ, ποῦ νὰ φύγω; Ποῖος θεὸς ἢ ποῖος ἄνθρωπος θὰ μὲ βοηθήσῃ;

ΧΟΡΟΣ. Τί κάμνεις ξένε;

ΚΡΕΩΝ. Οὐτε κἂν ἐγγίξω αὐτὸν ἐδῶ τὸν γέροντα· τὴν παρθένον μόνον λαμβάνω, ἥτις εἰς ἐμὲ ἀνήκει.

ΟΙΔΙΠΟΥΣ. Βοήθειαν, βοήθειαν, ἄρχοντες αὐτῆς τῆς χώρας.

ΧΟΡΟΣ. Ἄδικα πράγματα κάμνεις, ὦ ξένε.

ΚΡΕΩΝ. Πολὺ δίκαια, μάλιστα.

ΧΟΡΟΣ. Πῶς εἶναι δίκαια;

ΚΡΕΩΝ. Διότι τοὺς εἰς ἐμὲ ἀνήκοντας λαμβάνω.

ΟΙΔΙΠΟΥΣ. Ἰὼ, πολῖται.

ΧΟΡΟΣ. Δὲν σκοπεύεις λοιπὸν νὰ τὴν ἀφίσης; θέλεις νὰ ἐλθωμεν εἰς χεῖρας;

ΚΡΕΩΝ. Μακρὰν ἀπ' ἐδῶ.

ΧΟΡΟΣ. Ποτέ, ἐάν εἰς τοὺς λόγους μου δὲν πεισθῆς.

ΚΡΕΩΝ. Ἐάν κατὰ τι μὲ βλάβῃς, μάθε ὅτι αὐτὰς τὰς Θή-
ρας θέλεις προσβάλλει.

ΟΙΔΙΠΟΥΣ. Δὲν τὰ ἔλεγον ὁ δυστυχῆς;

ΧΟΡΟΣ. Τὴν κόρην ὀγλήγωρα ἀπὸ τὰς χειρὰς σου ἄφες.

ΚΡΕΩΝ. Μὴ ἀναμιγνύησαι εἰς πράγματα, τὰ ὅποια ποσῶς
δὲν ἐξουσιάζεις.

ΧΟΡΟΣ. Σὲ λέγω νὰ τὴν ἀφήσῃς

ΚΡΕΩΝ. Κι' ἐγὼ σὲ λέγω νὰ φύγῃς ἐντεῦθεν.

ΧΟΡΟΣ. Ἔλθετε, ἔλθετε, τρέξατε, πολῖται. Ἡ πατρίς μας
προσβάλλεται· δράμετε εἰς βοήθειάν της.

ΑΝΤΙΓΟΝΗ. Ἄχ! ξένοι, ξένοι, μὲ πηγαίνουνε τὴν δυσυχῆ.

ΟΙΔΙΠΟΥΣ. Ποῦ εἶσαι, κόρη μου;

ΑΝΤΙΓΟΝΗ. Οὐαί, πάτερ μου, ἰδοὺ διὰ βίας αὐτοὶ μὲ πη-
γαίνουν.

ΟΙΔΙΠΟΥΣ. Ἄλλὰ δὲν μοι τείνεις τὰς χειρὰς σου, νὰ σὲ
βοηθήσω;

ΑΝΤΙΓΟΝΗ. Τίποτε, τίποτε δὲν δύναμαι νὰ κάμω.

ΚΡΕΩΝ, (ἀποτεινόμενος πρὸς τοὺς συντρόφους του). Τί πε-
ρμένετε; Λάβετέ την καὶ τρέχετε.

ΟΙΔΙΠΟΥΣ. Ἄχ! δυστυχῆς ἐγὼ, ἄθλιος.

ΚΡΕΩΝ. Βακτηρίας τώρα πλέον δὲν ἔχεις νὰ περιπατήσης.
Δὲν ἤθελες νὰ θριαμβεύσης καὶ κατ' ἐμοῦ καὶ κατὰ τῆς πό-
λεως, ὑπὸ τῆς ὁποίας ἐγὼ ἐστάλην ἐδῶ, ἂν καὶ εἶμαι βασιλεὺς;
Νίκα τώρα ὅσον θέλεις. Ὅταν δ' ὁ χρόνος παρέλθῃ, θὰ ἐννοή-
σης βεβαίως ὅτι οὔτε αὐτὰ εἶναι δίκαια ὅσα τώρα κάμνεις, οὔ-
τε ὅσα πρότερον ἔκαμες, εἰς τοῦ ἀγρίου θυμοῦ σου τὸ ρεῦμα
ὑποχωρῶν.

ΧΟΡΟΣ. Σταμάτησον ἐκεῖ ποῦ εἶσαι.

ΚΡΕΩΝ. Σὲ λέγω μὴ ἐγγίξῃς.

ΧΟΡΟΣ. Ἀπὸ τὰς χειρὰς μου δὲν θὰ γλυτώσης, πρὶν ἢ τὰς
παρθένους μοι φέρῃς ἐδῶ.

ΚΡΕΩΝ. Ἐντὸς ὀλίγου καὶ ἄλλας δυστυχίας θὰ ἔχῃς νὰ
κλαύσης, καὶ ἄλλα δεινὰ θὰ θρηνήσης· διότι δὲν σκοπεῖω εἰς
αὐτὰς μόνας νὰ ἐξασκήσω τὴν βίαν μου.

ΧΟΡΟΣ. Τί λοιπὸν προτίθεσαι ἄλλο;

ΚΡΕΩΝ. Καὶ αὐτὸν ἐντὸς ὀλίγου θὰ λάβω.

ΧΟΡΟΣ. Στοχάζεσαι ὅτι θὰ τὸ κατορθώσης;

ΚΡΕΩΝ. Πολὺ ὠραία θὰ τὸ κατορθώσω, ἐάν δὲν μ' ἐμπο-
δίῃ ὁ βασιλεὺς τῆς χώρας.

ΟΙΔΙΠΟΥΣ. Σὺ, ἀναιδέστατε, θὰ ἐγγίξῃς ἐμέ;

ΚΡΕΩΝ. Σὲ διατάσσω νὰ σιωπᾷς.

ΟΙΔΙΠΟΥΣ. Ἄς μὲ συγχωρήσωσιν αἱ θεαὶ διὰ τὰς κατὰ-
ρας, ἃς κατ' αὐτοῦ θὰ ἐκτοξεύσω. Μοῦ ἤρπασας, ἄθλιε, τὸν ὀ-
δηγὸν ἐκεῖνον, ὅστις ἀντικαθίστα πρὸ μικροῦ τὴν ἀπουσίαν
τῆς ὀράσεώς μου. Ἄλλ' εἶθε, εἶθε ὁ παντεπόπτης Ἥλιος τοι-
οῦτον γῆρας, ὡς τὸ ἰδικόν μου, νὰ σοὶ δώσῃ.

ΚΡΕΩΝ. Τὸν ἀκούετε τώρα, πολῖται τῆς γῆς ταύτης;

ΟΙΔΙΠΟΥΣ. Καὶ ἐμὲ βλέπουσι καὶ σὲ ἀκούουσι καὶ ἐν-
νοοῦσιν, ὅτι ἐν ᾧ δι' ἔργων σὺ μὲ ἔβλαψας, μὲ λόγους μόνον
σ' ἐκδικοῦμαι ἐγὼ.

ΚΡΕΩΝ. Ἐ! πλέον, δὲν θὰ κρατήσω τὸν θυμόν μου· διὰ
βίας θὰ σὲ σηκώσω ἐντεῦθεν, ὅσῳ καὶ ἂν εἶμαι μόνος μου καὶ
γέρων ἀκόμη.

ΟΙΔΙΠΟΥΣ. Ἰὼ, ὁ ταλαίπωρος!

ΧΟΡΟΣ. Τόσην ἐμπιστοσύνην εἰς τὸν ἑαυτὸν σου ἔχεις,
ὥστε νομίζεις νὰ κατορθώσης αὐτὰ ποῦ λέγεις;

ΚΡΕΩΝ. Τὸ ἐλπίζω, μάλιστα.

ΧΟΡΟΣ. Ἐάν σὺ τὸ κατορθώσης, τὰς Ἀθήνας πλέον δὲν
θὰ τὰς θεωρήσω ὡς πόλιν.

ΚΡΕΩΝ. Ὅταν τὸ δίκαιον ὑπερισχύῃ, ὁ ἀδύνατος πολλὰ-
κις νικᾷ τὸν ἰσχυρόν.

ΟΙΔΙΠΟΥΣ. Τὸν ἀκούετε, ξένοι;

ΧΟΡΟΣ. Καὶ ὅμως τίποτε δὲν θέλει κατορθώσει.

ΚΡΕΩΝ. Ἐκεῖνο πλέον ὁ Ζεὺς τὸ γνωρίζει καὶ ὄχι σὺ.

ΧΟΡΟΣ. Μᾶς ὑβρίζεις λοιπόν, ἄθλιε;

ΚΡΕΩΝ. Τί θά κάμνης; θά τὰ ὑποφέρης;

ΧΟΡΟΣ. Ἰὼ πολῖται, ἰὼ ἄρχοντες τῶν Ἀθηνῶν! τρέξατε, φθάσατε, διότι ἔξω τῶν ὀρίων ἐξῆλθον αὐτοί.

ΘΗΣΕΥΣ. Τί βοή εἶναι αὕτη; Τί τρέχει; Τί ἐφοβήθητε καί μ' ἐρωνάξατε ἐν ᾧ ἐθυσίαζον εἰς τὸν προστάτην τοῦ Κολωνοῦ, εἰς τὸν θαλάσσιον Ποσειδῶνα; Εἶπατέ μοι τὴν αἰτίαν, διὰ νὰ μάθω πρὸς τί μὲ ἠναγκάσατε νὰ τρέχω ὅσον ἐγὼ δὲν ἤθελον.

ΟΙΔΙΠΟΥΣ. Ἄχ! φίλτατε, σὲ κατέλαβα ἐκ φωνῆς σου· φρικώδη ἔπαθον πρὸ ὀλίγου δευῶ ἀπ' αὐτὸν ἐδῶ τὸν ἄθλιον.

ΘΗΣΕΥΣ. Εἰπέ μοι, τί ἔπαθες; καὶ ποῖος σ' ἐκακοποίησεν;

ΟΙΔΙΠΟΥΣ. Αὐτὸς ὁ Κρέων, τὸν ὅποῖον βλέπεις ἐδῶ, μὴ ἤρπασε τὸ χαριτόβρυτον ζεῦγος τῶν πρυφερῶν θυγατέρων μου.

ΘΗΣΕΥΣ. Τί εἶπες;

ΟΙΔΙΠΟΥΣ. Τὰ ἤκουσας, βασιλεῦ, ὅσα ἔπαθον.

ΘΗΣΕΥΣ. Ἄς τρέξῃ κάνεις ἐκ τῶν ὑπηρετῶν μου ὀγλίγωρα εἰς τοὺς βωμοὺς καὶ νὰ διατάξῃ ὅλους τοὺς πολῖτας, εἴτε πεζοὶ εἴτε ἔφιπποι, νὰ σπεύσωσι ταχέως, ἐκεῖ μάλιστα τοῦ συναντῶνται οἱ δύο δρόμοι τῶν ταξειδιωτῶν καὶ νὰ ἐμποδίσωσι τὴν φυγὴν τῶν παρθένων. Περίγελως ἐγὼ ἐνὸς ἀθλίου ξένου ποτὲ δὲν θά γείνω καὶ διὰ βίας ποτὲ δὲν θέλω νικηθῆ. Ἄς ὑπάγῃ λοιπὸν ὅστις δήποτε, ὀγλίγωρα. Αὐτὸν δ' ἐγὼ, ἐὰν ἀφελῶ εἰς τὸ ρεῦμα τοῦ θυμοῦ μου, τοῦόποῖο εἶναι ἄξιος, ποτὲ δὲν θέλω τὸν ἀφῆσει ἐκ τῶν χειρῶν μου· ἀλλὰ θά τιμωρηθῆ μὲ τοὺς νόμους μὲ τοὺς ὁποίους εἰσῆλθεν ἐναυθῆ. Ποτὲ ἐκ ταύτης τῆς χώρας δὲν θά ἐξέλθῃς, πρὶν ἢ τὰς δύο παρθένους ἐνώπιόν μου παρουσιάσῃς. Αἱ αὐθάδεις δὲ πράξεις σου καὶ ἐμὲ προσβάλλουσι καὶ τοὺς γονεῖς σου καὶ τὴν πατρίδα σου. Εἰσῆλθες, ἄθλιε, εἰς πόλιν ἥτις μετ' εὐλαβείας τὸ δίκαιον ἐξασκαί, καὶ ἄνευ νόμου οὐδὲν καταργάζεται, καὶ ἔπειτα, καταφρονήσας τὴν ἐξουσίαν τῆς πόλεως, ἀρπάζεις διὰ βίας ὅ,τι θέλεις, νομιζὼν τοὺς ὑπηκόους

μου δειλοὺς καὶ ἀνάνδρους, τὴν πόλιν χωρὶς πολίτας καὶ ἐμὲ ὡς οὐδὲν σημαίνοντα, ὡς οὐδεμίαν βαρύτητα ἔχοντα. Βεβαίως αἱ ὀθθαὶ δὲν θά σὲ ἀνέθρεψαν κακὸν· διότι δὲν ἀγαπῶσιν ἀδίκους ἀνθρώπους καὶ καταχραστὰς νὰ τρέφωσι. Καὶ οὔτε θά σ' ἐπαινέσωσιν οὔτε θά ἐπιδιοκίμασωσι τὴν ἀχρεῖαν διαγωγὴν σου, καὶ τὴν πόλιν μου ἀτιμάζοντος καὶ αὐτοὺς ἀκόμη τοὺς θεοὺς, διότι ἀρπάζεις ἀνθρώπους οὔτινες πρὸς αὐτοὺς ἦσαν ἱκέται. Ἐὰν ἐγὼ εἰς τὴν χώραν σὰς ἤρχομαι, καὶ ἂν μ' ὄλα τὰ δίκαιά μου ἤμην, κάνεν πάλιν δὲν ἤθελον τολμήσει οὔτε νὰ λάβω οὔτε ν' ἀρπάσω, ἄνευ τῆς ἀδείας τοῦ βασιλέως· ἤθελον δ' ἐξετάσει πῶς ὀφείλει νὰ πολιτευθῆ εἰς ξένος πρὸς τοὺς πολῖτας. Σὺ δὲ προσβάλλεις τὴν ἰδίαν πατρίδα σου, ἐν ᾧ αὕτη δὲν εἶναι πραγματικῶς ἀξία αἰσχυρος, καὶ ὅσῳ γηράσκεις τόσῳ ὁ νοῦς σου σκοτιζέται καὶ γίνεται κενός. Καὶ πρότερον ἐγὼ σοὶ εἶπον καὶ τώρα σ' ἐπαναλαμβάνω, ὀγλίγωρα ἐδῶ νὰ μοι φέρῃς τὰς θυγατέρας ἂν δὲν θέλῃς θέλων καὶ μὴ θέλων ἐδῶ νὰ καυκήσῃς καὶ ποτὲ νὰ μὴ ἐξέλθῃς ἐντεῦθεν. Καὶ λάβε τοὺς λόγους μου ὑπὸ σπουδαίαν ὄψιν, διότι θά σ' ἀναγκάσω νὰ τοὺς πραγματοποιήσῃς.

ΧΟΡΟΣ. Βλέπεις ποῦ κατήντησας, ξένε; ἴσως ἡ γενεὰ σου δίκαιον σ' ἀναδεικνύει, καὶ ὄμως εἰσαὶ κἀκίστος.

ΚΡΕΩΝ. Ὅσα ἔκαμα, Θεοῦ, δὲν τὰ ἔκαμα διότι ἐνόμισα τὴν πατρίδα σὰς χωρὶς φρόνησιν ὅτι εἶναι, ἀλλὰ συλλογιζόμενος ὅτι κάνεις τόσον ζῆλον δὲν ἤθελεν ἀναπτύξει διὰ τοὺς συγγενεῖς μου ὥστε ἀκουσίως ἐμοῦ νὰ τοὺς τρέφωσι. Καὶ ἔπειτα ἐγνώριζον ὅτι ποτὲ δὲν ἤθελον δεχθῆ ἄνθρωπον μικρὸν καὶ βέβηλον, ὅστις ἐφόνευσε τὸν πατέρα, ὅστις ἐνυμφεῦθη τὴν μητέρα του. Ἐγνώριζον τὴν διακρινούσαν τὸν Ἄρειον Πάγον φρόνησιν καὶ ἐστοχαζόμενον ὅτι ποτὲ δὲν ἤθελεν ἀφῆσει νὰ κατοικήσωσι τὴν πόλιν σὰς τοιοῦτοι ἄνθρωποι πλάνητες. Εἰς ταῦτα καὶ μόνον ἐπιστηριζόμενος ἤρπασα κ' ἐγὼ τὴν λείαν μου. Καὶ πάλιν δὲν ἤθελον κάμει αὐτὸ, ἐὰν φοβερὰς κατάρως δὲν ἐξετόβρευεν οὗτος καὶ κατ' ἐμοῦ καὶ κατ' ὅλης τῆς γενεᾶς

μου τότε κ' ἐγὼ ἠθέλησα νὰ τὸν ἐκδικηθῶ. Ποτὲ ὁ θυμὸς δὲν γηράσκει, ποτὲ τὸ τέρμα αὐτοῦ δὲν ἐπέρχεται, ἐὰν μὴ ἐπέλθῃ ὁ θάνατος· τοὺς ἀποθνήσκοντας μόνον οὐδεμία λύπη προσβάλλει, οὐδὲν ἄλγος κεντᾶ. Τῆρα δὲ σὺ κάμε ὅ,τι καὶ ἂν θέλῃς· μόνος εἶμαι· καὶ δίκαια ἐὰν ἔχω, πάλιν ἀσθενῆς καὶ ἀδύνατος γίνομαι· καὶ ὅμως θὰ προσταθῶ, ἄς εἶμαι καὶ γέρον, ν' ἀντισταθῶ εἰς ὅ,τι καὶ ἂν ἀποφασίσῃς.

ΟΙΔΙΠΟΥΣ. Ποῖον, ἀναιδέστατε, προσβάλλεις; ἐμὲ τὸν γέροντα ἢ τὸν ἴδιον ἑαυτὸν σου; Πρὸς τί μοι ἀναφέρεις καὶ αἰωνίως τὸ στόμα σου διαφεύγουσι γάμοι καὶ φόνοι καὶ συμφοραὶ, πάθῃ τὰ ὅποια ἀκουσίως ἐγὼ ἔπαθον καὶ κατεργάσθην; Ὁργισμένοι πρὸ πολλοῦ οἱ θεοὶ κατὰ τῆς ἰδικῆς μου γενεᾶς, μὲ τοιαῦτα ἀπεφάσισαν πάθῃ νὰ τιμωρήσωσιν ἐμὲ τὸν ἀθῶον. Ποῖον σὺ ὄνειδος εὐρίσκεις εἰς ἐμὲ, ποῖαν κηλίδα μιανὰν, διότι ἀκουσίως καὶ εἰς ἐμὲ καὶ εἰς τοὺς οἰκείους μου ἠμάρτησα; Λέγε μοι· ἐὰν εἰς τὸν πατέρα μου χρησμός τις ἤρχετο, ὅτι ἐμελλε ν' ἀποθάνῃ ἐκ τοῦ υἱοῦ του, τί πταίω ἐγὼ καὶ πῶς ἠδύνασο νὰ ὀνειδίσης ἐμὲ, ὅστις δὲν εἶχον γεννηθῆ ἀκόμη; Ἐὰν δὲ δύστηνος φανείς συνεπλάκην μετὰ τοῦ πατρὸς μου καὶ ἐφόνευσα αὐτόν, πῶς εἶναι δυνατόν νὰ μὲ κατηγορήσῃς δι' ἀκούσια ἔργα; Δὲν ἐντρέπεται δὲ, τρισάθλιε, ἀναγκάζων με νὰ ὁμιλήσω περὶ τῆς μητρός μου, ἥτις καὶ ἰδική σου ἦτο ἀδελφή; διότι τίποτε πλέον δὲν θὰ κρύψω, ἀπ' οὗ τὸ βέβηλον στόμα σου δὲν ἐσιώπησε. Μ' ἐγέννησε, ναί, μ' ἐγέννησεν (ἄχ! φρίκη κακῶν) χωρὶς νὰ γνωρίζῃ, χωρὶς νὰ γνωρίζω καὶ γεννήσασά με, ἐγέννησεν ἔπειτα μετ' αὐτοῦ, φεῦ, τοῦ υἱοῦ τῆς τέκνα, τὰ ὅποια ὄνειδος καὶ αἴσχος αὐτῆς ἔγιναν. Ἄλλ' ἐν καὶ μόνον ἐγὼ γνωρίζω, ὅτι σὺ μὲν θέλων ὕβρισας καὶ ἐμὲ καὶ ἐκείνην· ἐγὼ ὅμως καὶ μὴ θέλων ἐνυμφεύθην αὐτήν, καὶ ἀκουσίως μου τοιαῦτα ἔργα μιανὰ ἀναφέρω. Ἄλλ' οὔτε διὰ τοὺς γάμους τῆς μητρός, οὔτε διὰ τὸν φόνον τοῦ πατρὸς ἐγὼ θέλω ὀνομασθῆ κακός; διὰ τοὺς ὁποίους σὺ τώρα τόσον πικρῶς μὲ ὀνειδίζεις, ἄθλιε. Ἀποκρίσου μοι· δὲ εἰς μίαν καὶ μόνην ἐρώτησιν. Ἐὰν

κάνεις πλησιάσας ἐζήτει νὰ σὲ φονεύσῃ πάντῃ ἀθῶον, χωρὶς τίποτε νὰ κάμῃς, ἤθελες ἐρωτήσῃ ἄρα γε ἂν ὁ φόνος εἶναι πατὴρ σου, ἢ εὐθὺς τὴν τιμωρίαν εἰς αὐτόν ἤθελες ἐπιφέρει, ἐὰν ἀγαπᾷς τὴν ζωὴν σου, καὶ οὔτε ἤθελες ἐξετάσει ἂν δίκαια εἶναι ἡ ἐκδίκησις ἢ ὄχι; Καὶ εἰς ἐμὲ λοιπὸν τὸν ἴδιον τοιαῦτα κακὰ μοι ἀπέστειλαν οἱ θεοί, εἰς τὰ ὅποια ἐγὼ νομίζω ὅτι, καὶ ὁ πατὴρ μου ἂν ἐζῆ, πάλιν ἐμὲ θὰ ἐδικαίονε, πάλιν μομφὴν εἰς ἐμὲ δὲν ἤθελε προσάψει. Ἄλλὰ σὺ, ἐπειδὴ ἄδικος καὶ κάκιστος μεταξὺ τῶν ἀνθρώπων εἶσαι, ἐπειδὴ καὶ αὐτὰ τὰ ἄρρητ' ἀθέμιτα καλὰ τὰ νομίζεις, διὰ τοῦτο, ἄθλιε, μὲ ὀνειδίζεις οὕτω πως. Καλὸν δὲ στοχαζέσαι τὸ νὰ κολακεύσῃς καὶ τὸν Ἥρσέα καὶ τὰς Ἀθήνας, λέγων ὅτι γενναῖοι πολῖται κατοικοῦσιν αὐτάς; ἀλλὰ, μ' ὅλους τοὺς ἐπαίνους σου, λησμονεῖς, φαίνεται, ὅτι ἐὰν κάμῃς πόλις γνωρίζῃ νὰ σέβηται καὶ τιμᾷ τοὺς θεοὺς, αὕτη ὑπερβαίνει ὡς πρὸς τοῦτο πᾶσαν ἄλλην. Ἀπὸ τοιαύτην λοιπὸν εὐσεβεστάτην πόλιν ἠθέλησας νὰ κλέψῃς ἐμὲ τὸν γέροντα ἰκέτην καὶ ἤρπασας τὰς ἀθῶας θυγατέρας μου. Διὰ τοιαῦτα ἐγὼ παρακαλῶ τοὺς θεοὺς καὶ καθικετεῶ εἰς βοήθειάν μας νὰ ἔλθωσι καὶ νὰ μᾶς προστατεύσουν, διὰ νὰ μάθῃς καὶ σὺ ποῖοι ἄνδρες, ποῖοι θερμοὶ πατριῶται κατοικοῦσιν εἰς τὰς περικελεῖς Ἀθήνας.

ΧΟΡΟΣ. Ἀγαθός, βασιλεῦ, ὁ ξένος μας εἶναι· ἀλλὰ τὰ πάθῃ αὐτοῦ καὶ αἱ δυστυχίαί τόνον ὀλέθριοι εἶναι, ὥστε χρῆζει ἀληθῶς βοηθείας.

ΘΗΣΕΥΣ. Ὅσα εἶπομεν φθάνουσι· διότι οἱ μὲν ἀρπάσαντες τὰς θυγατέρας σπεύδουσι τώρα, ἡμεῖς δὲ, οἵτινες ἐπάθομεν ὑπ' αὐτῶν, καθήμεθα ἐδῶ καὶ χρονοτριβοῦμεν εἰς μάτην.

ΚΡΕΩΝ. Τί λοιπὸν σκοπεύεις νὰ προστάξῃς εἰς ἓνα ἀδύνατον καὶ στερημένον βοηθοῦ ἀνθρώπον;

ΘΗΣΕΥΣ. Νὰ προηγηθῆς αὐτοῦ ἐδῶ τοῦ δρόμου, καὶ ἐγὼ θέλω σὲ συνοδεύσει· καὶ ἂν μὲν ἔχῃς τὰς παρθένους εἰς αὐτοὺς ἐκεῖ τοὺς τόπους, νὰ μοι τὰς δεῖξῃς· ἂν δ' οἱ κατέχοντες αὐτάς φεύγωσιν, ἡσυχάσωμεν τότε ἡμεῖς· διότι ἄλλοι κα-

τόπων των τρέχουσιν, οἵτινες θὰ τοὺς ἀναγκάσωσι νὰ μὴ εὐχαριστηθῶσι τόσον πολὺ διότι ἐδραπέτευσαν ἐκ τῆς πόλεως ταύτης. Ἀλλὰ προηγήθητι· μάθε ὅτι, ἐν ᾧ ἄλλους ἤθελες νὰ ἐρωτήσης, σὺ μόνος σου ἐκράτηθης, ἐν ᾧ ἄλλους ἐσκόπευες ν' ἀρπάξης καὶ νὰ καταλάβῃς, σὺ μόνος σου ὑπὸ τῆς τύχης κατελήφθης· διότι πράγματα διὰ δόλου καὶ πανουργίας ἀποκτώμενα ποτὲ δὲν σώζονται, ποτὲ δὲν διατηροῦνται. Καὶ μὴ ἐλπίζῃς ὅτι θέλει σὲ βοηθήσει κανείς· διότι δὲν ἐλπίζω νὰ ἐφθασῃς εἰς τόσῃν τόλμῃν καὶ ἀναιδῇ αὐθάδειαν χωρὶς νὰ εἶχες βοηθούς, χωρὶς νὰ εἶχες ὄπλα. Πάντοτε θὰ ὑπάρχει κάτι τι, εἰς τὸ ὁποῖον σὺ ἐπιστηριζόμενος κατειργάσθης τὰ τολμημάτά σου. Αὐτὰ λοιπὸν τώρα τὰ λαμβάνω ὑπ' ὄψιν, διότι δὲν θέλω ὅπως μία ὀλόκληρος πόλις ἀσθενεστέρα ἐνὸς ἀνθρώπου φανῇ. Καταλαμβάνεις αὐτὰ ὅπου σοὶ λέγω; ἢ νομίζεις ὅτι καὶ ὅσα τώρα σοὶ λέγω καὶ ὅσα ἄλλοι σοὶ εἶπον ὅταν ταῦτα κατειργάζεσθαι, ὅτι ὅλα εἶναι μάταια καὶ ἀνεκτέλεστα;

ΚΡΕΩΝ. Τίποτε δὲν σὲ βλάπτει ὅσα καὶ ἂν θέλῃς νὰ μοὶ λέγῃς ἐδῶ· ἀλλ' ὅταν εἰς τὰς Θήβας ἀπέλθωμεν, τότε θὰ συλλογισθῶμεν τὸ τί πρέπει νὰ κάμωμεν.

ΘΗΣΕΥΣ. Πήγαινε τώρα καὶ ὅσα θέλεις φοβέριζε· σὺ δὲ, Οἰδίπου, ἡσύχασον εἰς τὸν τόπον σου καὶ βεβαιώσου καλῶς ὅτι, πρὶν ἀποθάνω, ποτὲ δὲν θέλω ἀποκάμει προσπαθῶν νὰ σοὶ ἐπιστρέψω τὰς θυγατέρας σου.

ΟἰΔΙΠΟΥΣ. Εἶθε, Θεσεῦ, νὰ εὐτυχῆς καὶ διὰ τὰ γενναῖα φρονήματά σου καὶ διὰ τὴν δικαίαν βοήθειαν τὴν ὁποίαν παρέσχες εἰς ἡμᾶς.

ΧΟΡΟΣ.

(Στροφὴ α΄.)

Εἶθε νὰ ἤμην ἐκεῖ ὅπου γενναῖοι πολεμιστὰὶ εἰς τὸν ἀγῶνα τοῦ βροντοφώνου Ἄρεως ἀπληθείφθσαν, εἴτε ἐν τῷ Πυθίῳ(1), εἴτε εἰς τὰς ἀκτὰς ἐν ταῖς ὁποῖαις βριθοῦσιν οἱ λαμπαδηφοροῦντες (2) καὶ ὅπου σεβάσμιαι θεαὶ ἐναυλίζονται τερπνῶς καὶ εὐφροσύνως τὰ ἱερά μυστήρια, τὰ ὁποῖα ψάλλουσιν εἰς αὐτὰς οἱ θνητοὶ, τῶν ὁποίων τὰ χεῖλη χρυσοῦ κλείς τῶν καλλικελάδων Εὐμολπιδῶν(3) κλείει. Ἐκεῖ, νομίζω, ὅτι ὁ Θεσεύς, τὰ ὄρη διερχόμενος, θέλει συνάψαι πόλεμον μετὰ τῶν ἀρπασάντων τὰς δύο τρυφερὰς παρθένους καὶ ὅτι θὰ τιμωρήσῃ αὐτοὺς μ' ὅσας δυνάμεις ἀπαιτοῦνται.

('Αντιστροφὴ α΄.)

Πρὸς δυσμὰς ἄρα γε τοῦ χιονοσκεπέστου ὄρους, ἔνθεν ἡ Οἰατὶς ἄρχεται πεδιάς (4), τρέχουσιν οὗτοι συναμιλλώμενοι ἦ

(1) Ὁ περίφημος ναὸς τοῦ Ἀπόλλωνος ἔκειτο εἰς τὰ περίεξ τῆς Οἰνός. Ἡ δὲ Οἰνὴ ἔκειτο ἐπὶ τῶν συνόρων τῆς Ἀττικῆς καὶ Βοιωτίας. Οἱ ἐκ τῶν Ἀθηνῶν μεταβαίνοντες εἰς Θήβας ἔπρεπε νὰ διέλθωσι διὰ τῆς Οἰνός.

(2) Ὁ Σοφοκλῆς ἐναυθα ἐννοεῖ τὰς ἐν τῇ Ἐλευσίνῃ τελουμένας λαμπαδηφορίας. Καὶ ἡ Ἐλευσίς δὲ ἦτο πλησίον τῆς ἱερᾶς ὁδοῦ, ἀλλὰ πλησιεστέρα τῆς Οἰνός εἰς τὰς Ἀθήνας. Σεβαστάς θεὰς ὀνομάζει τὴν Δήμητραν καὶ Περσεφόνην, ἐπιστατούσας ἐπὶ τῶν μυστηρίων.

(3) Οἱ Εὐμολπίδαι καταγόμενοι ἐκ τοῦ υἱοῦ τοῦ Ποσειδῶνος Εὐμόλπου ἦσαν μία ἐκ τῶν ἀρχαιοτέρων ἐν Ἀθήναις γενεῶν, ἐξ ἧς ἐξελέγοντο οἱ διὰ τὰ Ἐλευσίνια μυστήρια ἱερεῖς· φαίνεται δὲ ὅτι ὡς σύμβολον αὐτῶν εἶχον χρυσοῦν τινα κλεῖδα.

(4) Τὸ χιονοσκεπέστον ὄρος ἦν τὸ ὄρος τῆς Ἀττικῆς Αἰγάλεως. Οἱ τὴν Ἀντιγάνην λοιπὸν ἀρπάζαντες Θεβαῖοι ἔπρεπε νὰ διευθυνθῶσι πρὸς τὰς Ἀθήνας καὶ ἀκολουθῶντες διὰ τῆς Οἰνός, πρὸς δεξιάν τοῦ Αἰγάλεω, ἢ ἀντὶ νὰ φύγωσι πρὸς νότον, ἠδύναντο νὰ λάβωσι βόρειον

ἐρ' ἵππων ἢ ἐπὶ ταχυπετών ἀρμάτων; Καὶ ὅμως θὰ νικηθῆ ὁ Κρέων. Φοβερός μὲν εἶναι ὁ τοὺς Ἀθηναίους ἐμπνέων αἱματόφυρτος Ἄρης, φοβερά δὲ καὶ ἡ τῶν Θεσιδῶν δύναμις. Ἀστράπτουν τώρα οἱ χρυσοὶ χαλινοὶ ὀρμῶσιν ὡς λέοντες οἱ ἵπποι, ἰσχυρῶς τὰς ἡνίκας τῶν ἵππων κρατοῦντες, οἱ τὴν Ἀθηναῖν τιμῶντες καὶ τὸν θαλασσοκράτορα Ποσειδῶνα, τὸν φίλτατον υἱὸν τῆς Ῥέας.

(Στροφή β').

Ὁ ἀγὼν ἄρα ἤρχισεν; ἢ βραδύνουσιν ἀκόμη; Προαισθάνομαι ἐγὼ ὅτι θὰ δοθῆ ὀπίσω κ' εἰς τὰς ἀγκάλας σου θὰ ἔχῃς μετ' ὀλίγον τὴν φοβερά μὲν ὑπομείνασαν πάθη καὶ τὴν ἐκ τῶν συγγενῶν τῆς ὑβρισθεῖσαν οἰκτρῶς θυγατέρα σου. Θὰ κάμῃ, θὰ κάμῃ κατὰ τι ὁ Ζεὺς σήμερον· ἀγαθὰ προμαντεύω ἐγώ. Ἄχ! ἄς ἤμην θελλόπους περιστέρᾳ ὅπως τὰς αἰθερίας διασχίζουσα νεφέλας εἰς τὸ ἔνδοξον τοῦ ἀγῶνος νὰ φθάσω πεδῖον καὶ θεατῆς αὐτοῦ νὰ γίνω.

(Ἀντιστροφή β').

Ἦ τῶν θεῶν ἀρχηγέ, ὦ παντεπόπτα Ζεῦ καὶ σὺ σεβασμία Παλλὰς Ἀθηναῖα, δωρήσατε ἔνδοξον νίκην εἰς τοὺς ἀρχηγούς τῆς πόλεώς μας καὶ ἀξιώσατε τὴν λείαν ἐκ τῶν χειρῶν τοῦ ἐχθροῦ τῶν νὰ λάβωσι. Καὶ σὺ, Ἄπολλον κυνηγέ, καὶ σὺ Ἄρτεμις, ἢ τὰς ταχύποδας καὶ πυκνοστίκτους κυνηγοῦσα ἐλάφους, διπλῆν παράσχετε βοήθειαν, κ' εἰς τοὺς πολίτας

διεῦθονσιν ὅπως φθάσωσιν εἰς Οἰνόην, στρεφόμενοι πρὸς τὸ βόρειον τοῦ Αἰγάλεω μέρος· ἐκλέγοντες δὲ τὴν ὁδὸν ταύτην, ἐμελλόν νὰ διέλθωσι πρὸς δυσμὰς τοῦ ὄρους. Αἱ δύο αὗται ὁδοὶ συνηνοῦντο εἰς τὸ Παιῆσιον πεδῖον, μεταξὺ Οἰνόης καὶ Ἐλευσίνος. Ἡ δὲ Οἰατὶς πεδιάς ἐγένετο μετὰ τοῦ Αἰγάλεω, καὶ ἦτο πρὸς βορρᾶν τῶν Ἀθηναίων, ὅχι μακρὰν τῶν Ἀχαρνῶν.

καὶ εἰς τὴν πόλιν. Ἴδου λοιπὸν, ξένε, ὅτι δὲν ἐμάντευσα ψευδῶς· ἴδου βλέπω τὰς παρθένους ἐδῶ νὰ πλησιάζουσιν.

ΟΙΔΙΠΟΥΣ. Ποῦ; πῶς; τί εἶπας; ἀληθῶς;

ΑΝΤΙΓΟΝΗ. Ἄχ! πάτερ, πάτερ, τίς θεὸς σοὶ ἀπέστειλεν αὐτὸν τὸν φιλόφθονον ἄνθρωπον ὅστις ἡμᾶς ἔφερε πλησίον σου;

ΟΙΔΙΠΟΥΣ. Ἦλθετε, τέκνα μου;

ΑΝΤΙΓΟΝΗ. Μᾶς ἔσωσαν, καί, αἱ γενναῖαι χεῖρες τοῦ Θεσῆως καὶ τῶν ἀνδρείων συντρόφιων του.

ΟΙΔΙΠΟΥΣ. Ἐλθετε, τέκνα μου, εἰς τὰς ἀγκάλας μου, ἔλθετε· ἄχ! νὰ περιπτυχθῶ αὐτὰ τὰ τραφερά σώματα, τὰ ὅποια ποτὲ πλέον δὲν ἤλπιζον νὰ ἔλθωσιν.

ΑΝΤΙΓΟΝΗ. Ἴδου ὅτι θέλεις, ὅτι ἐπιθυμεῖς τὸ ἀπολαμβάνειν.

ΟΙΔΙΠΟΥΣ. Ποῦ λοιπὸν, ποῦ εἴσθε;

ΑΝΤΙΓΟΝΗ. Καὶ αἱ δύο ὁμοῦ εἰς τὰς ἀγκάλας σου ἐρχόμεθα.

ΟΙΔΙΠΟΥΣ. Ἄχ! κόραι μου ἀγαπημέναι.

ΑΝΤΙΓΟΝΗ. Εἰς τὸν πατέρα καὶ τί δὲν εἶναι ἀρεστόν;

ΟΙΔΙΠΟΥΣ. Ἦ βακτηρίαι τυφλοῦ.

ΑΝΤΙΓΟΝΗ. Οἰκτραὶ βακτηρίαι τάλαιπύρου τυφλοῦ.

ΟΙΔΙΠΟΥΣ. Σᾶς ἔχω πλέον εἰς τὰς ἀγκάλας μου· δυστυχῆς πλέον δὲν θ' ἀποθάνω, ὅχι, ἀπ' οὗ πλησίον μου εἰς τὴν τελευταίαν στιγμὴν θὰ σᾶς ἔχω. Στηριχθῆτε, κόραι μου, εἰς τὰ δύο πλευρά μου, περιπτυχθῆτε σφιγκτὰ τὸν πατέρα σας κ' ἄς τελειώσουν πλέον τὰ τόσον ἄθλια καὶ φορικτῶδη δεινά μου. Διηγηθῆτέ μοι δὲ ἐν συντόμῳ τὸ τί συνέβη, ἐπειδὴ εἰς σᾶς τὰς νεαρὰς παρθένους ὀλίγαι λέξεις φθάνουσιν.

ΑΝΤΙΓΟΝΗ. Αὐτὸς ἡμᾶς ἔσωσε, πάτερ· αὐτὸν ν' ἀκούσης ὀφείλεις· καὶ ἔπειτα ὀλίγα μένουσι νὰ σ' εἶπω καὶ ἐγώ.

ΟΙΔΙΠΟΥΣ. Μὴ ἀπόρει, ὦ ξένε, διὰ τὴν τόσην μακρηγορίαν μου, διότι ἀδυνατῶ τὴν χαρὰν μου νὰ σοὶ ἐκφράσω, ἐπανιδῶν τὰ ἀγαπητά μου τέκνα, τὰ ὅποια δὲν ἤλπιζον πλέον νὰ ἴδω. Γνωρίζω ὅτι μόνον εἰς σὲ αὐτὰς μου τὰς ἡδονὰς χρεωστῶ. Σὺ

καὶ μόνος τὰς ἔσωσας ἀπὸ τὰς χεῖρας ἐχθροῦ φοβεροῦ, καὶ ὄχι κάνεις ἄλλος. Εἶθε δὲ οἱ θεοὶ νὰ σοὶ δώσωσιν ὅσα ἐγὼ ἐπιθυμῶ καὶ διὰ σέ καὶ διὰ τὴν πόλιν ὀλόκληρον· διότι ἐδῶ καὶ μόνον τὴν εὐτέθειαν ἐμφωλεύουσιν εὖρον, ἐδῶ τὴν ἐπιείκειαν καὶ τὴν φιλανθρωπίαν, ἐδῶ τὴν εὐλικρίνειαν καὶ τὴν ἀνυποκρισίαν. Καλῶς ἐγὼ ταῦτα γνωρίζω, ἐκφράζω διὰ λόγων τὴν εὐγνωμοσύνην μου. Ὅσα τώρα ἔχω, ὅσα φίλτρα ἀπολαμβάνω, εἰς σέ ὅλα τὰ ὀφείλω. Ἄλλὰ δὲς μοι, βασιλεῦ, τὴν χειρὰ σου καὶ ἄφες με ὅπως φιλήσω, κατὰ τὴν συνήθειαν, τὸ μέτωπόν σου. Ἄλλὰ τί λέγω; πῶς ὁ ἄθλιος ἐγὼ ἐπιθυμῶ νὰ ἐγγίσω ἄνθρωπον, τὸν ὅποιον οὐδὲν κακίης στίγμα κηλιδώνει (1); Ὅχι δὲν τὸ θέλω, οὔτε τὸ ἀνέχομαι ποτε. Μετὰ τῶν δυστυχῶν οἱ δυστυχεῖς μόνον ἄς συνταλαιπωρῶνται. Δέξαι ἐν τούτοις τὰς εὐχὰς μου καὶ φρόντιζε περὶ ἐμοῦ, καθὼς σήμερον τόσας φροντίδας δι' ἐμέ κατέβαλλες.

ΘΗΣΕΥΣ. Οὔτε διὰ τὴν ἔκτασιν τῶν λόγων σου, Οἰδίπου, ἀπορῶ, ἀγαλλιασθεὶς ἐν τῇ ἐπανόδῳ τῶν τέκνων σου, οὔτε διότι ἐπροτίμησας τοὺς λόγους τῶν θυγατέρων σου ἀπὸ τοῦς ἰδικούς μου· κάμμία ἐνόχλησις ὡς ἐξ αὐτῶν τῶν πραγμάτων δὲν προξενεῖται εἰς ἡμᾶς. Δι' ἔργων ἐπιθυμοῦμεν τὴν ζωὴν μας νὰ καταστήσωμεν λαμπρὰν καὶ ὄχι διὰ λόγων. Καὶ τοῦτο εἶναι ἤδη φανερόν, διότι ὅσα σοὶ ὑπεσχέθη, ὅλα τὰ ἐξετέλεσα καὶ εἰς κἀνὲν δὲν ἐφάνη ψεύστης. Ἴδου τὰς θυγατέρας σου ζώσας τὰς ἐπαναφέρω, χωρὶς τίποτε νὰ πάθωσιν ἀφ' ὧν τὰς ἐφοβέρισαν. Καὶ πῶς μὲν συνέβη ὁ πόλεμος, μάταιον εἶναι νὰ σοὶ τὸ περιγράψω, διότι ἀπ' αὐτὰς τὰς ἰδίας θέλεις τ' ἀκούσει. Ἄλλ' ἀκούσον τώρα τὴν φήμην, ἣτις περιῆλθεν εἰς τὸ οὖς μου, ἐν ᾧ ἠρχόμην ἐνταῦθα. Ἄν δὲν εἶναι ἐπίσημος,

(1). Ταλαίπωρε Οἰδίπου! αἰωνίως ἡ ἔχιδνα τῶν ἐγκλημάτων σου σέ κεντᾷ καὶ σέ δάκνει! Πάντοτε τὰ διαυγῆ τῶν θελητήρων σου νάματα θέελλα συγκυκᾷ καὶ θολώνει! — Πῶς δὲ διὰ τῶν ταιούτων παρεκβάσεων αὐξάνει ὁ Σοφοκλῆς τὴν πρὸς τὸν Οἰδίπουδα ἀγάπην μας!

δύναται ὁμως νὰ σέ κάμῃ νὰ θαυμάσῃς· ἕκαστος δὲ ἄνθρωπος τίποτε δὲν πρέπει νὰ παραμελῇ.

ΟΙΔΙΠΟΥΣ. Ποία εἶναι αὕτη, Ἰησεῦ; εἰπέ μοι τὴν, διότι τίποτ' ἀπ' αὐτὰ ὅπου λέγεις δὲν καταλαμβάνω.

ΘΗΣΕΥΣ. Λέγουν ὅτι εἰς ἐκ τῶν συγγενῶν σου, ὅστις ὁμως δὲν εἶναι συμπολίτης σου, ἐκάθισεν ὡς ἱκέτης παρὰ τῷ βωμῷ τοῦ Ποσειδῶνος, εἰς τὸν ὅποιον ἐγὼ ἐθυσιάζον, ὅταν μὲ προσεκάλεσαν ἐνταῦθα.

ΟΙΔΙΠΟΥΣ. Ποῖος νὰ εἶναι αὐτός; καὶ τί ἄρα γε ἱκετεύων ζητεῖ;

ΘΗΣΕΥΣ. Ἐν μόνον γνωρίζω, ὅτι θέλει μικρὰν τινα καὶ ὄχι ἐπίσημον ὀμιλίαν μετὰ σοῦ νὰ συνάψῃ.

ΟΙΔΙΠΟΥΣ. Τί ὀμιλία εἶναι αὕτη; διότι, διὰ νὰ ἱκετεύῃ, δὲν πρέπει νὰ ζητῇ πολὺ μικρὸν πρᾶγμα.

ΘΗΣΕΥΣ. Σκέφθητι ποῖον συγγενῆ εἰς τὸ Ἄργος σὺ ἔχεις, ὅστις ζητεῖ νὰ σέ ὀμιλήσῃ;

ΟΙΔΙΠΟΥΣ. Ἄχ, φίλτατε, μένον ἐδῶ ὅπου ἦλθες καὶ μὴ περαιτέρω.

ΘΗΣΕΥΣ. Διατί;

ΟΙΔΙΠΟΥΣ. Ἄ! μὴ μ' ἐρωτᾷς, μὴ με ἱκετεύσῃς.

ΘΗΣΕΥΣ. Περὶ ποίου πράγματος νὰ σέ ἱκετεύσω;

ΟΙΔΙΠΟΥΣ. Ἐνόησα, ἐκ τῶν λόγων σου, ἐνόησα τὸν ἱκέτην.

ΘΗΣΕΥΣ. Ποῖος λοιπὸν εἶναι αὐτός, τοῦ ὁποίου τὴν παρουσίαν ἠδυνάμην ἐγὼ νὰ βλάψω;

ΟΙΔΙΠΟΥΣ. Ὁ ἀχρεῖος καὶ μισητὸς εἶναι υἱὸς μου, τοῦ ὁποίου, βασιλεῦ, τοὺς λόγους μὲ σπαραξικάρδιον ἄλγος ἤθελον ἀκούσει, περισσότερον ἀφ' ὅλων τῶν ἀνθρώπων τὴν ὀμιλίαν.

ΘΗΣΕΥΣ. Καὶ τί σέ πειράζει; μήπως δὲν δύνασαι νὰ τὸν ἀκούσῃς, χωρὶς νὰ ἐκτελέσῃς ὅτι σοῦ ζητήσῃ; πρὸς τί λοιπὸν τόσον λυπεῖσαι;

ΟΙΔΙΠΟΥΣ. Πολὺ, φεῦ, μισητῆ, πολὺ ἀνυπόφορος ἡ φωνὴ του μοὶ εἶναι· καὶ μὴ με ἀναγκάσῃς διὰ βίας νὰ ὑποχωρήσω.

ΘΗΣΕΥΣ. Ἄν ἡ πρὸς τὸν θεὸν ἰκεσία του σὲ ἀναγκάσῃ πρὸς τοῦτο, σκέφθητι μήπως παραβιάσωμεν τὸ πρὸς τὸν θεὸν ὀφειλόμενον σέβας.

ΑΝΤΙΓΟΝΗ. Πάτερ, ἂν καὶ πολὺ νέα εἶμαι ἀκόμη, πείσθητι ὁμως εἰς τὰς συμβουλὰς μου. Ἄφες τὸν σωτῆρά μας Θησέα νὰ ἰκανοποίησῃ καὶ τὰς ἰδίας θελήσεις του καὶ ὅσα θέλει εἰς τὸν θεὸν νὰ κάμῃ· συγκατάνευσον δὲ νὰ ἔλθῃ ἐδῶ ὁ ἀδελφός μου. Ἔσο βέβαιος, πάτερ μου, ὅτι ποτὲ δὲν θέλει σὲ ἀναγκάσει νὰ συγκατανεύσῃς εἰς πράγματα, τὰ ὅποια θὰ σοὶ φανῶσι δυσάρεστα καὶ μὴ συμφέροντα. Πρὸς τί δὲ δύνασαι νὰ φαντασθῆς ὅτι ἀπλοῖ λόγοι δύνανται νὰ σὲ βλάψωσι ; Καὶ μάλιστα τὰ ὀλέθρια ἔργα καὶ αἱ καταχθόνιοι προθέσεις διὰ λόγου, νομίζω, ὅτι γίνονται φανεραί. Τὸν ἐγέννησας, πάτερ μου, ἅπαξ ὥστε καὶ ἂν τὴν χειροτέραν, τὴν ἀχρησιότεραν διαγωγὴν δείξῃ πρὸς σέ, πάλιν δὲν ὀφείλεις νὰ τῷ ἀποδώσῃς κακὸν ἀντὶ κακοῦ, διότι τὸν ἴδιον ἑαυτὸν σου θέλεις προσβάλει. Ἄχρεϊα τέκνα καὶ ἄλλοι ἐγέννησαν· καὶ ἄλλοι ἐπίσης θυμὸν ἄγριον ἔχουσιν· ἀλλὰ συμβουλευόμενα ὑπὸ φρονίμων φιλικῶν νοουσιῶν, μετέβαλον φύσιν, καὶ κατεστάλησαν τὰ πάθη των. Σκέψου, πάτερ μου, ἀναμνήσθητι πρὸς στιγμὴν τὰ φοβερά πρὸς τὸν πατέρα καὶ τὴν μητέρα σου πάθη, καὶ θείλεις ἐννοῆσαι ὅποια φρικτὰ ἀποτελέσματα, ὅποιας κακῆς συνεπειᾶς ὁ ἄγριος καὶ ἀχαλίνωτος ἔχει θυμός. Ἴδου δὲ προφανῆς ἡ μαρτυρία τῶν λόγων μου, οἱ τυφλοὶ καὶ ἐσβεσμένοι ὀφθαλμοὶ σου. Ἀλλὰ συγκατάνευσον, διότι δὲν εἶναι τόσο καλὸν νὰ παρακαλῶσιν ἐκεῖνοι, οἵτινες ἔχουσι δίκαιον· καὶ ἔπειτα, ἀφ' οὗ ἅπαξ εὐηργετήθης, ὀφείλεις νὰ δείξῃς καὶ τὴν πρὸς τὸν εὐεργέτην σου (τὸν Θησέα δηλ.) εὐγνωμοσύνην.

ΟΙΔΙΠΟΥΣ. Μ' ἐνικήσατε· ἀλλὰ τί ὠφελεῖ; πολὺ θὰ στενάζω διὰ τὴν νίκην σας ταύτην· ἐν ποσούτῃ, κάμετε ἐκεῖνο ποῦ θέλετε. Τοῦτο μόνον ἐπιθυμῶ, Θησεῦ, ὅπως μὴ με καταλάβῃ ὑπὸ τὴν ἐξουσίαν του, ἐὰν τυχὸν ἔλθῃ.

ΘΗΣΕΥΣ. Τὴν ἐπιθυμίαν σου ταύτην πολλὰκις, γέρον, μοὶ τὴν ἐξέφρασας. Ἄν καὶ δὲν θέλω νὰ ὑπερφηανεθῶ, ἔσο ἐν τούτοις ἠσφαλισμένος, ὅτι ἐν ὅσῳ ζῶ ἐγὼ, θὰ εἶσαι καὶ σὺ σῶος καὶ ἀσφαλής.

ΧΟΡΟΣ.

(Στροφή).

Ὅστις τὰ ὄρια τῆς πεπρωμένης ζωῆς του πέραν τοῦ δέοντος ζητεῖ νὰ παρατείνῃ, παράφρων οὗτος καὶ ἀνόητος νομίζω ὅτι εἶναι. Ὅσοι πλέον τοῦ ἀνθρώπου ὁ χρόνος ἐκτείνεται, καὶ αἱ ἡμέραι αὐτοῦ πολλαπλασιάζονται, τόσοι αἱ λύπαι αὐτῶν αὐξάνουσι καὶ περισσεύουσιν αἱ πικρίαί. Μήπως εἰς βίον ἐκτενῆ, μήπως εἰς γέροντα μακροχρόνιον εὐρίσκει τις ἐν θέλγητρον, ἠδονὴν μίαν ; Καὶ μόνον ὅταν ἡ σκληρὰ εἰμαρμένη ἐπέλθῃ, ἄνευ γάμου, ἄνευ λύρας, ἄνευ χοροῦ, τότε μόνον ὁ ψυχρότατος θάνατος εἰς τὰς πληγὰς μας τὸ φάρμακον χεεῖ, εἰς ὅλους ἀνοίγων τὰς πύλας τοῦ Ἄδου.

(Ἀντιστροφή).

Πρωτίστη τοῦ ἀνθρώπου εὐτυχία εἶναι νὰ μὴ γενᾶται· κατὰ δεύτερον δὲ λόγον μακαρίζω ἐκεῖνον, ὅστις, ἀφ' οὗ γεννηθῆ, ταχύτερον ὄθεν ἦλθε, ἀπέρχεται. Ὅταν δὲ νέος ἀθηρὸς ἀφροσύνης μεστὸς εἶναι, εἰς πόσους τότε δὲν ἐκτίθεται ἀγῶνας καὶ πόσοι κόποι δὲν τὸν περιστοιχοῦσι ; Πόσοι φόνοι, πόσοι μάχαι, πόσοι ἐπαναστάσεις, πόσοι ἔριδες δὲν τὸν δορυφοροῦσι ; Καὶ τέλος πάντων δὲν ἀπέρχεται τὸ ψυχρὸν ἐκεῖνο γῆρας, τὸ ἐπαχθές, τὸ ἀκοινώτητον, εἰς

τὸ ὅποιον οὐδὲν ὑπάρχει θέλητρον, οὐδεμία γλυκύτης, ἀλλὰ τὸ ὅποιον εἶναι κοινή ἐστία πάντων τῶν ἐπὶ γῆς κακῶν ;

(Ἐπωδός).

Ἐντὸς αὐτοῦ τοῦ πεπρωμένου τέρατος οὐ μόνον ἐγὼ ἀλλὰ καὶ αὐτὸς ὁ ταλαίπωρος ἔφθασε. Καθὼς τὸν βράχον ἐπὶ τῆς παραλίης οὐρανομήκη κύματα ἐν καιρῷ τρικυμίας κλονοῦσι καὶ ἕρουνσι πανταχόθεν, τοιουτοτρόπως καὶ εἰς τὸ γῆρας φρικώδεις συμφοραὶ, δίκην ἀγρίων καὶ παφλαζόντων κυμάτων, μετ' αὐτοῦ αἰώνιος οἰκοῦσι καὶ μεθ' ὁρῆς τὸ κλονοῦσιν, ἀλλαι μὲν ἐκ μερῶν ἔνθα ὁ ἥλιος δῦει, ἀλλαι ἔνθεν ἀνατέλλει, αἱ μὲν ἐκ τόπων ἔνθα ὁ ἥλιος καίει εἰς τὸν ὑπέρτατον βαθμὸν, αἱ δὲ ἐκ τῶν Ῥιπαίων ὄρεων, ὅπου αἰωνία νύξ ὑπάρχει (1).

ΑΝΤΙΓΟΝΗ. Ἴδου λοιπὸν, πάτερ, ὁ ξένος, χωρὶς κἀνένα σύντροφον ἔρχεται καὶ δάκρυα χύνων ἐκ τῶν ὀφθαλμῶν του.

ΟΙΔΙΠΟΥΣ. Ποῖος εἶναι οὗτος ;

ΑΝΤΙΓΟΝΗ. Ὁ περὶ τοῦ ὁποίου ἡμεῖς ἐσκεπτόμεθα, ὁ Πολυνεΐκης ἔρχεται ἐδῶ.

ΠΟΛΥΝΕΙΚΗΣ. Τί νὰ κάμω, ἀλλοίμονον ! τὸ μέγα ἄλγος μου ποῦ νὰ μοιράσω ; Τὰ ἰδικά μου δεινὰ νὰ θρηνήσω, ἀδελφαί μου, ἢ τὰ πάθη τοῦ δυστήνου πατρός μου ; Τὸν εὖρον ἐδῶ ἐξωρισμένον ἐπὶ ξένης γῆς μετὰ τὰς ἀθλίας θυγατέρας του, μετὰ ταύτην ῥυπαρὰν ἐνδυμασίαν, ἣτις ἐγήρασεν εἰς τὸ γηρά-

(1). Ἐν ταύτῃ ὁ Σοφοκλῆς φιλοσοφεῖ ἐπὶ τῆς μεταίτιότητος τοῦ κόσμου. Μόνος ὁ ἀναγινώσκων τὸ λυρικὸν τοῦτο τεμάχιον δύναται νὰ ἐννοήσῃ τὰς κεκρυμμένας ἐν αὐτῷ ὑψηλὰς ἰδέας. Ὁ Σοφοκλῆς, τὸ βλέμμα ὑψῶν πρὸς οὐρανὸν, καὶ τὸ ἀόρητον κάλλος ἐνοπεριζόμενος, ἔχων δὲ καὶ ἐνώπιόν του τὴν εἰκόνα γέροντος τυφλοῦ καὶ ταλαιπωρημένου, ἠδυνήθη νὰ εἰσδύσῃ εἰς τὸ περὶ τοῦ κόσμου μυστήριον, νὰ ἐννοήσῃ ὅτι ἢ ἐν τῷ κόσμῳ τούτῳ εὐδαιμονία εἶναι ἀνεκτίλεστος καὶ τὸν θνητὸν, τὸν ταχύτερον εἰς τὸν τάφον καταβαίνοντα, βιάζει νὰ πιστεύσῃ εἰς τὴν ἀθανασίαν !

σκον σῶμά του καὶ κατεμάρανε τὰ πρὶν σφριγῶντα μέλη του ἢ δὲ ἀκτένιστος κόμη του κυματίζει ὑπὸ τῆς αὔρας ἐπὶ τοῦ ἐστερημένου ὀφθαλμῶν προσώπου του. Καὶ ἡ τροφή δὲ, ὡς φαίνεται, δι' ἧς συντηρεῖται τὸ δυστυχὲς αὐτὸ σῶμα, θὰ ὁμοιάζῃ βέβαια εἰς ὅσα ἐπάνω του βλέπω. Ὅλα ταῦτα ἐγὼ ὁ ἄθλιος πολὺ ἀργὰ τὰ μανθάνω καὶ βλέπων τὴν ἐλεεινὴν κατάστασιν εἰς ἣν, πάτερ μου, περιῆλθες, μόνος μου ὁμολογῶ, χωρὶς νὰ περιμένω ἄλλον νὰ μοὶ τὸ εἴπῃ, ὅτι εἶμαι ὁ κάκιστος ἐξ ὅλων τῶν ἀνθρώπων. Ἄλλ' ἐπειδὴ ἡ ἐπιείκεια συνεδρεῖ εἰς τοῦ Διὸς τὸν θρόνον, ἐπειδὴ εἰς ὅλας του τὰς πράξεις ἀναδεικνύεται ὅτι ὑπάρχει, διὰ τοῦτο μεταχειρίσθητι ταύτην καὶ σύ. Ἴσως μὲν εἰς τὰ ἐγκλήματά μου δύναται νὰ ὑπάρξῃ φάρμακόν τι ἰαματικόν' ἀλλ' αὐξήσις αὐτῶν, ἀλλὰ ζωηρωτέρα αὐτῶν ἐπίτασις εἶναι ἀδύνατον νὰ ὑπάρξῃ.— Ἄλλὰ σιωπᾶς ; . . . Ὁμίλησον, πάτερ μου. Μὴ ἀποστρέψῃς τὴν κεφαλὴν σου ἀπ' ἐμοῦ. Δὲν μ' ἀποκρίνεσαι λοιπὸν ; Ὅθ' ἀτιμάσης λοιπὸν, ἀπρακτον θὰ μ' ἀποστείλῃς ὀπίσω, χωρὶς λέξιν νὰ μοὶ εἴπῃς, χωρὶς τοῦλάχιστον τὴν αἰτίαν τοῦ τόσο θυμοῦ σου νὰ μοὶ ἐξηγήσῃς ; Ἄλλὰ σεῖς, ἀδελφαί μου, σεῖς κάμετέ τον νὰ ὁμιλήσῃ, ν' ἀνοίξῃ τ' ἀκίνητον στόμα του καὶ νὰ μὴ με στείλῃ ἄτιμον, χωρὶς εἰς τίποτε νὰ μ' ἀποκριθῇ, ἐν ᾧ ἰκέτης τοῦ θεοῦ ἐγὼ εἶμαι.

ΑΝΤΙΓΟΝΗ. Λέγε τοῦλάχιστον τὴν αἰτίαν, διὰ τὴν ὁποίαν ἤλθες ἐνταῦθα. Πολλάκις λόγοι μακροί, εἴτε τέρψιν παρέχουσιν, εἴτε λύπην, εἴτε οἶκτον, ἀναγκάζουσι τοὺς μὴ ὁμιλοῦντας νὰ ὁμιλώσιν.

ΠΟΛΥΝΕΙΚΗΣ. Ἀκούω λοιπὸν, ἀδελφὴ μου, τὰς συμβουλὰς σου, ἐπικαλούμενος κατὰ πρῶτον τὸν προστάτην μου θεόν, ἐκ τοῦ βωμοῦ τοῦ ὁποίου μ' ἐσήκωσεν ὁ βασιλεὺς ταύτης τῆς γῆς, ὑποσχεθεῖς μοι ὅτι καὶ θὰ ὁμιλήσω καὶ θὰ μοὶ ἀπαντήσωσι καὶ θ' ἀναχωρήσω ἀσφαλῶς. Καὶ τὴν εὐμένειαν ταύτην καὶ ἀπὸ σᾶς τὴν περιμένω, ὦ ξένοι, καὶ ἀπὸ τὰς ἀδελφάς μου καὶ ἀπὸ τὸν πατέρα μου. Τώρα δὲ μέλλω νὰ σοὶ

εἶπω καὶ τὴν αἰτίαν, διὰ τὴν ὁποίαν ἦλθον ἐνταῦθα. Ἐξόριστος εἶμαι ἐκ τῆς πατρικῆς γῆς, διότι ἀπήτουν ὡς πρωτότοκος ἐπὶ τοῦ θρόνου σου νὰ καθίσω. Ἄλλ' ὁ Ἐτεοκλῆς, καταφρονήσας τὰ ἱερά δικαιώματα, μ' ἐξώρισεν ἐκ τῶν Θηβῶν χωρὶς νὰ μοὶ ἀποδείξῃ διατί οὗτος ἐσφραγίσθη τὸν θρόνον, χωρὶς νὰ κατορθώσῃ τίποτε εἴτε διὰ τῆς ἀνδρίας του, εἴτε δι' ἔργων, ἀλλὰ μόνον καὶ μόνον διότι ἐβράδιούργησεν ὁ ἀχρεῖος πλησίον τῶν συμπολιτῶν του. Καὶ ὅλων τούτων τὴν ἀληθινὴν αἰτίαν, ἄχ πάτερ μου, τὰς φοβερὰς σου κατάρτας ἀναγνωρίζω, καθὼς καὶ ἐκ τοῦ μαντείου ἔμαθον. Ἐπορεύθην δὲ εἰς τὸ Ἄργος τὸ Δωρικόν ἐκεῖ νυμφευθεὶς τὴν θυγατέρα τοῦ Ἀδράστου καὶ ἔργων αὐτὸν πενθερὸν, συνεμάχησα μετὰ τῶν ἀνδρειωτέρων ἀργηγῶν τῆς Ἀπίας γῆς καὶ στρατολογῶν ἐναντίον τῶν Θηβῶν στρατεύμα ἐξ ἑπτὰ σώματων, ἀπεφάσισα ἢ ν' ἀποθάνω ἐνδόξως ἢ μακρὰν νὰ διώξω τοὺς ἐξορισαντάς με ἐκ τῆς γῆς. Ἡ ἀπόφασις αὕτη τετέλεσται πλέον. Ἀλλὰ, τέλος πάντων, τίς ἢ αἰτία τῆς ἐλευσεώς μου; Σὲ ἰκετεύω, πάτερ μου, σ' ἐπικαλοῦμαι ὄχι μόνον χάριν ἐμοῦ ἀλλὰ καὶ χάριν τῶν γενναίων συμμάχων μου, οἵτινες τώρα περιεκύκλωσαν μ' ἑπτὰ στρατιωτικὰ σώματα τὰ τείχη τῶν Θηβῶν. Καὶ πρῶτος μὲν εἶναι ὁ δоруσειστής Ἀμφιάραος, καὶ κατὰ τὸ δόρυ ὑπερέχων πάντων καὶ κατὰ τὴν μαντικὴν τέχνην· δευτέρος ὁ Αἰτωλὸς Τυδεὺς, ὁ υἱὸς τοῦ Οἰνέως· τρίτος, ὁ Ἄργεῖος Ἐτεοκλῆς· τέταρτος, ὁ Ἴππομέδων, υἱὸς τοῦ Ταλαοῦ· πέμπτος, ὁ Καπανεύς, ὅστις εὐχεται διὰ πυρὸς νὰ λεηλατήσῃ καὶ ἐλεεινῶς τὰς Θήβας νὰ καταστρέψῃ· ὁ ἕκτος, καταγόμενος ἐξ Ἀρκαδίας, εἶναι ὁ Παρθενοπαῖος, τοῦ ὁποίου τὸ ὄνομα τὴν παρθενίαν μαρτυρεῖ τῆς μητρός του Ἀταλάντης. Ἐγὼ δὲ, ἔσδομος, ὁ υἱὸς σου καὶ μὴ υἱὸς σου ἀλλὰ τοῦλάχιστον ὀνομαζόμενος υἱὸς σου, ὀδηγῶ, ὡς ἀρχηγός, τὸν ἀτρόμητον Ἄργεῖον στρατόν— ὅλοι, λοιπόν, ἡμεῖς οἱ ἑπτὰ σὲ ἰκετεύομεν, ἐν ὀνόματι τῶν ἀγαπητῶν θυγατέρων σου, ἐν ὀνόματι τῆς ψυχῆς σου, νὰ κατενάσῃς, πάτερ μου, νὰ καταστείλῃς πλέον τὴν κατ' ἐμοῦ

μανιώδη ὀργὴν σου, ὅπως τιμωρηθῆ ἄξιως τῶν ἔργων του ὁ ἀδελφός μου, ὁ ἐξορισάς με ἐκ τῆς γενεθλίου γῆς, καὶ ἀπορφανίσας με ἐκ τοῦ Θηβαϊκοῦ θρόνου. Διότι ἐὰν οἱ ἐκ τοῦ μαντείου ἐξερχόμενοι χρησμοὶ ἀληθεῖς εἶναι καὶ ἀνεπίδεκτοι ἀμφιβολίας, μάθε τότε, πάτερ μου, ὅτι ἐκεῖνοι, εἶπον, θέλουν νικήσει, μετὰ τῶν ὁποίων σὺ ἤθελες συμμαχήσει. Σὲ ὀρίζομαι τώρα, πρὸς ταῖς κρυσταλώδεσι κήραιναι, πρὸς ταῖς ἐφροστίαις θεοῖς, νὰ ὑποχωρήσῃς πάτερ μου καὶ νὰ ἐνδώσῃς εἰς τὰς παρακλήσεις μου, ἐπειδὴ κ' ἐγὼ, καθὼς σὺ πτωχὸς μὲν εἶμαι καὶ ἐπὶ ξένης ζῶ γῆς, ἐπειδὴ καὶ τοὺς δύο μας ἢ αὐτὴ βάσανος κατατρώχει, ἀναγκάζουσά μας ἄλλους νὰ κολακεύωμεν διὰ νὰ ζῶμεν. Ἄλλ' ὁ εἰς Θήβας βασιλεύων, ὦ τρομερὰ ἀπελπισία! ὑπερηφανεύεται τώρα, γελᾷ ὁ ἀναιδὴς κατὰ τῆς οἰκτρᾶς ἡμῶν τύχης· ἀλλ' ἐὰν θέλῃς σὺ τὰς διαπύρους εὐχάς μου νὰ ἐκπληρώσῃς, εἰς πολὺ ὀλίγον χρόνον, μὲ πολὺ ὀλίγον κόπον θέλω τὸν ἀνατρέψῃ ἐκ τοῦ θρόνου του, εἰς τὸν ὁποῖον ἀγερώχως τώρα εἶναι ἐξηπλωμένος. Καὶ σὲ λοιπὸν εἰς τὰ ἀνάκτορά σου θ' ἀποκαταστήσω καὶ τὸν ἴδιον ἀκόμη ἑαυτὸν μου, ἀφ' οὗ κατὰ πρῶτον ἐξορίσω διὰ βίας τὸν Πολυνείκην. Καὶ ταῦτα πάντα ὡς βέβαια δύναμαι νὰ τὰ θεωρήσω καὶ νὰ ὑπερηφανεύωμαι μάλιστα δι' αὐτὰ, ἐὰν σὺ θελήσῃς νὰ ἔλθῃς πρὸς τὸ μέρος μου· ἀλλὰ χωρὶς τῆς συμπράξεώς σου τίποτε, φεῦ, νὰ κατορθώσω δὲν ἔχω δυνήθω.

ΧΟΡΟΣ. Ἀποκρίσου, ὦ Οἰδίπου, εἰς αὐτόν, πρὸς χάριν τοῦ ἀποστειλάντος αὐτὸν πρὸς σέ, καί, ἀφ' οὗ τὸν ἀπαντήσῃς, στείλέ τον ὀπίσω.

ΟΙΔΙΠΟΥΣ. Βέβαια· διότι ἂν ὁ Θεσεύς, ὁ βασιλεὺς τῆς χώρας ταύτης, δὲν τὸν ἔστειλεν ἐδῶ, νομίσας αὐτὸν ἄξιον ὅπως τοὺς λόγους μου ἀκούσῃ, ποτὲ, ποτὲ ἢ φωνή μου τὰ ὠτὰ του δὲν ἤθελε πλήξει. Τώρα ὅμως ἔγινεν ἄξιος ὅπως τὸν ἀπαντήσω, ἀλλὰ θ' ἀκούσῃ ἐκ τοῦ στόματός μου λόγους, οἵτινες οὐδὲν εἰς τὴν ζωὴν του θὰ παρεξέωσι θέλγητρον. Σὺ δὲν εἶσαι, ὦ κάκιστε, ἐκεῖνος ὅστις, ὅταν κατεῖχες τὸ σκῆπτρον καὶ τὸν θρόνον, τὰ ὁποῖα ὁ ἀδελφός σου τώρα κατέχει, ἐδίωξας τὸν

ἴδιον πατέρα σου καὶ μὲ ἠνάγκασας νὰ στερηθῶ τῆς πατρίδος μου, ἀνίστιος εἰς ξένην γῆν νὰ πλανῶμαι, καὶ τοιαύτην ῥυπαρὰν νὰ φορῶ ἐνδύμασιαν, τὰ ὅποια τῶρα βλέπων θακρῶς, ἀφ' οὗ πρῶτον εἰς τὴν ἰδίαν μετ' ἐμοῦ περιήλθες κατὰστασιν; Ἄλλὰ δι' αὐτὰ μὴ θρηνῆς, διόλου μὴ θακρῶς. Μὲ ἀνοχὴν ἐγὼ τὰ ὑποφέρω, θεωρῶν ὡς φονέα τῆς εὐτυχίας μου σέ. Διὰ σέ ἐλευσινήν ζωὴν διάγω, διὰ σέ τὸν ἄρτον μου παρ' ἄλλων ἐπαίτω. Καὶ ἂν δὲν εἶχον τὰς πολυφιλήτους αὐτὰς θυγατέρας μου, αἵτινες καθ' ἡμέραν μὲ τρέφουσι, μαῦρος καὶ κατάκρυος τάφος ἦελε τῶρα μὲ καλύπτει τὴν δὲ μόνην σωτηρίαν μου εἰς αὐτὰς καὶ μόνας τὴν ὀρεῖλω. Ἴδου αἱ φίλταται τριφοῖ μου, αἵτινες, συμπάσχουσαι πάντοτε καὶ μετ' ἐμοῦ συμπεριπλανώμεναι, ἄνδρες πλὴν ἔγειναν, ὄχι γυναῖκες· σὰς δὲ, φαίνεται, ἄλλος πατὴρ ἐγέννησεν, ὄχι ἐγώ. Διὰ ταῦτα πάντα πνεῦμα ἐκδικητικὸν ἐπὶ τῆς κεφαλῆς σου θὰ περιπετᾷ, τὸν κεραυνὸν τῆς δυστυχίας ζητοῦν κατὰ σοῦ νὰ ἐξακοντίσῃ, ἐὰν τὰ στρατεύματα πρὸς τὰς Θήβας κινῶνται. Δὲν θὰ κατορθώσῃς σὺ τὴν πόλιν νὰ καταστρέψῃς· ἀλλὰ θὰ πέσητε καὶ οἱ δύο σας, ἄθλιοι, εἰς λίμνην αἵματος ἀδελφικοῦ κολυμβῶντες. Καὶ πρότερον ἐγὼ φοβεράς καθ' ἡμῶν ἐξετόξευσα κατάρας· καὶ τῶρα πάλιν ἴδου τὰς ἐπαναλαμβάνω, τὴν δίψαν τῆς ἐκδικήσεώς μου ὅπως χορτάσω καὶ δεῖξω εἰς ἡμᾶς ὅτι νὰ σέβησθε ὀφείλετε τοὺς γεννήτοράς σας κ' οὐδέποτε αὐτοὺς νὰ ἀτιμάζετε, ἐὰν σεῖς ἐγενήθητε ἐκ τοῦ τυφλοῦ πατρὸς σας. Αὐταὶ δὲ ἐδῶ αἱ παρθένοι ποσῶς δὲν ἠκολούθησαν τὴν ἀναιδῆ διαγωγὴν σας φοβεραὶ Ἐρινύες, κατάρας φρικῶδεις τὸν θρόνον σου περικυκλοῦσιν, ἐὰν ἡ Δικαιοσύνη καὶ οἱ παλαιοὶ χρησμοὶ συνεδρεύῃ μὲ τοὺς ἀρχαίους νόμους τοῦ Διός. Ἐρρε τῶρα κατὰπτυστος, πατροκατάρατος, ἔρρε κάκιστε ἐξ ὄλων τῶν κακῶν, φορτωμένος ἀπὸ κατάρας πατρικὰς καὶ γνωρίζων ὅτι ποτὲ διὰ τοῦ θόρατος τὰς Θήβας δὲν θὰ κυριεύσῃς, ὅτι ποτὲ εἰς Ἄργος τὸ κοῖλον δὲν θὰ ἐπιστρέψῃς, ἀλλ' ὅτι χεῖρ ἀδελφικὴ νεκρὸν ἐπὶ τῆς γῆς θὰ σέ ρίψῃ, ἀφ' οὗ καὶ σὺ πρό-

τερον τὸν ἐξορίσαντά σε φονεύσῃς. Ἴδου λοιπὸν ἢ πρὸς σέ ἀπάντησίς μου· ἐπικαλοῦμαι δὲ τοῦ Ταρτάρου τ' ἀποτρόπαια σκόπη, εἰς ἣ καὶ ὁ πατὴρ μου βεβυθισμένος εἶναι· ἐπικαλοῦμαι αὐτὰς ἐδῶ τὰς Εὐμενίδας καὶ τὸν ἐμπνεύσαντα εἰς σὰς τὴν ἔριδα Ἄρην, ὅπως μακρὰν τοῦ ἀσύλου μου σέ ἀπομακρύνῃ. Καὶ ἀφ' οὗ ἤκουσας πάντα ταῦτα, πῆγαινε τῶρα εἰς τὰς Θήβας καὶ εἰπέ εἰς ὅλους τοὺς πολίτας κ' εἰς τοὺς πιστοὺς συμμάχους σου ὅποια δῶρα ὁ Οἰδίπους εἰς τὰ τέκνα του ἀφῆσεν.

ΧΟΡΟΣ. Ἄν καὶ τὸ ταξιδιόν σου, Πολύνεικες, δὲν ὑπῆρξεν εὐτυχές, σπεῦσον ὅμως τῶρα καὶ ὑπαγε ὀπίσω.

ΠΟΛΥΝΕΙΚΗΣ. Δυστυχία εἰς ἐμέ, ὅστις ἀπέτυχον ἐδῶ! δυστυχία εἰς αὐτοὺς τοὺς συμμάχους μου! Ἄφ' οὗ τοιαύτη τύχη πέπτωται, πρὸς τί τότε ἐκ τοῦ Ἄργους ἐξήλθομεν; Ἄ! δυστυχῆς, πανάθλιος ἐγώ. Νὰ τὰ διακοινώσω εἰς τοὺς συντρόφους μου ἀδυνατῶ, νὰ ἐπιστρέψω ὀπίσω δὲν δύναμαι ἐμπρὸς λοιπὸν σιωπηλῶς, εἰς τὴν εἰμαρμένην τύχην μου ἄς ὑπάγω. Ἀλλὰ σεῖς, τοῦλάχιστον, ἀγαπημέναι ἀδελφαί μου, τὰς κατ' ἐμοῦ σκληρὰς τοῦ πατρὸς μου κατάρας ἀκούσασαι, ναί, σεῖς τοῦλάχιστον μὴ μ' ἀτιμάσητε, ἐὰν ἐκτελεσθῶσιν αἱ φρικῶδεις αὐταὶ κατάραι· ἐπιστρέψατε οἴμοι· ἔλθετε εἰς τὰς Θήβας, τάφου, εἰ δυνατόν, καὶ κηδείας ἀξιοῦσαί με. Πρὸς τοὺς ἐπαίνοις δὲ τοὺς ὁποίους λαμβάνετε ἐκ τοῦ ὑπ' ἡμῶν περιποιημένου πατρὸς σας, καὶ ἄλλους θέλετε προσθέσει, ἐὰν ὑπερετήσητε κ' ἐμὲ εἰς τὰς τελευταίας τῆς ζωῆς μου ἀνάγκας(1).

(1) Εἶναι περιέργος ὁ χαρακτήρ τοῦ Πολυνείκου. Ἐνῶ οἱ πρὸς τὸν πατέρα του λόγοι δὲν προέρχονται τόσο ἐκ τρυφερᾶς καὶ εὐκρινούς καρδίας, ἐνῶ πάθος σφοδρᾶς ἐκδικήσεως ἀναγκάζει αὐτὸν νὰ ἰκετεύῃ καὶ θερμοπαρακαλῇ τὸν Οἰδίποδα, ἐν ᾧ αὐτὸς ὁ ἐγωϊσμός, αὐτὸ τὸ ἀτομικὸν συμφέρον, ἐμβάλλει εἰς τὸ στόμα του τοὺς ἰκετευτικὰς καὶ συμπαθητικωτάτους ἐκείνους λόγους, συμπαθόμεν πάλιν πρὸς αὐτὸν, συμπάσχουμεν καὶ συνθηγοῦμεν μετ' αὐτοῦ καὶ ὅταν, ὅταν αἱ ἀραὶ τοῦ Οἰδίποδος ὡς ἄλλοι κεραυνοὶ κατὰ τοῦ Πολυνείκου ἐπιπίπτωσι, χεῖ-

ΑΝΤΙΓΟΝΗ. Σὲ ἰκετεύω, ἀδελφέ μου, πείσθητι εἰς μίαν παράκλησίν μου.

ΠΟΛΥΝΕΙΚΗΣ. Εἰς ποίαν, φιλότατη μου Ἀντιγόνη;

ΑΝΤΙΓΟΝΗ. Διάταξον, ὅσον τὸ δυνατόν ὀλιγίωρα, εἰς τὸ ἄργος νὰ ἐπιστρέψῃ ὁ στρατός καὶ εἰς μάτην μὴ καταστρέψῃς καὶ τὸν ἑαυτὸν σου καὶ τὴν πόλιν.

ΠΟΛΥΝΕΙΚΗΣ. Ἄλλ' αὐτὸ δὲν εἶναι δυνατόν· πῶς εἶναι δυνατόν ἐκ νέου τὸ αὐτὸ στρατεύμα νὰ στρατολογήσῃ, ἐὰν δεῖξω ἅπαξ ὅτι φοβοῦμαι;

ΑΝΤΙΓΟΝΗ. Ἄλλ' ὁ θυμὸς εἰς τί σὲ ὠφελεῖ, ἀδελφέ μου; Τί θὰ κερδίσης ἂν καταστρέψῃς τὴν πόλιν;

ΠΟΛΥΝΕΙΚΗΣ. Ἄ! πολὺ αἰσχρὸν καὶ ἄνδρον νομιζῶ νὰ φύγῃ ἐγὼ ὁ πρωτότοκος ἄπρακτος, χωρὶς νὰ ἐκδικηθῶ ἐκείνον, ὅστις τοιαύτην μοὶ προσήψεν ὕβριν.

ΑΝΤΙΓΟΝΗ. Βλέπεις λοιπὸν ὅτι τοῦ πατρὸς αἰ προφητεῖται αἵτινες ἀνήγγειλον ὅτι ἀναμεταξὺ σας θὰ φονευθῆτε, βλέπετε, ἀλλοίμονον, ὅτι μέλλου νὰ ἐκπληρωθῶσιν;

ΠΟΛΥΝΕΙΚΗΣ. Οὕτω πως θέλει αὐτός· ἀλλ' ἐγὼ ἀδύνατον εἶναι νὰ ὑποχωρήσω ἐνώπιον τοῦ ἀδελφοῦ μου.

ΑΝΤΙΓΟΝΗ. Ἄχ ἡ ταλαίπωρος! καὶ ποῖος θὰ τολμήσῃ νὰ σὲ ἀκολουθήσῃ, δυστυχῆ, ἀφ' οὗ ἅπαξ ἤκουσε τὰς φοβερὰς αὐτοῦ προφητείας.

ΠΟΛΥΝΕΙΚΗΣ. Ἀλλὰ τοιαῦτα λυπηρὰ οὐδ' ἀπὸ τὸν νοῦν μου διέρχονται· διότι ὁ ἀγαθὸς στρατηγὸς νὰ αἰσιοδοξῇ ὀφείλει, καὶ ὄχι ὀλέθρια διὰ τὸν στρατὸν του νὰ προμαντεύῃ.

ΑΝΤΙΓΟΝΗ. Τὸ ἀπεφάσις λοιπὸν, ἀδελφέ μου;

ΠΟΛΥΝΕΙΚΗΣ. Ναι, καὶ διόλου μὴ μ' ἐμποδίσης. Ἐγὼ θὰ πολεμήσω, ἔστω κι' ἂν ὁ πόλεμος αὐτὸς ὀλέθριος ἔγινεν ἀπὸ

μαῦρος τότε δακρῶν βρέχει τὰς παρειὰς μὰς καὶ αἰσθανόμεθα κάπως ψυχρότητα πρὸς τὴν τότεν ἐπιμονὴν τοῦ Οἰδίποδος, πρὸς τὴν τότεν χαλυδὸνιν ἀπάθειάν του. Δὲν γνωρίζομεν, λέγει ὁ Κ. Πατίνος, ἂν πρέπει νὰ τὸν καταδικάσωμεν μετὰ τοῦ Οἰδίποδος, νὰ τὸν οἰκτιρώμεν μετὰ τοῦ Θησεῦς, ἢ νὰ τὸν ἀγαπήσωμεν μετὰ τῆς Ἀντιγόνης.

τὰς φοβερὰς τοῦ πατρὸς μου κατάρας καὶ αὐτῶν ἐδῶ τῶν Ἐρινυῶν. Ἐὰν δὲ ἐκπληρώσῃτε, ἀδελφαί μου ἡγαπημέναι, προθύμως τὰ τῆς ταφῆς μου, εἴθε τότε ὁ Ζεὺς εὐτυχῆ νὰ σὰς δώσῃ ζωὴν. Ἄλλην μίαν φορὰν, ἀδελφαί μου, δὲν θὰ ζήσω· κάμετέ μοι λοιπὸν ἐκεῖνο ὅπου σὰς ζητῶ διὰ τὴν τελευταίαν πλέον φορὰν, ὡς τελευταίαν ἐπὶ ζωῆς χάριν. Ἀφίστατέ με τώρα κι' ἐγὼ σὰς ἀποχαιρετῶ τὸ ὕστατον χαῖρε· ἄχ! δυστυχία! δευτέραν πλέον φορὰν ὁ εἰς τὸν ἄλλον δὲν θὰ ἐπανίδη.

ΑΝΤΙΓΟΝΗ. Πόσον εἶμαι δυστυχῆ!

ΠΟΛΥΝΕΙΚΗΣ. Ἐχε θάρρος, ἀδελφή μου, καὶ μὴ θρηνησ.

ΑΝΤΙΓΟΝΗ. Καὶ ποῖος δύναται νὰ μὴ θρηνησῇ, ἢ νὰ κρατήσῃ τοὺς κρουνούς τῶν δακρῶν του, ὅταν σὲ βλέπῃ, ἀδελφέ μου, τοῦ Ἄδου τὴν κλίμακα καταβαίνοντα;

ΠΟΛΥΝΕΙΚΗΣ. Ἄν γίνῃ ἀνάγκη, τί νὰ κάμω; θ' ἀποθάνω.

ΑΝΤΙΓΟΝΗ. Ἄχ! μὴ τὸ λέγῃς, ἀδελφέ μου· πείσθητι πλέον.

ΠΟΛΥΝΕΙΚΗΣ. Μὴ προσπαθῆς νὰ μὲ πείσης εἰς πράγματα τὰ ὅποια εἶναι ἀδύνατον νὰ γίνωσιν ἄλλως.

ΑΝΤΙΓΟΝΗ. Τρισαθλία θὰ εἶμαι λοιπὸν, καὶ ἴση μὲ τὸ μηδὲν, ἂν ποτε σὲ στερηθῶ.

ΠΟΛΥΝΕΙΚΗΣ. Εἰς τὸν θεὸν ἀπόκειται οὕτως ἢ ἄλλως νὰ στρέψῃ τὸ πρᾶγμα. Ἄλλ' ἐγὼ εὐχομαι εἰς τοὺς θεοὺς ποτὲ νὰ μὴ κακοπάθῃτε, ποτὲ πικρίας νὰ μὴ πίνετε, διότι διὰ δυστυχίας δὲν εἴσθε, τρυφεραὶ ἀδελφαί μου.

ΧΟΡΟΣ.

(Στροφή α΄.)

Ὁ ἄγριος θυμὸς τοῦ τυφλοῦ ξένου νέας πάλιν δυστυχίας ἀναγγέλλει εἰς ἡμᾶς. Διότι ὅσα οἱ θεοὶ ἀναγγέλλουσι, ποτὲ δὲν ἀποβαίνουσι μάταια. Τὰ βλέπει, τὰ βλέπει ὁ παντεπόπτης χρόνος καὶ καθ' ἡμέραν νέας δυσκολίας γεννᾷ, νέους περισπασμούς. . . Ἄλλ' ὦ Ζεῦ, εἰς τὸν αἰθέρα βροντὴ βαρυκτυπᾷ.

ΟΙΔΙΠΟΥΣ. Ἄ, τέκνα, τέκνα, ἄς ὑπάγῃ κανεὶς πολιτῆς τὸν ἀγαθὸν καὶ ἄριστον νὰ προσκαλέσῃ Ἐθυσέα (1).

ΑΝΤΙΓΟΝΗ. Τί τὸν θέλεις, πάτερ μου καὶ τὸν προσκαλεῖς;

ΟΙΔΙΠΟΥΣ. Τοῦ Διὸς ἡ περὶέσσα βροντὴ τὴν εἰς τὸν Ἄδην ἄφριζίν μου μοὶ ἀναγγέλλει. Ἄλλὰ μηνύσατέ τον ταχέως.

(Ἀντιστροφή α΄.)

ΧΟΡΟΣ. Ἄ! τί τρομερὰν, τερατώδη βροντὴν καταπέμπει ὁ Ζεὺς τῆς κεφαλῆς μου αἱ τρίχες ἀσπαίρουσι καὶ πρὸς τὰ ἄνω

(4) Ἐν ᾧ ὁ αἰθαλόεις κεραυνὸς καὶ ἡ πυρφόρος ἀστραπὴ διασχίζει τὴν ἀτμοσφαῖραν καὶ βολιδοσκοπεῖ αὐτήν, ἐνῶ γαλήνης καὶ νηνεμίας οὐσῆς νέφη μελανά τὸν οὐρανὸν καλύπτουσι καὶ γενικὴν καταστροφὴν ἐπαπειλοῦσιν, ἐν ᾧ ἡ αἰφνιδία αὕτη τῆς ἀτμοσφαίρας μεταβολὴ τρόμον εἰς τὰς καρδίας πάντων ἐμπνέει, γαλήνιος ὁ Οἰδίπους, ἀπαθὴς εἰς τῶν στοιχείων τὴν ἐπανάστασιν, περιορίζεται μόνον εἰς τὸ νὰ προσκαλέσῃ τὸν Ἐθυσέα. Καὶ τοῦτο διατί; διότι τὴν συνείδησίν του ἀναπαυμένην ἔχων, τὸ τέρμα συναισθάνεται τῆς ταλαιπωρημένης ζωῆς του καὶ ἀγάλλεται ὅτι ὑπὸ τὸν κατάσκοπον τάφον δὲν θά λυπῆται ὅτι τὸ φῶς εἰς αὐτὸν μόνον ἀκτῖνας φλογερὰς δὲν πέμπῃ, ὅτι στυγερά ἐγκλήματα κηλιδοῦσι τὸ φύσει ἄγνόν μετωπὸν του. Ἐπὶ τῆς ἰδέας ταύτης κατεχόμενος ὁ Οἰδίπους, ἀτάραχος μένει εἰς τὰς θυέλλας καὶ τοὺς κεραυνούς.

ἐγείρονται. Καὶ φόβος μέγας τὴν καρδίαν μου σφάζει. Ἴδου ἐκ δευτέρου φωτεινὴ ἀστραπὴ εἰς τὸν αἰθέρα μας λάμπει. Τί μέλλει νὰ γίνῃ λοιπὸν; Ἐγὼ τρέμω, φοβοῦμαι. Ἐκάστη ἀστραπὴ, ἐκάστη βροντὴ, νέαν φέρει δυστυχίαν, νέας γεννᾷ καταστροφάς. Ὡ αἰθὴρ, ὦ Ζεῦ.

ΟΙΔΙΠΟΥΣ. Ἦλθεν, ἦλθεν, ὦ τέκνα, τῆς ταλαιπώρου ζωῆς μου τὸ τέρμα. Ὁχι, ὄχι καταφύγιον ἄλλο καὶ νέα ἀναβολὴ δὲν ὑπάρχει.

ΧΟΡΟΣ. Πῶς, Οἰδίπου, τὸ γνωρίζεις; Ποῖον σημεῖον, οἰωνὸς ποῖος σοὶ τὸ ἀναγγέλλει;

ΟΙΔΙΠΟΥΣ. Τὸ γνωρίζω, τὸ γνωρίζω καλῶς. Ἄλλ' ἄς μηνύσῃ τις νὰ ἔλθῃ ταχέως ὁ Ἐθυσεύς.

(Σροφή β΄.)

ΧΟΡΟΣ. Οἴμοι! οἴμοι! Ἴδου, ἰδου βροντὴ ἰσχυρὰ ἀντηχεῖ. Ἄν ζοφερὸν τι δεινὸν εἰς τὴν μητέρα γῆν φέρῃς, ἴλεως, ἴλεως ἔσο θεότης. Εἴθ' εὐσεβῆ νὰ συναντήσω ἄνθρωπον! Ἦ ἂν αὐτὸς ἀσεβῆς καὶ ἔνοχος εἶναι, ὦ, εἴθε νὰ μὴ μο γίνῃ ὀλέθριον τὸ ὅτι συνεκοινωνῆσα μετ' αὐτοῦ. Σὲ ἰκετεύω, ὦ Ζεῦ βασιλεῦ.

ΟΙΔΙΠΟΥΣ. Πλησιάζει ἄρ' ἀγε, τέκνα μου; Ὁχι μ' εὖρη ζῶντα ὁ Ἐθυσεύς καὶ μὲ νοῦν ὑγιῆ;

ΑΝΤΙΓΟΝΗ. Τί μυστικόν, πάτερ μου, θὰ τῷ ἐμπιστευθῆς;

ΟΙΔΙΠΟΥΣ. Ὁλέω νὰ τὸν ἀνταμεΐψω δι' ὅσα μοῦ ἔκαμε καλὰ καὶ νὰ φυλάξω τὴν πρὸς ἐμὲ ὑπόσχασίν του.

(Ἀντιστροφή β΄.)

ΧΟΡΟΣ. Ἰὼ, ἰὼ παῖ, τρέξον, ἔλθε, κ' ἂν εἰς αὐτὸν τὸν θαλασσοκράτορα Ποσειδῶνα θυσίαν προσφέρῃς εἰς τὴν ἄκραν τῆς πεδιάδος, πάλιν ἔλθε. Ὁ ξένος ζητεῖ καὶ εἰς σὲ καὶ εἰς τοὺς φίλους καὶ εἰς τὴν πόλιν τὴν ἀντίχαριν νὰ δώσῃ δι' ὅσας ἔλαβεν εὐεργεσίας. Πήδα, σπεῦσον βασιλεῦ.

ΘΗΣΕΥΣ. Αἷτια ποία νά φωνάζητε σᾶς ἀναγκάζει; καί τήν ἄδικήν σας, ὦ γέροντες, φωνήν διακρίνω καί τήν τοῦ ξένου ἀκόμη. Μή κεραυνός τοῦ Διός ἐξηκοντίσθη ἐφ' ὑμῶν, ἢ μήπως χάλαζα φαγάδα ἀπό τῶν οὐρανῶν κατέρρευσεν; Αὐτά πάντα γίνονται βέβαια, ὅταν θεύλλας οἱ θεοὶ ἐπιστέλλωσιν.

ΟΙΔΙΠΟΥΣ. Ἦλθεσ, βασιλεῦ, εἰς περίστατιν, καθ' ἣν τόσον ἐπεθύμουν νά σέ ἴδω. Κάνεις, φαίνεται, θεός σ' ἔβαλεν εἰς αὐτόν ἐδῶ τόν δρόμον.

ΘΗΣΕΥΣ. Τί τρέχει πάλιν, υἱέ τοῦ Λαίου;

ΟΙΔΙΠΟΥΣ. Τετέλεσται, Θεοῦ. Τῆς ζωῆς μου τὸ τέρμα ἐπῆλθεν. Θέλω δὲ ν' ἀποθάνω ἐκτελέσας συγχρόνως καί τὰς πρὸς σέ καί τὰς πρὸς τήν πόλιν δοθείσας ὑποσχέσεις μου.

ΘΗΣΕΥΣ. Καί πόθεν ἐσυμπέρανας ὅτι μέλλεις ν' ἀποθάνης;

ΟΙΔΙΠΟΥΣ. Βρονταί συνεχεῖς καί πυρρῆροι ἀστραπαὶ ἤστραψαν ἐκ μέρους τῆς ἀνικητοῦ χειρός.

ΘΗΣΕΥΣ. Σέ πιστεύω· διότι ἀληθευομένας τὰς προφητείας σου βλέπω. Ἀλλά λέγε τί πρέπει νά κάμω;

ΟΙΔΙΠΟΥΣ. Μάθε λοιπόν, υἱέ τοῦ Αἰγέως, ὅποιας εὐεργεσίας αἰωνίους καί οὐδέποτε γηρασκούσας εἰς τήν πόλιν θά παρέξω. Ὡς σοὶ εἶπω τὸν τόπον εἰς τὸν ὅποιον ν' ἀποθάνω ὀφείλω, χωρὶς ὑπ' οὐδενός νά ὀδηγῶμαι. Ποτὲ μὴ δεῖξῃς εἰς κανένα ἐκ τῶν ἀνθρώπων οὐδὲ ποῦ τὸ σῶμά μου κρύπτεται, οὐδ' εἰς ποίους τόπους κεῖται ὅπως πάντοτε κατὰ τῶν ἐχθρῶν σου σέ βοηθῆ καὶ αὐτῶν τῶν ἀσπίδων καλλίτερον, ἰσχυρότερον καὶ αὐτῶν τῶν δοράτων. Τὸ δὲ μυστήριόν μου μόνος σὺ θά τὸ μάθῃς, εἰς τὸν τόπον τοῦ θανάτου ἐλθὼν· διότι οὔτε κάνεις πολίτης θέλω νά τὸ μάθῃ, οὔτε αὐτὰ τὰ τέκνα μου ἀκόμη διὰ τὰ ὅποια τόσον τρυφερὰν ἀγάπην τρέφω. Εἰς τὴν καρδίαν σου μόνον ἄς κρύπτηται, καὶ ὅταν τῆς ζωῆς σου τὸ τέλος ἐπέλθῃ, φανέρωσέ το εἰς τὸν εὐγενέστερον ἐξ ὄλων πολίτην, καὶ αὐτὸς πάλιν εἰς τὸν διάδοχόν του. Τοιοῦτοτρόπως τὴν πόλιν σου ποτὲ οἱ Θεοὶ δὲν θέλουν καταστρέψαι. Πολλοὶ δὲ πόλεις, φρονίμως μάλιστα κυβερνώμεναι, εὐκόλως καταστράφησαν. Οἱ

δὲ θεοὶ, ἂν καὶ ἀργά, ἐν τούτοις πολὺ καλὰ ἀγρυπνοῦσιν εἰς τοὺς μαινομένους καὶ τοὺς παραβαίνοντας τὰ καθήκοντά των. Αὐτὸ, τέκνον τοῦ Αἰγέως, πρόσεχε νά μὴ τὸ πάθῃς. Ἀλλ' αὐτὰ, βέβαια, τὰ μαθήματα πρὸ πολλοῦ σὺ τὰ γνωρίζεις. Ἄς μὴ βραδύνωμεν ὅμως· ὑπάγωμεν εἰς τὸν τόπον τοῦ πεπρωμένου· διότι τοῦ θεοῦ τὰ ἀρίθμηλα σύμβολα μὲ βιάζουσι πάρα πολὺ. Ἀκολουθήσατέ με, παιδιὰ μου. Τώρα ἐγὼ γίνομαι ὀδηγός σας, ἐν ᾧ σεῖς πρῶτον ὀδηγοὶ τοῦ πατρός σας ἐγένεσθε. Ἔρχεσθε, ἀλλὰ μὴ μ' ἐγγίζητε. Ἄφετέ με ἐγὼ μόνος τὸν τάφον μου νά εὔρω τὸν ἱερόν, ἔνθα πέπτωται τὴν τελευταίαν ν' ἀφίσω πνοήν. Πηγαίνετε ἀπ' ἐδῶ, ἀπ' ἐκεῖ τώρα καὶ πάλιν ἀπ' ἐδῶ. Ἐντεῦθεν ὁ ψυχοπομπὸς Ἑρμῆς μὲ ὀδηγεῖ καὶ ἡ τοῦ Ἄδου ζοφώδης θεά. Ὡ φῶς, ποῦ δι' ἐμὲ δὲν φέγγεις, ἐγνώρισα ἄλλοτε τὰ ἀγαθὰ σου· κ' ἐμὲ μ' ἐφώτισεν ἡ αἴγλη σου. Διὰ τελευταίαν τώρα φορὰν τὸ ἄθλιον ἐγγίζεις σῶμά μου. Ἴδού τώρα ἐγὼ σύρομαι πρὸς τὴν ὁδὸν τοῦ Ἄδου, ἔνθα τὸ νῆμα τῆς ζωῆς μου θά κόψω. Τὸ χαῖρέ μου δέξασθε, ξένοι! εἴθε καὶ σεῖς καὶ ἡ πόλις σας ὀλόκληρος ἐν εὐτυχίᾳ νά διάγητε πάντοτε, ἐνθυμούμενοι ἐνίοτε καὶ τὸν τυφλὸν Οἰδίποδα.

ΧΟΡΟΣ

(Στροφή).

Ἐὰν μοὶ ἐπιτρέπηται, θεὰ τοῦ σκότους, δι' εὐχῶν νά σέ ἱκετεύσω καὶ σέ, ὦ Πλούτων, Πλούτων, εἰς ζοφερὸν βασιλεῖον τὴν ἐξουσίαν σου ἐξασκῶν, σᾶς ἐξορκίζομαι γλυκεῖαν καὶ εὐκολον, ὄχι ἐπίπονον, ὄχι ὀρμητικὴν εἰς τὸν ξένον νά χαρίσῃτε δίοδον, ὅπως ἡσύχως εἰς τὰς ὄχθας τῆς Στυγὸς καταβῆ, εἰς τὸν τόπον ἐκεῖνον, ἔνθα ὄλοι οἱ νεκροὶ ἐνταφιάζονται. Μετὰ τό-

σα φρικώδη κακὰ ἀκουσίως γινόμενα, ἃς ἐπιβλέψῃ πλέον εἰς σέ, ὦ Οἰδίπου, θεὸς δίκαιος καὶ ἀγαθός.

(Ἀντιστροφή).

Σὲ ἰκετεύω, ὦ τοῦ Ἄδου θεᾶ, καὶ σὲ ἀνίκητον θηρίον εἰς τὰς πολυζέστους κοιμώμενον πύλας τοῦ Ἄδου, κ' ἐκ τοῦ σπηλαιίου σου βρυχώμενον πάντοτε, ἀδάμαστε φύλαξ τοῦ Ἄδου. Ὡ τῆς Γῆς καὶ τοῦ Ταρτάρου τέκνον, καθαρὰ καὶ ἐλευθέρᾳ εἰσοδος εἰς τὸν ξένον ἃς ἀφῆθῃ, ὅστις τώρα εἰς τὰς ζοφώδεις καὶ σκοτεινάς τῶν νεκρῶν πεδιάδας πορεύεται. Σὲ λοιπὸν ἰκετεύω, ὅστις τοὺς πάντας μ' αἰώνιον ὕπνον κοιμίζεις.

ΑΓΓΕΛΟΣ. Σᾶς λέγω, ἐν συντόμῳ, πολῖται, ὅτι ἀπέθανεν ὁ Οἰδίπους. Τὸ τί δὲ συνέβη οὔτε δι' ὀλίγων δύναιμι νὰ τὸ εἶπω, οὔτε νὰ περιγράψω τὰ τερατώδη ἐκεῖνα συμβεβηκότα.

ΧΟΡΟΣ. Ἀπέθανε λοιπὸν ὁ δυστυχής;

ΑΓΓΕΛΟΣ. Μάθε ὅτι ἐκόπη τῆς ζωῆς του τὸ νῆμα.

ΧΟΡΟΣ. Εἰπέ μοι πῶς ἀπέθανεν; οἱ θεοὶ τοῦ ἀπέστειλαν θάνατον καὶ ἐξέπνευσε χωρὶς πόνου, χωρὶς ἀγῶνας;

ΑΓΓΕΛΟΣ. Αὐτὰ ὅπου θὰ σοὶ διηγηθῶ εἶναι παράδοξα ὄντως καὶ λίαν θαυμαστά. Τὸν εἶδες βεβαίως ἐδῶ πῶς ἐσύρτο ἐντεῦθεν, χωρὶς ὑπ' οὐδενός νὰ ὀδηγῆται, ἀλλ' αὐτὸς καὶ ἐκυτὸν καὶ πάντας ἡμᾶς ὀδηγῶν. Φθάσας δὲ εἰς τὸ ἡμικονοιγμένον καὶ ῥηγματώδες κατώφλι, τοῦ ὀποίου αἱ χάλκιναι βάσεις εἰς τὰ σπλάγγνα τῆς γῆς ἐρριζωμέναι εἶναι, ἐσαμάτησεν εἰς ἓνα ἐκ τῶν πολυσχίστων δρόμων, πλησίον τοῦ κοίλου σπηλαιίου, ὅπου ἐμφωλευεῖ ἡ αἰώνιος φίλια τοῦ Θεσείως καὶ Πειριθίου (1). Σταθεὶς δὲ ἐν μέσῳ τοῦ Θορικίου βράχου (2) καὶ χασμᾶτων μεστής ἀγριαπηνδιᾶς καὶ τάφου πε-

(1) Ὁ Θησεὺς ὅπως εὐχαριστήσῃ τὸν φίλον του Πειρίθουον κατέβη καὶ εἰς τὸν Ἄδην ὅπως ἀρπάξῃ τὴν Περσεφόνην. Ἄλλ' ὁ Πλούτων καθεῖρξεν αὐτὸν ἕως οὗ ἠλευθερώθῃ ὑπὸ τοῦ Ἡρακλέους. Περὶ αὐτῆς λοιπὸν τῆς φιλίας ἀναφέρει ὁ Σοφοκλῆς.

(2) Ὁ Θόρικος ἦν μία τῶν δώδεκα ἀρχαίων πόλεων τῆς Ἀττικῆς.

τρίνου ἐκάθισεν, ἀπεκδυθεὶς τὴν ῥυπαρὴν ἐνδυμασίαν του. Εἰς τὰς κόρας του δίσταξεν ἔπειτα νὰ τοῦ φέρωσι κρυσταλλῶδες νερὸν ὅπως λουσθῇ καὶ κάμῃ συνάμα σπονδὰς πορευθεῖσαι δὲ αὐταὶ εἰς τὸν μακρόθεν φαινόμενον λόφον τῆς χλοηφόρου Ἀρτέμιδος ἐξετέλεσαν ἐν ὀλίγῳ χρόνῳ τὰς διαταγὰς τοῦ πατρὸς των καὶ κατὰ τὰ εἰς τοιαύτας συνειθιζόμενα περιστάσεις τὸν ἔλουσαν καὶ νέα τὸν ἐβαλον ἐνδύματα. Ἄλλ' ὅταν ὅλαι αἱ εὐχαὶ του ἐξετελέσθησαν καὶ οὐδὲν πλέον ἐπεθύμει, ἐβρόντησε τότε ὁ Ζεὺς καὶ ῥίγος σφοδρὸν τὰς παρθένους κατέλαβε· δακρυρροῦσαι δὲ ἔπεσαν εἰς τοῦ πατρὸς των τὰ θερμὰ γόνατα, καὶ δὲν ἔπαυσαν τὰ παρθενικά των νὰ πληττώσι στήθη καὶ γοερούς ν' ἀφίνωσι στεναγμούς. Ἀκούσας δὲ ὁ Οἰδίπους τοὺς πικροὺς στεναγμούς των τὰς ἐσφιγξεν εἰς τὰς ἀγκάλας του καὶ μὲ φωνὴν πατρικὴν καὶ γλυκειὰν τὰς ὠμίλησεν ὡς ἐξῆς: Ἄ ὦ τέκνα μου, ἀπὸ τῆς σήμερον πατέρα δὲν ἔχετε. Ἀπέθανον τὰ πάντα δι' ἐμὲ, ἐξέλιπον ὅλα ἀγῶνας πλέον δὲν θὰ ἔχητε, πικρίας δὲν θὰ πίνητε, θυγατέρες μου, τὸν τυφλὸν σας πατέρα γηροκομοῦσαι. Τὸ γνωρίζω, τέκνα μου, ὑπεφέρατε πολὺ σκληρὰς δοκιμασίας. Ἀλλὰ τοὺς μόχθους σας τούτους εἰς καὶ μόνος λόγος ἀρκεῖ νομίζω νὰ τοὺς ἐλαφρύνῃ καὶ ἀντὶ νὰ δυσαρεστήσῃτε, γλυκειὰν εὐχαρίστησιν νὰ δοκιμάζητε ὁ λόγος οὗτος εἶναι ὅτι ὡς τὸν ἀγαπητὸν πατέρα σας κάνετε, τέκνα μου, κάνετε δὲν σὰς ἠγάπησε τόσο ἐγκαρδίως, τόσο τρυφερῶς καὶ διαπύρως. Ἄπ' αὐτὸν τὸν πατέρα σας ἀποχωρίζεσθε τώρα καὶ μόναι σας, χωρὶς πατρός, θὰ ζήσητε τοῦ λοιποῦ. Ἐνηγκαλισμένοι δὲ σφιγκτὰ πατῆρ ἀγαθὸς μετ' ἀθῶνων παρθένων ἔκλαιον, ἐστέναζον μὲ μέγα ἀναρριλιητόν. Ἐν ᾧ δὲ ἔπαυσαν οἱ στεναγμοὶ, καὶ βοή τις δὲν ἤκουστο ἀλλὰ ζοφώδης σιωπὴ ἐβασίλευε, φωνὴ τῆς ἐξαίφνης τὸν προσκαλεῖ, φωνὴ ἥτις εἰς ὅλους μας τρόμον ἐνέβαλεν, ἥτις ὄλων τὰς τρίχας ὀρθίας εἶχε στήσει· διότι ὁ θεὸς τὸν προσεκάλει συνεχῶς, βροντοφωνάζων εἰς αὐτόν: «Οἰδίπου, Οἰδίπου, τί περιμένεις; πρὸς τί τόσον καιρὸν τὴν ἔλευσίν σου βραδύνεις;» Αὐτὸς δὲ

καθώς ἤκουσε τὸν θεὸν προσκαλοῦντα αὐτὸν φωνάζει τὸν βασιλέα τῆς χώρας Ἐθεσῆα καὶ τῷ λέγει τὰ ἐξῆς: ἀφίλτατε Ἐθεσῦ, εἰς τὰ τέκνα μου, τὴν χεῖρά σου δώσε ὡς σημεῖον σταθερᾶς ἐμπιστοσύνης, καὶ σεῖς, τέκνα μου, πιάσατε τὴν χεῖρα τοῦ εὐεργέτου σας. Συγκατάνευσον πρὸς τούτους ὅπως ποτὲ μὴ τὰς προδῶσῃς ἐκουσίως, ἀλλὰ διὰ τὸ συμφέρον αὐτῶν νὰ σκέπτησαι πάντοτε. Ὁ δὲ γενναϊόκαρδος Ἐθεσῆς σπογγίζει τὰ δάκρυά του καὶ ὀρκίζεται εἰς αὐτὸν τὴν ἐκτέλεσιν τῶν εὐχῶν του. Τούτων γενομένων, ἐνηγκαλίσθη μὲ τὰς ἀσθενεῖς καὶ ἀπεσκευεθρωμένας χεῖράς του τὰς τρυφεράς παρθένους εἰπὼν εἰς αὐτάς: ἂ Ἀποχωρίσθητε πλέον τὸν πατέρα σας, κόραι μου, ὑπομείνατε εἰς τὴν γενναίαν καρδίαν σας καὶ αὐτὴν τὴν σκληρότητα, πείτε καὶ ταύτην τὴν τελευταίαν πικρίαν καὶ μὴ ἐπιθυμῆτε νὰ ἴδῃτε καὶ ν' ἀκούσῃτε ὅσα δὲν σᾶς ἐπιτρέπονται. Ἀλλὰ φύγετε ὅσον τὸ δυνατόν ὀλίγη ὥρα· μόνος ὁ Ἐθεσῆς ἔχει τὸ δικαίωμα νὰ μείνῃ ἐδῶ μάρτυς τῶν ὅσα θὰ γίνωσιν. Ὅλοι ἤκούσαμεν τοὺς λόγους του καὶ ποτιζόντες τὴν γῆν μὲ τὰ λυγρά μας δάκρυα ἠκολουθοῦμεν τὰς φευγούσας παρθένους. Ἐν ᾧ δ' ἐπηγαίνομεν, ἐστράφημεν ὀπίσω· τὸν μὲν Οἰδίποδα τότε εἰς κἀνὲν μέρος δὲν τὸν εἶδομεν· τὸν βασιλέα μας εἶδομεν μόνον τὰς χεῖρας ἔχοντα ἐπὶ τοῦ μετώπου του καὶ καλύπτοντα τοὺς ὀφθαλμούς του· ἐφαίνετο δὲ ὡς νὰ ἤθελε νὰ διώξῃ μακρὰν ἑαυτοῦ κἀνὲν θέαμα τρομακτικόν, φρικῶδες, κάμμιαν σπαραξικάρδιον, δυσθέατον σκηνήν. Μετὰ τινὰς στιγμὰς τὸν εἶδομεν προσκυνοῦντα· καὶ εἰς τὴν Γῆν καὶ τὸν Ὀλυμπον μὲ τὰς αὐτάς εὐχὰς, μὲ τὰς αὐτάς δεήσεις προσευχόμενον. Μόνος βέβαια ὁ Ἐθεσῆς ἐξ ὅλων τῶν θνητῶν θὰ ἠδύνατο νὰ εἴπῃ μὲ ποῖον ἀπέθανε θάνατον ὁ δυστυχὴς Οἰδίπους. Οὔτε κεραυνὸς ἐκ τοῦ Διὸς ἐκτόξευθεὶς τὸν ἐπλήξεν· οὔτε ἐπνίγη εἰς τρικυμίαν θαλασσίην· θεὸς τις λοιπὸν φαίνεται τὸν ἤρπασεν ἢ αὐτὴ ἡ γῆ ἠνοίχθη καὶ χωρὶς πόνου, χωρὶς λύπης εἰσῆλθε μόνος του ὁ Οἰδίπους. Ἀπέθνησκε δὲ χωρὶς κάμμιαν λύπην, χωρὶς κἀνένα στεναγμὸν, χωρὶς τέλος νόσον, ἀλλὰ μ' ἓνα τρό-

πον ἄλλως διόλου θαυμάσιον. Ἄν δὲ κἀνεὶς εἰς τοὺς λόγους μου πίστιν δὲν δίδῃ, κ' ἐγὼ τότε ἀδιαφορῶ δι' αὐτόν (1).

ΧΟΡΟΣ. Ποῦ δὲ εἶναι αἱ θυγατέρες καὶ οἱ συνοδεύσαντες αὐτάς φίλοι;

ΑΓΓΕΛΟΣ. Δὲν θὰ εἶναι μακρὰν, διότι μοὶ φαίνεται ὅτι ἀκούω τοὺς γογγυσμούς τῶν καὶ ἐπομένως συμπεραίνω ὅτι ἔρχονται.

ΑΝΤΙΓΟΝΗ. Αἰαῖ, αἰαῖ, τὰ πάντα τώρα δάκρυα, τὰ πάντα μαῦραι συμφοραὶ δι' ἡμᾶς εἶναι! Νὰ θρηνησωμεν πρέπει διότι ἐγεννήθημεν ἐξ αἵματος ἐγκληματικοῦ, ἐκ πατρὸς διὰ τὸν ὅποιον ἀδιακόπους συμφοράς ὑπεφέραμεν. Καὶ τέλος πάντων μετὰ τόσας βασάνους οἰκτρὰς τὰς ὁποίας εἶδομεν καὶ ὑπεφέραμεν, ἰδοὺ ἡμεῖς εἰς πέλαγος δυστυχῶν ἀνυπολόγιστων.

ΧΟΡΟΣ. Τί τρέχει λοιπὸν;

ΑΝΤΙΓΟΝΗ. Δύνασθε νὰ τὸ συμπεράνητε.

ΧΟΡΟΣ. Ἀπέθανεν;

ΑΝΤΙΓΟΝΗ. Ἀπέθανε μὲ τρόπον τὸν ὅποιον πᾶς τις ἤθελε φρονήσει. Οὔτε ὁ Ἄρης τὸν κατέβαλεν, οὔτε θάλασσα τὸν ἐπιξεν, ἀλλ' ἡ μαύρη καὶ κατάσκοτος γῆ ἦνοιξε χάσμα καὶ τὸν κατέπιε διὰ τρόπου ἐξ ὀλοκλήρου ἀγνώστου. Τί δυστυχὴς ὅπου εἶμαι! νῦξ ζοφερά καὶ ἀσέληνος, νῦξ ὀλεθρία εἰς τοὺς

(1) Ὑψηλότερον χωρίον τοῦ τεμαχίου τούτου δὲν ὑπάρχει ἐν τῇ τραγωδίᾳ αὐτῇ. Ὅ,τι δὲ καθιστᾷ αὐτὸ θαυμάσιον καὶ ὑπερφυσικὸν εἶναι ὅτι ἐν αὐτῷ συνέρχεται οὐ μόνον τὸ φυσικὸν ὕψος ἀλλὰ καὶ τὸ ἠθικόν. Θέλλει ἀπ' ἑνός, κεραυνοὶ, ἀστραπαί, στοιχειῶν ἀνατροπὴ ἀναγγέλλουσι τὸν τοῦ Οἰδίποδος θάνατον. Ἄλλ' ἀπ' ἑτέρου ὁ Οἰδίπους γαληνῶν ἐκπνέει, ἀτάραχον ἔχων τὸ μετώπον του. Κεραυνὸς δὲν τὸν ἐπλήξεν· ἐν τρικυμίᾳ δὲν ἐπνίγη· νόσος δὲν τὸν κατέβαλεν. Ἠνοίχθη ἡ γῆ καὶ κατέπιε αὐτόν. Ὁ Ζεὺς, Οἰδίπου, Οἰδίπου φωνάζει, ὡς ὁ Θεός, Ἀδᾶμ, Ἀδάμ, καὶ ὁ Οἰδίπους δὲν τρομάζει, δὲν καταπλήσσειται ὅτι τὴν κλίμακα τοῦ Χάρωνος καταβαίνει, διότι ἡ συνείδησίς του ἀνεπαύθη. Καὶ αὐτὸς δὲ ὁ μεγαλοφυὴς Λογγίνος κατατάσσει τὸ τεμαχίον αὐτὸ εἰς τὰ ἀνώτερα τῶν ὑψηλῶν.

ὄφθαλμούς μου διεχύθη τώρα. Πῶς τώρα θὰ διατηρηθῶμεν, πῶς θὰ ζήσωμεν ζωὴν ἀθλίαν, εἴτε εἰς ζένην καὶ μακρὴν γῆν πλανώμενα, εἴτε εἰς θάλασσαν τρικυμιώσαν καὶ ταρασσομένην;

ΙΣΜΗΝΗ. Οὐτ' ἐγὼ τὸ γνωρίζω ἐκεῖνο. Ἄς μὲ ἤρπαζε κ' ἐμὲ ὁ θανατηφόρος Ἄδης, ἄς μ' ἐβαλλε πλησίον τοῦ πατρός μου, ἐπὶ τῆς μαύρης γῆς! πῶς θὰ ζήσω δὲν γνωρίζω τοῦ λοιποῦ.

ΧΟΡΟΣ. Φίλταται ἀδελφαί, μὴ τόσον βαρυβρηνεῖτε διὰ δεινὰ τὰ ὅποια σᾶς ἦλθον μὲ καλοὺς οἰωνοίς· δὲν εὐρίσκεσθε δὲ εἰς τόσον ἀξιοθρήνητον κατάστασιν.

ΑΝΤΙΓΟΝΗ. Καὶ εἰς τὰς δυστυχίας ὑπῆρχε τι θέλγητρον· Ὅ,τι δι' ἄλλους δὲν θὰ ἦτο γλυκὺ, δι' ἐμὲ πολὺ γλυκὺ ἦτο ὅταν τὸν εἶχον, μ' ὄλα τὰ δεινὰ καὶ τὰς δυστυχίας του, εἰς τὰς ἀγκάλας μου. Ἄχ, πάτερμου, ἄχ τρυφερέ μοι πάτερ, σὺ, τὸν ὅποιον τώρα ἡ γῆ εἰς τὰ μαῦρα κατέχει σπλάγγνα της, ποτὲ βεβαίως, ποτὲ μὴ φοβηθῆς ὅτι κἂν πρὸς σμικρὸν ἢ πρὸς σὲ θερμοτάτη ἀγάπη μας θέλει ἐλαττωθῆ.

ΧΟΡΟΣ. Ἐξετέλεσε βεβαίως.

ΑΝΤΙΓΟΝΗ. Ἐκεῖνο τὸ ὅποιον ἤθελε.

ΧΟΡΟΣ. Τὸ ποῖον;

ΑΝΤΙΓΟΝΗ. Ἀπέθανε πρῶτον ἐπὶ τῆς γῆς ἐκεῖνης, ἐπὶ τῆς ὁποίας ἐπεθύμει τὴν τελευταίαν ν' ἀφίση πνοήν του καὶ εἰς τὸν Ἄδην εὐσχίαστον ἔχει τὴν κλίνην του, καὶ εἰς τὸν θάνατόν του πλείστοι πικρῶς ἐκλαυσαν καὶ ἐθρήνησαν. Ἴδου οἱ ἰδικοί μου ὄφθαλμοὶ ὑπὸ δακρύων τρυφερῶν πληροῦνται καὶ ἡ καρδιά μου βαθεῖς στεναγμούς ἀναπέμπει, καὶ τρόπον δὲν εὐρίσκω πῶς τὴν λύπην μου νὰ μετριάσω, πῶς τὰς βασάνους μου ν' ἀνακουφίσω. Εἶθε νὰ μὴ ἀπέθνησκες ἐκ γῆς ζένης καὶ μακρὰν τῶν ἀγκαλῶν τῆς θυγατρὸς σου.

ΙΣΜΗΝΗ. Ὅποῖαι ἀρὰ γε δυστυχίαι, ὅποῖαι βάσανοι πικροὶ περιμένουσι κ' ἐμὲ τὴν δυστυχῆ, καὶ σὲ, φίλτατη μου ἀδελφή.

ΧΟΡΟΣ. Ἄλλ' ἐπειδὴ πανευτυχῶς ὁ πατήρ σας ἀπέθανε,

παύσατε πλέον τὴν λύπην σας. Τί νὰ κάμωμεν; αἱ δυστυχίαι διὰ τοὺς ἀνθρώπους εἶναι.

ΑΝΤΙΓΟΝΗ. Ἄς ἐπιστρέψωμεν ὀπίσω, ἀδελφή μου.

ΙΣΜΗΝΗ. Πρὸς ποῖον σκοπὸν;

ΑΝΤΙΓΟΝΗ. Ἐπιθυμῶ.

ΙΣΜΗΝΗ. Τί;

ΑΝΤΙΓΟΝΗ. Νὰ ἴδω τὸν ὑπόγειον τάφον.

ΙΣΜΗΝΗ. Τίνος;

ΑΝΤΙΓΟΝΗ. Τοῦ πατρός μου, ἡ δυστυχίης.

ΙΣΜΗΝΗ. Δὲν ἤκουσας ὅτι τοῦτο δὲν ἐπιτρέπεται εἰς ἡμᾶς;

Δὲν βλέπεις;

ΑΝΤΙΓΟΝΗ. Τί θέλεις νὰ μὲ εἴπης μ' αὐτό;

ΙΣΜΗΝΗ. Ὅτι τάχα...

ΑΝΤΙΓΟΝΗ. Τί πάλιν;

ΙΣΜΗΝΗ. Ὅτι ἀπέθανε χωρὶς τάφον, χωρὶς νὰ τὸν ἴδῃ κανεὶς.

ΑΝΤΙΓΟΝΗ. Ἐκεῖ ἄς ὑπάγωμεν. Πλησίον του ἐπιθυμῶ νὰ ἐκπνεύσω.

ΙΣΜΗΝΗ. Τί φρικτὴ δυστυχία! Πῶς πλέον θὰ δυνηθῶ νὰ ζήσω, πῶς τὴν ἀθλίαν ὑπαρξίν μου θὰ συντηρήσω ἂν καὶ μὲ ἀφίσης;

ΧΟΡΟΣ. Διόλου μὴ φοβεῖσθε, φίλαι μου.

ΑΝΤΙΓΟΝΗ. Ποῦ ὅμως νὰ φύγω;

ΧΟΡΟΣ. Καὶ πρότερον ἐσώθητε.

ΑΝΤΙΓΟΝΗ. Ἀπὸ τί;

ΧΟΡΟΣ. Ἀπὸ τόσοις κινδύνους καὶ τόσα κακὰ ἄτινα σᾶς ἠπειλοῦν.

ΑΝΤΙΓΟΝΗ. Συλλογίζομαι...

ΧΟΡΟΣ. Τί πάλιν κατέβη εἰς τὸν νοῦν σου;

ΑΝΤΙΓΟΝΗ. Δὲν γνωρίζω πῶς θὰ ἐπανέλθωμεν εἰς τὴν πατρίδα μας.

ΧΟΡΟΣ. Κι' οὔτε νὰ τὸ ἐξετάζης.

ΑΝΤΙΓΟΝΗ. Καὶ ὅμως μεγάλη λύπη μὲ κατέχει.

ΧΟΡΟΣ. Καὶ πρότερον σὺ ἐλυπεῖσο.

ΑΝΤΙΓΟΝΗ. Καὶ πρότερον, ναί, ἐλυπούμην, ἐκορυφώθη ὁ μῶς τώρα ἢ σφάζουσά με λύπη.

ΧΟΡΟΣ. Εἰς συμφορῶν λοιπὸν πέλαγος κυμαίνεσθε;

ΑΝΤΙΓΟΝΗ. Ναί, ναί.

ΧΟΡΟΣ. Μετὰ σοῦ κ' ἐγὼ συμφωνῶ.

ΑΝΤΙΓΟΝΗ. Αἰαῖ, αἰαῖ, ποῦ θὰ καταφύγωμεν, Ζεῦ! Ποία πλέον ἐλπίς ἐναπέμεινεν εἰς ἡμᾶς;

ΘΗΣΕΥΣ. Παύσατε πλέον ἀπὸ τῶν θρήνων τοῦ Οἰδίποδος, κόρη. Εἶναι ἀσέβεια πρὸς τοὺς θεοὺς τὸ νὰ θρηνητῆ ἀνθρώπου, τῶν ὁποίων ὁ θάνατος κοινὴ εὐτυχία κατέστη.

ΑΝΤΙΓΟΝΗ. Σὲ ἰκετεύομεν, Θεσεῦ.

ΘΗΣΕΥΣ. Τί πρᾶγμα;

ΑΝΤΙΓΟΝΗ. Καὶ ἡμεῖς θέλομεν νὰ ἰδῶμεν αὐτοψεί τοῦ πατρὸς μας τὸν τάφον.

ΘΗΣΕΥΣ. Δὲν εἶναι ὅμως συγχωρημένον νὰ πατήσητε τοὺς τόπους ἐκείνους.

ΑΝΤΙΓΟΝΗ. Πῶς εἶπας, βασιλεῦ τῶν Ἀθηνῶν;

ΘΗΣΕΥΣ. Ὁ ἴδιος ἀπηγόρευσεν εἰς πάντα θνητὸν ὅπως πλησιάσῃ ἐκεῖ καὶ ὁμιλῇ ἐπὶ τοῦ ἱεροῦ τάφου, ὑπὸ τὸν ὁποῖον οὗτος κρύπτεται. Μοὶ εἶπε δὲ ὅτι ἂν πιστῶς τοὺς λόγους του ἐκτελέσω, θὰ εὐτυχῇ ἡ πόλις μου πάντοτε. Καὶ τοὺς λόγους του τούτους ὁ Θεὸς εἶχεν ἀκούσει καὶ ὁ ἀκούων πάντα Ὅρκος τοῦ Διός.

ΑΝΤΙΓΟΝΗ. Ἔστω λοιπὸν, ἀφ' οὗ ταῦτα εἰς ἐκεῖνον εἶναι ἀρεστά· τοῦλάχιστον ὅμως ἀπόστειλον ἡμᾶς εἰς τὰς Ὠγυγίους Θήβας, ὅπως ἐμποδίσωμεν τὸν μέλλοντα φόνον τῶν ἀδελφῶν μας.

ΘΗΣΕΥΣ. Προθύμως τὴν εὐχὴν σας θὰ ἐκτελέσω καὶ εἶμαι ἔτοιμος νὰ ἐκπληρώσω ὅ,τι καὶ εἰς σᾶς ἀρέσει, καθὼς καὶ τὸν ἀποθανόντα πατέρα σας. Ποτὲ δὲν θέλω ἀποκάμει εὐγνωμῶν τὸν ἀγαθὸν Οἰδίποδα.

ΧΟΡΟΣ. Παύσατε πλέον τοὺς θρήνους σας· τὰ πάντα θεοὶ λουσιν ἐκπληρωθῆ.

ΤΕΛΟΣ ΤΟΥ ΕΠΙ ΚΟΛΩΝΩ ΟΙΔΙΠΟΥΣ.

ΤΑ ΤΟΥ ΔΡΑΜΑΤΟΣ ΠΡΟΣΩΠΑ.

ΟΙΔΙΠΟΥΣ.

ΑΝΤΙΓΟΝΗ.

ΞΕΝΟΣ.

ΧΟΡΟΣ, ἐκ γερόντων τῆς Ἀττικῆς συνιστάμενος.

ΙΣΜΗΝΗ.

ΘΗΣΕΥΣ.

ΚΡΕΩΝ.

ΠΟΛΥΝΕΙΚΗΣ.

ΑΓΓΕΛΟΣ.

ΚΩΦΑ ΠΡΟΣΩΠΑ.

ΔΟΥΡΥΦΟΡΟΙ ΤΟΥ ΘΗΣΕΥΣ.

ΣΥΝΤΡΟΦΟΙ ΤΟΥ ΚΡΕΟΝΤΟΣ.

Ἡ σκηνὴ ἐν Κολωνῶ, εἰς τὸ ἄλσος τῶν Εὐμενίδων.